

บทที่ 5

การใช้งานพื้นที่, ภาพตัวแทน และปฏิบัติการเชิงพื้นที่ในบาร์เบียร์ บนถนนลอยเคราะห์

จากในส่วนของบทที่ 4 ที่เป็นการกล่าวถึงประเด็นศึกษาในระดับพื้นที่ ได้แก่ ย่าน ถนน และตัวอาคาร (เฉพาะบริเวณพื้นที่ภายนอก) ซึ่งเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ของตัวสถาปัตยกรรมของบาร์เบียร์ที่เป็นความสัมพันธ์กับพื้นที่สาธารณะและในแง่ของการใช้งานพื้นที่ด้านนอก ซึ่งในส่วนของบทที่ 5 นี้ จะเป็นการกล่าวถึงในส่วนของข้อมูลการใช้งานพื้นที่ภายใน รวมถึงในส่วนของ การตกแต่งภายใน แสง สี บรรยากาศต่างๆ อีกด้วย นอกจากนั้นแล้วจะมีในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรศึกษาที่สำคัญทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มของเจ้าของบาร์เบียร์ กลุ่มของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ กลุ่มของสาวบาร์เบียร์ และกลุ่มของบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ชาวบ้าน หรือ พ่อค้าแม่ค้า เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงทั้งในแง่คิด มุมมอง และทัศนคติต่างๆ ของกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

โดยการนำเสนอข้อมูลของบทที่ 5 นี้จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเป็นการอธิบายถึงข้อมูลด้านการใช้งานพื้นที่ภายในและการตกแต่งภายในจากบาร์เบียร์ที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 5 แห่ง ไปเรียงไปตามพื้นที่ทั้ง 3 โซน และส่วนที่สองจะเป็นการนำบทสัมภาษณ์เชิงลึกต่างๆ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการพูดคุย หรือ ได้ยินจากการสนทนาภายในบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งมาประกอบกัน เพื่อให้ทราบถึงปฏิบัติการเชิงพื้นที่ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์กับเจ้าของบาร์เบียร์และลูกค้าในพื้นที่บาร์เบียร์ ที่เป็นส่วนสะท้อนการแสดงออกและการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ของร่างกายที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจถึงปฏิบัติการเชิงพื้นที่และกระบวนการของการใช้ร่างกายและอัตลักษณ์ต่างๆ ของสาวบาร์เบียร์ที่เกิดขึ้น

ในการเก็บข้อมูลเชิงลึกนี้ ทั้งในส่วนที่เป็นการสัมภาษณ์และข้อมูลด้านสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานพื้นที่ภายในและการตกแต่งนั้น ผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากทางเจ้าของบาร์เบียร์อยู่เพียง 3 แห่ง คือ ร้าน Paradise, ร้าน Ball Bar และร้าน Sakura Bar ที่จะสามารถถ่ายภาพและมีการพูดคุยที่เป็นการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ โดยที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยตรง ส่วนบาร์เบียร์อีก 2 แห่ง คือ ร้าน Easy Corner Bar และร้าน Power Bar นั้นเป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะที่เป็นการเก็บข้อมูลโดยที่ไม่ได้รับการอนุญาตแต่อย่างใด เพราะฉะนั้นวิธีการเก็บข้อมูลในส่วนนี้ของข้อมูลที่เป็นคำพูดของบาร์เบียร์ทั้ง 2 แห่งนี้ จึงเป็นการกระทำภายใต้รูปแบบของการพูดคุยทั่วไป หรือเป็นการซื้อ (ซื้อดื่มกับสาวบาร์เบียร์) เพื่อมานั่งพูดคุยด้วย และนอกจากนั้นยังมีข้อมูลบางส่วนที่ได้จากการที่ได้ยินบทสนทนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในร้านอีกด้วย ซึ่งในส่วนของการอ้างอิงถึงข้อมูลต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลต่างๆ ที่ได้

ไปสัมภาษณ์และพูดคุยมานี้ ผู้วิจัยจะระบุชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นนามสมมุติ และจะไม่ขอกล่าวถึงข้อมูลในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มประชากรศึกษาที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. กลุ่มของเจ้าของบาร์เบียร์ และยังหมายรวมไปถึงพนักงานภายในร้านที่มีลักษณะของการทำงานที่จะต้องเป็นผู้ควบคุมความเป็นไปต่างๆ ภายในร้าน เช่น แคชเชียร์ เป็นต้น โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน ดังนี้

- คุณเอ (นามสมมุติ) ไม่ทราบอายุ เจ้าของร้าน Easy Corner Bar
- คุณบี (นามสมมุติ) ไม่ทราบอายุ พนักงานร้าน Power Bar
- คุณเล็ก ไม่ทราบอายุ เจ้าของร้าน Paradise
- คุณนก ไม่ทราบอายุ เจ้าของร้าน Paradise
- คุณตุ๊ก อายุ 37 ปี เจ้าของร้าน Sakura Bar
- คุณอร อายุ 49 ปี เจ้าของร้าน Ball Bar

2. กลุ่มของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ จำนวน 3 คน ดังนี้

- Mr. Norifusa อายุ 55 ปี ชาวญี่ปุ่น ลูกค้าประจำร้าน Sakura Bar
- Mr. Micheal อายุ 28 ปี ชาวเวสต์ ลูกค้าขาจรร้าน Ball Bar
- Mr. Brandon อายุ 42 ปี ชาวออสเตรเลีย ลูกค้าขาจรร้าน Paradise

3. กลุ่มของสาวบาร์เบียร์ จำนวน 7 คน ดังนี้

- คุณกล้วย (นามสมมุติ) ไม่ทราบอายุ สาวบาร์เบียร์ร้าน Easy Corner Bar
- คุณอ้อย (นามสมมุติ) ไม่ทราบอายุ สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar
- คุณส้ม (นามสมมุติ) อายุ 27 ปี สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise
- คุณมิ่งคุด (นามสมมุติ) อายุ 45 ปี สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise
- คุณแดงโม (นามสมมุติ) อายุ 35 ปี สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar
- คุณเงาะ (นามสมมุติ) อายุ 33 ปี สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar
- คุณลำไย (นามสมมุติ) อายุ 49 ปี สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar

4. กลุ่มของบุคคลอื่นๆ ในพื้นที่ จำนวน 3 คน ดังนี้

- คุณป้าน้อย อายุ 79 ปี เจ้าของร้านขายของชำช่วงหัวถนน
- คุณชัย ไม่ทราบอายุ พ่อค้าขายกับข้าวบริเวณถนนลอยเคราะห์ซอย 3ก
- คุณเอื้อง (นามสมมุติ) ไม่ทราบอายุ แม่ค้าขายส้มตำบริเวณถนนลอยเคราะห์ซอย 3ก

5.1 พื้นที่ภายในและการตกแต่งของบาร์เบียร์

เป็นส่วนของข้อมูลด้านการใช้งานพื้นที่และการตกแต่งภายในของบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งเพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะร่วมและความแตกต่างที่เกิดขึ้นที่เป็นเทคนิควิธีการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ที่ถ่ายทอดจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ไปสู่พื้นที่บาร์เบียร์ โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองกับการใช้งานผ่านร่างกายที่จะนำไปสู่การคลี่คลายปฏิบัติการเชิงพื้นที่ภายในบาร์เบียร์

5.1.1 ลักษณะของการใช้งานพื้นที่ภายในตัวอาคารและการตกแต่งภายใน

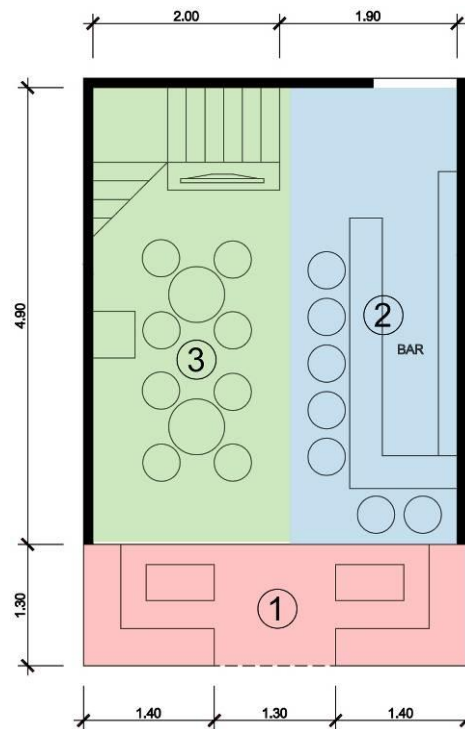
ในส่วนของการเก็บข้อมูลสถาปัตยกรรมภายในของบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายข้อมูลของบาร์เบียร์แต่ละแห่งผ่านพื้นที่ศึกษาภายในย่านถนนลอยเคราะห์ที่ได้แบ่งไว้เป็น 3 โซน ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านการใช้งานพื้นที่ภายในบาร์เบียร์แต่ละแห่งทั้งในส่วนที่มีความเหมือนกันและในส่วนที่มีความแตกต่างกัน เพื่อที่จะเชื่อมโยงถึงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่แต่ละโซนที่บาร์เบียร์แต่ละร้านนั้นตั้งอยู่

1. พื้นที่โซนที่ 1

ประเด็นหลักที่ได้จากข้อมูลในบทที่ 4 คือ การกล่าวถึงคุณลักษณะของที่ตั้งของบาร์เบียร์ในโซนที่ 1 นี้ ที่สามารถมองเห็นตัวร้านและสาวบาร์เบียร์ได้จากมุมมองของการสัญจรบนถนนได้โดยตรง โดยที่ความเร็วในการสัญจรบนถนนส่งผลต่อการเกิดมุมมองในการรับรู้และมองเห็นบาร์เบียร์แต่ละร้าน โดยในส่วนของการใช้งานพื้นที่ภายในร้านที่อาคารพาณิชย์รุ่นเก่าของร้านบาร์เบียร์ทั้ง 2 แห่ง

ร้าน Easy Corner Bar

การจัดวางผังและพื้นที่ภายในร้าน Easy Corner Bar นั้น ด้วยสภาพร้านที่เป็นอาคารพาณิชย์รุ่นเก่า มีขนาด 1 คูหา กว้างประมาณ 4 เมตร ยาวประมาณ 6 เมตร รูปแบบของการจัดวางผังและการใช้พื้นที่ของบาร์เบียร์แห่งนี้ คือ

EASY CORNER BAR

ภาพที่ 5.1 ผังรวมของร้าน Easy Corner Bar

1.) พื้นที่บริเวณด้านหน้าร้าน ซึ่งจะเป็นส่วนของการนั่งดื่มและพูดคุยของลูกค้าและสาวบาร์เบียร์ ซึ่งมีการจัดวางชุดโต๊ะและเก้าอี้นั่งยาวอยู่ทั้ง 2 ฝั่งของตัวร้าน ในลักษณะที่เป็นรูปตัวแอล จึงทำพื้นที่ด้านหน้าร้านนี้เป็นพื้นที่ของการพักผ่อนของลูกค้าและการเชื้อเชิญและทักทายคนที่เดินผ่านไปผ่านมาของสาวบาร์เบียร์ที่นั่งหรือยืนอยู่ด้านหน้าเพื่อเชิญให้นักท่องเที่ยวที่สัญจรผ่านไปผ่านมาเข้ามาใช้บริการภายในร้าน

2.) พื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ ซึ่งยาวตลอดแนวฝั่งขวาของตัวร้านไปจนถึงผนังกันส่วนหลังร้าน โดยจะมีเก้าอี้บาร์ทรงสูงแบบมีพนักพิงอยู่ 7 ตัว ขนานไปตลอดแนวความยาวของเคาน์เตอร์บาร์

3.) พื้นที่บริเวณโถงกลางของร้านและฝั่งด้านซ้าย ซึ่งเป็นบริเวณที่มีการจัดวางชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูงอยู่ 2 ชุด ชุดละ 4 ตัว โดยมีโทรทัศน์ตั้งอยู่ในตำแหน่งตรงกลางร้าน อันเป็นจุดที่สามารถมองเห็นได้จากทุกพื้นที่ภายในร้าน และทางด้านซ้ายของโทรทัศน์จะมีคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะไว้สำหรับเปิดเพลง ส่วนผนังกันส่วนด้านหลังที่ติดกับบันไดนั้นจะเป็นที่ตั้งของหิ้งพระและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ

จากการพิจารณาการจัดวางผังของการใช้งานพื้นที่ภายในของร้าน Easy Corner Bar ในเบื้องต้นทำให้เห็นรูปแบบของการใช้งานพื้นที่ภายในร้านที่มีลักษณะของพื้นที่รวมที่ค่อนข้างจะเล็ก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การใช้พื้นที่และการแบ่งพื้นที่ภายในร้าน จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นถึงการแบ่งพื้นที่ภายในของร้านที่แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ บริเวณเคาน์เตอร์บาร์และบริเวณโถงกลางของร้านฝั่งซ้ายมือ ซึ่งทั้ง 2 ส่วนมีความแตกต่างกันในแง่ของการใช้งาน คือ บริเวณเคาน์เตอร์บาร์จะเป็นลักษณะของลูกค้านั่งดื่มคนเดียวเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่ส่วนของโถงกลางของร้านนั้นลูกค้าส่วนใหญ่ที่ใช้พื้นที่บริเวณนี้อาจมาเป็นกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

2. การตกแต่งและการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ ภายในร้าน Easy Corner Bar นั้น การตกแต่งภายในร้านนั้นมียุคประกอบที่น่าสนใจอยู่ 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ในบริเวณพื้นที่หลังเคาน์เตอร์บาร์ ผนังถูกตกแต่งด้วยชั้นที่เต็มไปด้วยขวดสุราชนิดต่างๆ โดยด้านหลังชั้นเกือบทุกช่องจะถูกกรุด้วยกระจกเงา

- ส่วนที่ 2 พื้นที่ผนังฝั่งตรงข้ามกับเคาน์เตอร์บาร์ บริเวณผนังถูกกรุด้วยกระจกเงาเช่นกัน แต่มีความแตกต่าง คือ การติดภาพโชว์ต่างๆ เช่น ภาพบรรยากาศงานปาร์ตี้ของร้าน หรือภาพจักรยานยนต์ในแต่ละสถานที่แตกต่างกันไป เป็นต้น

- ส่วนที่ 3 ในส่วนของผนังเหนือพื้นที่ในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 นั้นจะเป็นพื้นที่ที่มีการประดับประดาไว้ด้วยเสื้อทีมฟุตบอลจากต่างประเทศรอบๆ ตัวร้าน พร้อมทั้งมีการตกแต่งด้วยลูกบอลดิสโก้ (Mirror Ball) บนฝ้าเพดาน

จาก 3 องค์ประกอบของการตกแต่งที่น่าสนใจดังกล่าว ได้สร้างให้เกิดภาพตัวแทนของร้าน Easy Corner Bar ที่เน้นการแสดงออกไปตามรูปแบบที่สะท้อนความเป็นชาติตะวันตกมากกว่าที่จะผสมผสานความเป็นไทย

ภาพที่ 5.2 ด้านซ้ายแสดงผนังฝั่งด้านหลังเคาน์เตอร์บาร์ ตรงกลางแสดงการตกแต่งรูปภาพบนผนัง
ฝั่งตรงข้ามเคาน์เตอร์บาร์

และด้านขวาแสดงภาพของพื้นที่บริเวณโถงกลางหน้าโทรทัศน์

การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ของร้านนี้จะมีลักษณะของระดับความสูงของเฟอร์นิเจอร์ทั้งโต๊ะและเก้าอี้ภายในร้านจะเป็นลักษณะทรงสูงทั้งสิ้น คือ เก้าอี้บาร์ทรงสูงแบบมีพนักพิงบริเวณเคาน์เตอร์บาร์ ชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูงช่วงโถงกลางของร้าน และชุดโต๊ะและเก้าอี้แบบม้านั่งยาวด้านหน้าร้านที่มีความสูงระดับเก้าอี้ปกติ (ระดับกลาง) ซึ่งรูปแบบที่เลือกใช้จะเป็นเฟอร์นิเจอร์ที่มีการผสมผสานระหว่างวัสดุที่ทำด้วยไม้แบบเรียบง่ายและเฟอร์นิเจอร์ที่ทำด้วยเหล็กบางส่วน

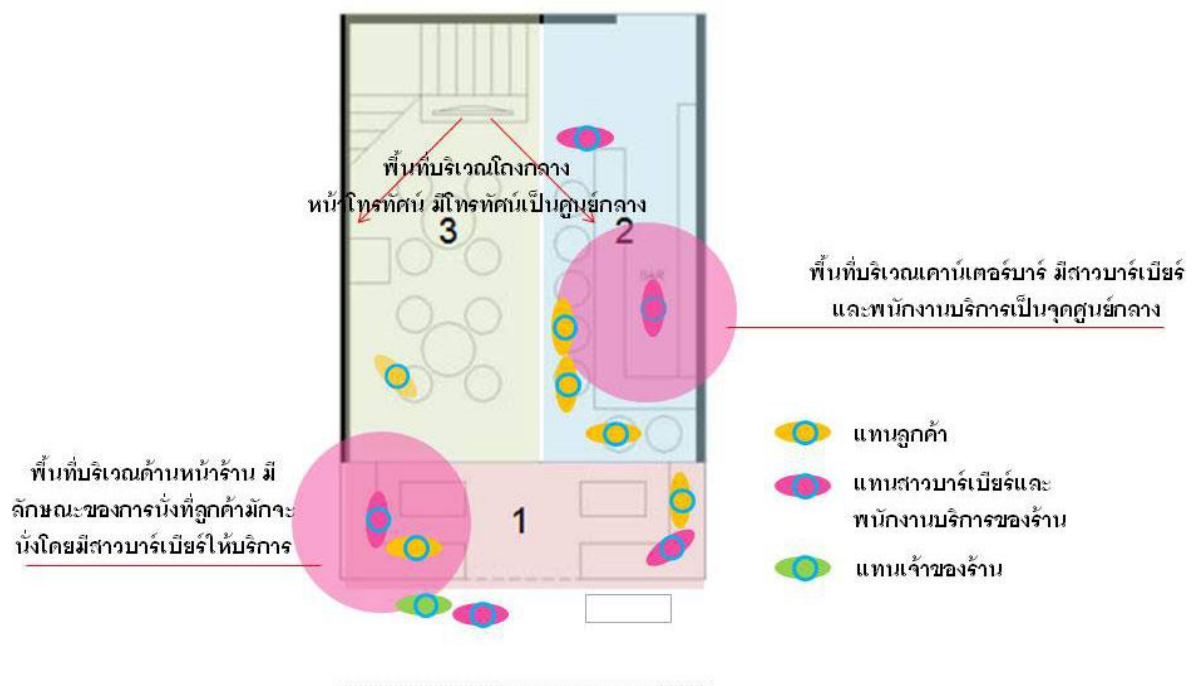
3. กิจกรรม ความเคลื่อนไหว และการใช้งานพื้นที่ของร้าน จากพื้นที่ทั้ง 3 ส่วน มีลักษณะของการใช้งาน ดังนี้

- บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ (2) และเก้าอี้ด้านหน้าร้าน (1) จะเป็นบริเวณที่ได้รับความนิยมจากลูกค้าชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการ เช่น ในวันที่เก็บข้อมูลจะพบว่า ในช่วงกึ่งดังกล่าวมีจำนวนลูกค้าชาวต่างชาติใช้บริการที่ร้านแห่งนี้หมุนเวียนเปลี่ยนไปอยู่ทั้งสิ้น 5 คน หากเป็นการนั่งคนเดียวโดยไม่ได้มีสาวบาร์เบียร์นั่งให้บริการอยู่ด้วยมักจะนิยมนั่งบริเวณเคาน์เตอร์บาร์และพูดคุยกับพนักงานบริการภายในเคาน์เตอร์ ซึ่งที่พบคือมีลูกค้านั่งอยู่ที่เคาน์เตอร์บาร์จำนวน 3 คน ส่วนลูกค้าอีก 2 คนที่เหลือนี้จะนั่งดื่มและพูดคุยอยู่กับสาวบาร์เบียร์ โดยนั่งเป็นคู่ๆ แยกกันอยู่บริเวณชุดโต๊ะและเก้าอี้ม้านั่งยาวที่เป็นรูปตัวแอลด้านหน้าร้านด้วยท่าทางที่ใกล้ชิดและสนิทสนม

- บริเวณโถงกลางและทางฝั่งซ้ายของร้าน (3) พบว่าการใช้งานพื้นที่นั้บริเวณนี้ออกจากเมื่อลูกค้าเข้าใช้บริการเป็นกลุ่มแล้ว ยังได้รับความสนใจและเลือกใช้พื้นที่บริเวณนี้ในวันที่มีการถ่ายทอดสดกีฬาจากต่างประเทศ

ในด้านความเคลื่อนไหวต่างๆ ภายในร้านนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วสาวบาร์เบียร์ที่ไม่ได้นั่งอยู่กับลูกค้าก็จะคอยหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันออกไปเรียกลูกค้าบริเวณริมแนวทางเดินเท้าด้านนอก

ร้าน พร้อมทั้งยังพบว่ามีผู้ชายอยู่หนึ่งคนที่มักจะยืนอยู่บริเวณด้านหน้าร้านด้วย ซึ่งจากการที่ได้ยินบทสนทนาที่ชายคนดังกล่าวสนทนากับสาวบาร์เบียร์นั้น จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน แต่ขณะเดียวกันนั้นเมื่อชายคนดังกล่าวพูดคุยกับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการนั้น เรื่องราวของการพูดคุยจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความชอบของผู้ชาย เช่น เรื่องรถจักรยานยนต์ หรือการท่องเที่ยวในเชิงผจญภัยในรอบๆ ตัวเมืองเชียงใหม่ เป็นต้น จึงน่าจะสรุปได้ว่าชายคนดังกล่าวเป็นเจ้าของร้าน

ภาพที่ 5.3 ภาพแสดงความหนาแน่นและความเคลื่อนไหวต่างๆ ในการใช้งานพื้นที่ของร้าน Easy Corner Bar

โดยภาพรวมของความเคลื่อนไหวของร้าน Easy Corner Bar นั้น มีลักษณะของการพูดคุยกันเป็นกลุ่มๆ อย่างชัดเจน และแต่ละกลุ่มก็จะมีการสนทนาที่ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับหรือคุยข้ามไปข้ามมาระหว่างโต๊ะให้เห็น จึงทำให้บรรยากาศของร้านค่อนข้างจะนิ่ง ไม่วุ่นวายมากนัก

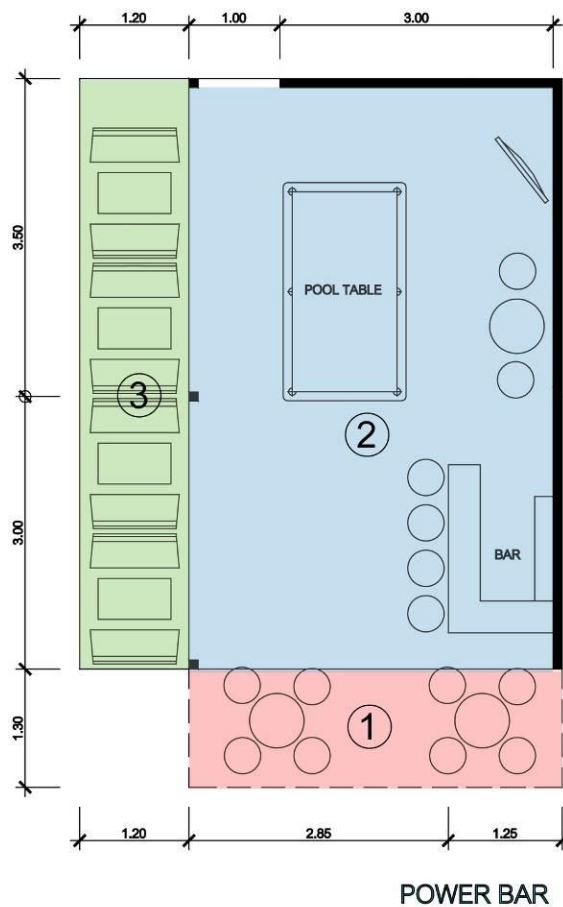
4. ภาพรวมของบรรยากาศ แสงและสี ภายในร้าน ภาพรวมของตัวบาร์เบียร์แห่งนี้จะค่อนข้างมืดและเสียงเพลงที่ไม่ค่อยดัง โดยมีแสงไฟแอลอีดี (LED) แบบวูบได้ สีส้มเงิน ถูกใช้เป็นแสงหลักของร้าน โดยมีการตกแต่งโคมไฟกระดาษ (โคมไฟญี่ปุ่น) บริเวณด้านหน้าร้าน ซึ่งทำให้ดูขัดตากับภาพรวมของการตกแต่งภายในร้าน ส่วนอื่นๆ ภายในร้านมีการใช้แสงไฟสีเหลืองอยู่บ้าง แต่สิ่งที่น่าสังเกตของบาร์แห่งนี้ คือ ไม่มีการใช้แสงสีชมพูหรือสีแดงจากหลอดไฟลูออเรสเซนต์ในการตกแต่งภายในร้านเลย และกลับเลือกใช้แสงสีฟ้าและเมื่อประกอบกับโทนสีภายในของร้านที่

นอกจากจะเป็นโทนสีเข้มอยู่แล้ว เมื่อถูกอบด้วยแสงสีฟ้าจึงทำให้บรรยากาศภายในร้านค่อนข้างจะดูมืดๆ ทึมๆ แต่ก็ให้ความรู้สึกที่สบายตา

5. องค์ประกอบอื่นๆ ของร้าน Easy Corner Bar เมื่อพิจารณาการตกแต่งของร้าน กับการสร้างบรรยากาศ เช่น เพลงร็อก (Rock) ของต่างประเทศที่เปิดคลออยู่ในร้านด้วยเสียงอันไม่ดังมาก ทำให้รูปแบบและบรรยากาศของร้านมีการแสดงออกที่มีลักษณะของความเป็นตะวันตกอย่างชัดเจน โดยมีลักษณะของบรรยากาศที่คล้ายคลึงกับภาพของบาร์ที่จะเห็นได้ในภาพยนตร์ฮอลลีวูด (Hollywood)

ร้าน Power Bar

การจัดวางผังและพื้นที่ภายในร้าน Power Bar นั้น มีความแตกต่างจากร้าน Easy Corner Bar ที่ตั้งอยู่ในอาคารพาณิชย์รุ่นเก่าชุดเดียวกันอย่างสิ้นเชิง โดยขนาดของอาคารที่ตัวร้านตั้งอยู่มีขนาด 1 คูหา กว้างประมาณ 4 เมตร ยาวประมาณ 6 เมตร โดยจัดวางผังและพื้นที่ภายใน คือ

ภาพที่ 5.4 ผังรวมของร้าน Power Bar

1.) พื้นที่บริเวณด้านหน้าร้าน ในบริเวณพื้นที่ส่วนนี้ของร้าน Power Bar จะถูกใช้สำหรับตั้งชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูง ซึ่งสังเกตได้ว่าโดยส่วนใหญ่จะเป็นที่นั่งของสาวบาร์เบียร์ที่นั่งพักทักทายและเชื้อเชิญลูกค้าเพื่อให้เข้ามาใช้บริการ

2.) พื้นที่บริเวณตรงส่วนกลางของร้าน โดยทางขวามือจะเป็นการที่ตั้งของเคาน์เตอร์บาร์ที่เป็นรูปตัวแอล แต่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก โดยมีเก้าอี้ทรงสูงรอบเคาน์เตอร์บาร์จำนวน 4 ตัว และส่วนต่อมาเข้าไปด้านในของร้านจะเป็นที่ตั้งของโต๊ะพูล ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ภายในของร้านเกือบทั้งหมด

3.) พื้นที่บริเวณด้านข้างของร้านที่ติดกับถนนคสาทรซอย 2 ซึ่งตลอดแนวจะมีการตั้งรั้วเหล็กและแนวต้นไม้กั้นระหว่างพื้นที่ภายนอกและภายในร้านไว้ อีกทั้งระดับความสูงระหว่างถนนภายในซอยและระดับพื้นของตัวร้านก็ต่างกัน ส่วนด้านบนมีหลังคา กันสาดยื่นออกมาเสมอแนวรั้วเหล็กด้านล่าง ตลอดแนวรั้วเหล็กจนถึงผนังกันด้านหลังร้านจะเป็นส่วนของพื้นที่นั่งที่จัดเป็นลักษณะชุดโต๊ะและเก้าอี้ โดยในส่วนนี้จะมีทางเข้าและออกทางด้านหลังเล็กๆ เชื่อมกับถนนภายในซอย ซึ่งเป็นที่สังเกตได้ยากและดูไม่ค่อยเป็นทางการเท่าใดนัก

จากลักษณะการจัดวางผังและการแบ่งพื้นที่ภายในร้านพบว่า พื้นที่นั่งดื่มส่วนใหญ่ของบาร์เบียร์แห่งนี้จะใช้บริเวณพื้นที่ด้านนอกร้านเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่ภายในนั้นถูกใช้เป็นพื้นที่กิจกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งมีรายละเอียดของการใช้งานพื้นที่ภายใน ดังนี้

1. การใช้พื้นที่และการแบ่งพื้นที่ภายในร้าน เห็นได้ชัดว่าพื้นที่ภายในร้านแห่งนี้เป็นพื้นที่แห่งกิจกรรมต่างๆ ทั้ง โต๊ะพูล ตำแหน่งที่ตั้งโทรทัศน์ และเคาน์เตอร์บาร์ จากลักษณะดังกล่าวทำให้พบว่าทางบาร์เบียร์แห่งนี้ น่าจะให้ความสำคัญต่อกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความเคลื่อนไหวให้กับตัวร้านเมื่อมองจากภายนอกเข้าไป ความเคลื่อนไหวจากการใช้งานกิจกรรมต่างๆ พื้นที่ภายในของร้านจะดูมีชีวิตชีวาและดูคึกคักมากยิ่งขึ้น

2. การตกแต่งและการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ ในบาร์เบียร์แห่งนี้ จุดเด่นที่แยกกล่าวไปเบื้องต้นแล้ว คือ การประดับประดาไฟแสงสีเหลืองที่ห้อยระย้อยอย่างค้อยทั่วบริเวณร้าน โดยเฉพาะด้านหลังเคาน์เตอร์บาร์ที่ห้อยหลอดไฟตามแนวกรอบชั้นวางโชว์ขวดเหล้า ยิ่งทำให้เกิดตำแหน่งที่เด่นและเป็นจุดนำสายตาต่อผู้พบเห็น ซึ่งในส่วนของผนังอื่นๆ จะเป็นการตกแต่งด้วยป้ายไฟของที่มีตราของเครื่องดื่มชนิดต่างๆ สลับกับรูปภาพในกรอบบางส่วน ส่วนผนังด้านหลังที่กั้นส่วนด้านหลังร้านจะเป็นตำแหน่งของหิ้งที่ตั้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของร้านและกั้นส่วนของบันไดทางขึ้นชั้นสองอีกด้วย โดยภาพรวมของการตกแต่งบาร์เบียร์แห่งนี้จึงค่อนข้างเรียบและไม่ได้มีองค์ประกอบอะไรที่น่าสนใจมากนัก และเมื่อประกอบกับการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ต่างๆ ที่รูปแบบค่อนข้างเรียบและเป็นรูปแบบที่พบเห็นอยู่โดยทั่วไปในบาร์เบียร์ร้านอื่นๆ ด้วยแล้วนั้น ทำให้ไม่พบว่ามีลักษณะการตกแต่งที่มีความแตกต่างหรือเป็นจุดเด่นจากบาร์เบียร์ร้านอื่นๆ มากนัก

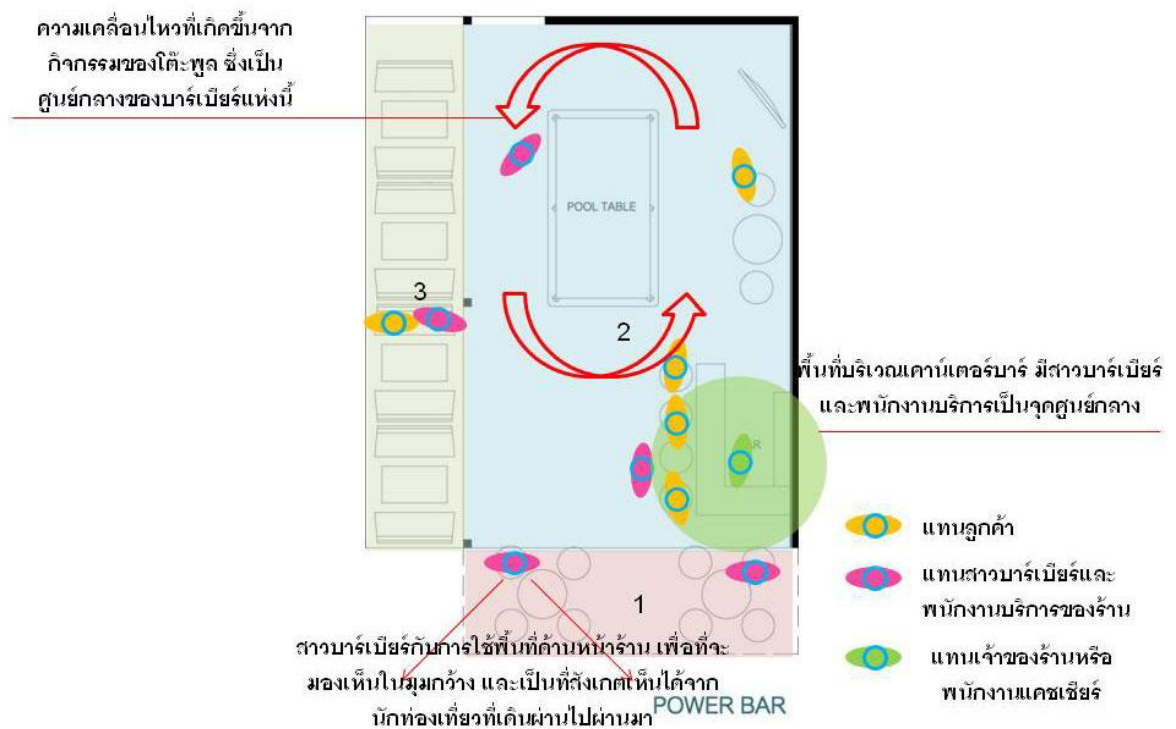
ภาพที่ 5.5 ภาพแสดงการตกแต่งที่เน้นการใช้ไฟแบบเส้นเป็นองค์ประกอบหลักของร้าน Power Bar

3. กิจกรรม ความเคลื่อนไหว และการใช้งานพื้นที่ของร้าน จากพื้นที่ทั้ง 3 ส่วน มีลักษณะของการใช้งาน ดังนี้

- พื้นที่ส่วนกลางของร้าน (2) คือ บริเวณด้านหน้าเคาน์เตอร์บาร์และบริเวณโถะพูลจะเป็นบริเวณที่ได้รับความนิยมสูงสุดที่สุด เช่น ในวันที่เก็บข้อมูลจะพบว่า เก้าอี้ทรงสูงบริเวณด้านหน้าเคาน์เตอร์บาร์มีลูกค้านั่งอยู่บริเวณดังกล่าวเต็มพื้นที่และมีการสลับสับเปลี่ยนไปมา ส่วนบริเวณของโถะพูลซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของร้านนั้น แทบจะมีการต่อคิวเล่นกันตลอดเวลา ซึ่งมีทั้งการแข่งขันระหว่างสาวบาร์เชียร์กับลูกค้าและกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการด้วยกันเองอีกด้วย พื้นที่บริเวณนี้จึงเป็นบริเวณที่มีความคึกคักที่สุดของร้าน ซึ่งจะมีทั้งรอยยิ้มและเสียงหัวเราะที่ร่าเริงของลูกค้าที่ดังเป็นระยะๆ ได้สร้างสีสันและบรรยากาศของความสนุกสนานให้กับตัวร้านเป็นอย่างมาก

- พื้นที่บริเวณด้านหน้าร้าน (1) จะเป็นพื้นที่ที่สาวบาร์เชียร์ที่วางจากการนั่งดื่มกับลูกค้าจะนิยมนั่งเรียกลูกค้าอยู่บริเวณนี้ และอาจมีการเดินเข้ามาบริการลูกค้าด้านในร้านบ้างเป็นครั้งคราว

- พื้นที่บริเวณชุดโตะและเก้าอี้ด้านข้างร้าน (3) เป็นบริเวณที่ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นเพราะตัวพื้นที่เปรียบเสมือนอยู่ด้านนอกตัวร้าน ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วจะมีลูกค้าใช้พื้นที่บริเวณนี้จะเป็นบริเวณที่มีลูกค้าสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปนั่งบ้าง ซึ่งก็พบว่ามักจะไม่เกินครึ่งละหนึ่งโตะ

ภาพที่ 5.6 ภาพแสดงความหนาแน่นและความเคลื่อนไหวต่างๆ ในการใช้งานพื้นที่ของร้าน Power Bar

4. ภาพรวมของบรรยากาศ แสงและสี ภายในร้าน ดูเหมือนว่าจะมีลักษณะของการใช้แสงที่คล้ายตามกับการจัดพื้นที่ภายในร้าน คือ แสงที่ถูกประดับเป็นเส้นทั่วบริเวณพื้นที่ร้านนั้นเป็นตัวช่วยสร้างความสัมพันธ์ของพื้นที่ต่างๆ ของตัวร้านให้ดูเหมือนว่าเป็นภาพรวมและเป็นพื้นที่เดียวกัน ส่วนทางด้านของโทนสีภายในร้านนั้นจะเป็นสีโทนเข้มที่ช่วยผลักดันให้ตัวแสงไฟที่ห้อยไปตามผนังนั้นมีความเด่นและเป็นที่สะดุดตาได้มากยิ่งขึ้น

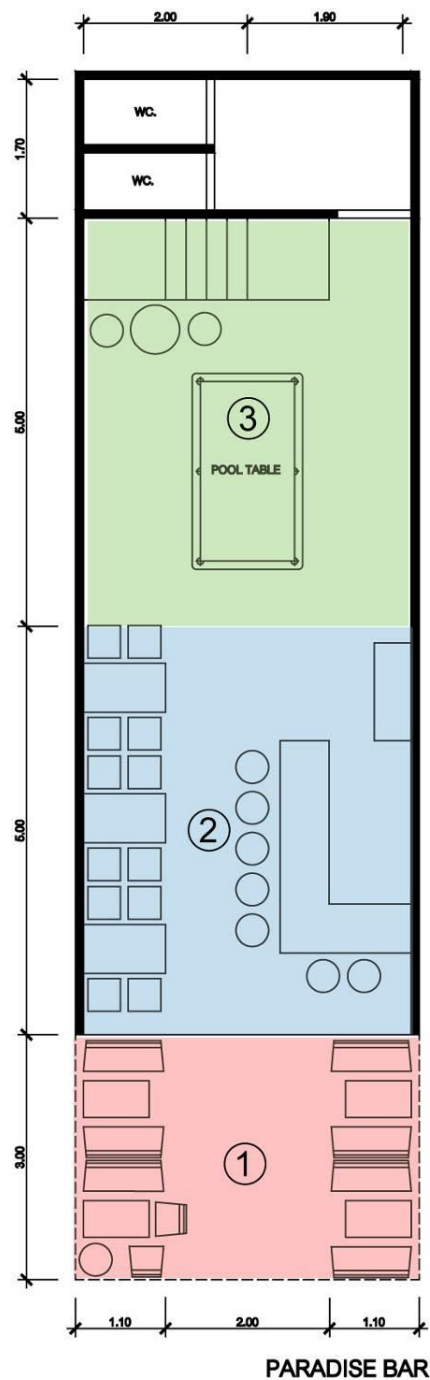
5. องค์ประกอบอื่นๆ ของร้าน Power Bar บาร์เบียร์ร้านนี้มีรูปแบบของการนำเสนอที่ไม่สามารถระบุเป็นรูปแบบเฉพาะ (Theme/Concept) ได้ แต่สิ่งที่พบได้จากการเก็บข้อมูลของบาร์เบียร์แห่งนี้ คือ มีความพยายามสร้างความเคลื่อนไหวและความมีชีวิตชีวาให้กับภาพรวมของตัวร้าน ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจให้ลูกค้าเข้ามาใช้บริการได้ง่ายยิ่งขึ้น

2. พื้นที่โซนที่ 2

พื้นที่โซนที่ 2 นี้พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจจากข้อมูลที่ได้จากบทที่ 4 คือ กล่าวถึงปัจจัยทางด้านที่ตั้งที่อยู่ใกล้ชิดกับวัด ที่ส่งผลต่อการใช้งานและการแสดงออกของบาร์เบียร์ ในแง่ของสร้างพื้นที่ภายในร้านให้มีความเป็นส่วนตัวมากยิ่งขึ้น และเพื่อบังคับและควบคุมการรับรู้และการมองเห็นที่จะเกิดขึ้นจากภายนอกเข้าไปสู่ภายใน

ร้าน Paradise

ร้าน Paradise ตั้งอยู่ในอาคารพาณิชย์รุ่นใหม่ ที่มีขนาดความกว้างประมาณ 4 เมตร ยาวประมาณ 12 เมตร และมีพื้นที่ด้านหน้าอาคารก่อนถึงทางเดินเท้าที่ถูกต่อเติมออกไปอีก 3 เมตร ตัวอาคารของร้านจะมีเพดานที่ค่อนข้างสูงและโปร่งซึ่งทำให้พื้นที่ภายในไม่รู้สึกอึดอัด โดยมีการใช้งานพื้นที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ภาพที่ 5.7 ผังรวมของร้าน Paradise

1.) พื้นที่นั่งบริเวณด้านหน้า ซึ่งเป็นส่วนของพื้นที่ที่ได้รับการต่อเติมไปจากแนวของตัวอาคาร โดยมีการจัดวางชุดโต๊ะและเก้าอี้ไม้แบบมีพนักพิงจำนวน 4 ชุด ที่มีระดับความสูงในระดับต่ำ โดยตั้งอยู่ทางฝั่งซ้ายและขวา โดยมีทางเดินอยู่ตรงกลาง พร้อมทั้งมีการตั้งเก้าอี้หนังทรงสูงสำหรับสาวบาร์เบียร์เพื่อนั่งเชื้อเชิญลูกค้าบริเวณด้านหน้าริมแนวทางเดินเท้า

2.) พื้นที่บริเวณส่วนของเคาน์เตอร์บาร์จะตั้งอยู่ทางขวาของพื้นที่ช่วงถัดจากส่วนต่อเติมด้านหน้าอาคาร โดยมีเก้าอี้บาร์ทรงสูงแบบไม่มีพนักพิงตั้งอยู่โดยรอบ ส่วนทางด้านซ้ายตรงข้ามเคาน์เตอร์บาร์จะเป็นบริเวณที่ตั้งของชุดโต๊ะและเก้าอี้ไม้ที่แบบไม่มีพนักพิงที่มีรูปแบบที่ค่อนข้างเรียบง่ายขนานไปกับแนวผนังและไปสิ้นสุดก่อนจะถึงบริเวณโต๊ะพูล

3.) พื้นที่บริเวณ โต๊ะพูล ซึ่งในส่วนนี้จะมียันไคขึ้นชั้น 2 ตั้งอยู่ และจะมีผนังกั้นส่วนของห้องน้ำที่อยู่ด้านหลังสุดของตัวอาคาร โดยพื้นที่ในบริเวณนี้จะมีการติดตั้งจอโทรทัศน์ไว้บนผนังช่วงใต้ท้องบันไดอีกด้วย

โดยมีส่วนของการใช้งานพื้นที่ภายในร้านที่มีรายละเอียดของข้อมูลที่เป็นหน่วยวิจัยที่สำคัญของการเก็บข้อมูลร้าน Paradise ดังนี้

1. การใช้พื้นที่และการแบ่งพื้นที่ภายในร้าน ในส่วนของพื้นที่ภายในร้านนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ บริเวณเคาน์เตอร์บาร์และบริเวณ โต๊ะพูล เนื่องจากทั้งสองส่วนถูกแบ่งตามความยาวของตัวอาคาร โดยที่ทั้ง 2 พื้นที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้

- พื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ เป็นพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวค่อนข้างสูงของตัวร้าน กล่าวคือ บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ของร้าน Paradise นั้นจะมีความยาวที่ไม่ยาวมาก และด้วยความที่ศูนย์กลางของทุกอย่างภายในร้าน ได้แก่ บาร์เครื่องดื่ม แคชเชียร์ ตู้แช่ พื้นที่เก็บของ และส่วนที่เจ้าของร้านนั่งทำงาน จึงทำให้บริเวณนี้มีความคึกคักค่อนข้างมาก และมีความหนาแน่นของการใช้งานสูงจนเห็นได้ชัด

- บริเวณ โต๊ะพูล แม้ว่าจะเป็นพื้นที่กิจกรรมของทางร้าน แต่การที่ไม่ได้มีลูกค้าหรือสาวบาร์เบียร์เล่นพูลอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้พื้นที่ส่วนนี้มีความเคลื่อนไหวค่อนข้างน้อย และขาดความต่อเนื่องจากบริเวณเคาน์เตอร์บาร์และพื้นที่นั่งด้านหน้าร้านไปอย่างชัดเจน

2. การตกแต่งและการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ การตกแต่งของร้าน Paradise ถือเป็นร้านที่มีรูปแบบของการตกแต่งที่น่าสนใจมาก โดยการใช้รูปแบบที่ค่อนข้างจะมีกลิ่นอายของความเป็นไทย ที่ผสมผสานความเป็นสมัยใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- องค์ประกอบของการใช้ตกแต่งด้วยวัสดุไม้ที่มีรูปแบบของความเป็นไทย ได้แก่ งานผนังไม้ซ่อนเกร็ดในส่วนที่ต่อเติม การใช้ฝาเพดานที่เป็นไม้ไผ่สาน

- มีวิธีการใช้สีโทนเข้ม ผันของร้านที่ใช้โทนสีน้ำตาลเข้ม ดูต่อเนื่องกับงานผนังไม้ ด้านหน้าร้าน และให้ความรู้สึกใกล้ชิดเคียงกับสีขององค์ประกอบที่เป็นไม้อื่นๆ ภายในร้าน

- การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้เป็นหลัก โดยมีรูปแบบที่ผสมผสานระหว่างรูปแบบที่เรียบง่าย เช่น ชุดโต๊ะและเก้าอี้ไม้ที่มีพนักพิงที่มีความสูงระดับต่ำในด้านหน้า ชุดโต๊ะและเก้าอี้ไม้ที่ไม่มีพนักพิงฝั่งตรงข้ามเคาน์เตอร์บาร์ หรือจะเป็นเคาน์เตอร์บาร์ที่กรุหน้าด้วยแผ่นซีเมนต์บอร์ด เป็นต้น อีกทั้งยังมีการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่มีรูปแบบของงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการประสมประสาน และประยุกต์ความเป็นไทยเข้ามา เช่น เก้าอี้บาร์ทรงสูงที่ทำมาจากล้อเกวียนบริเวณด้านหน้าเคาน์เตอร์บาร์ เป็นต้น

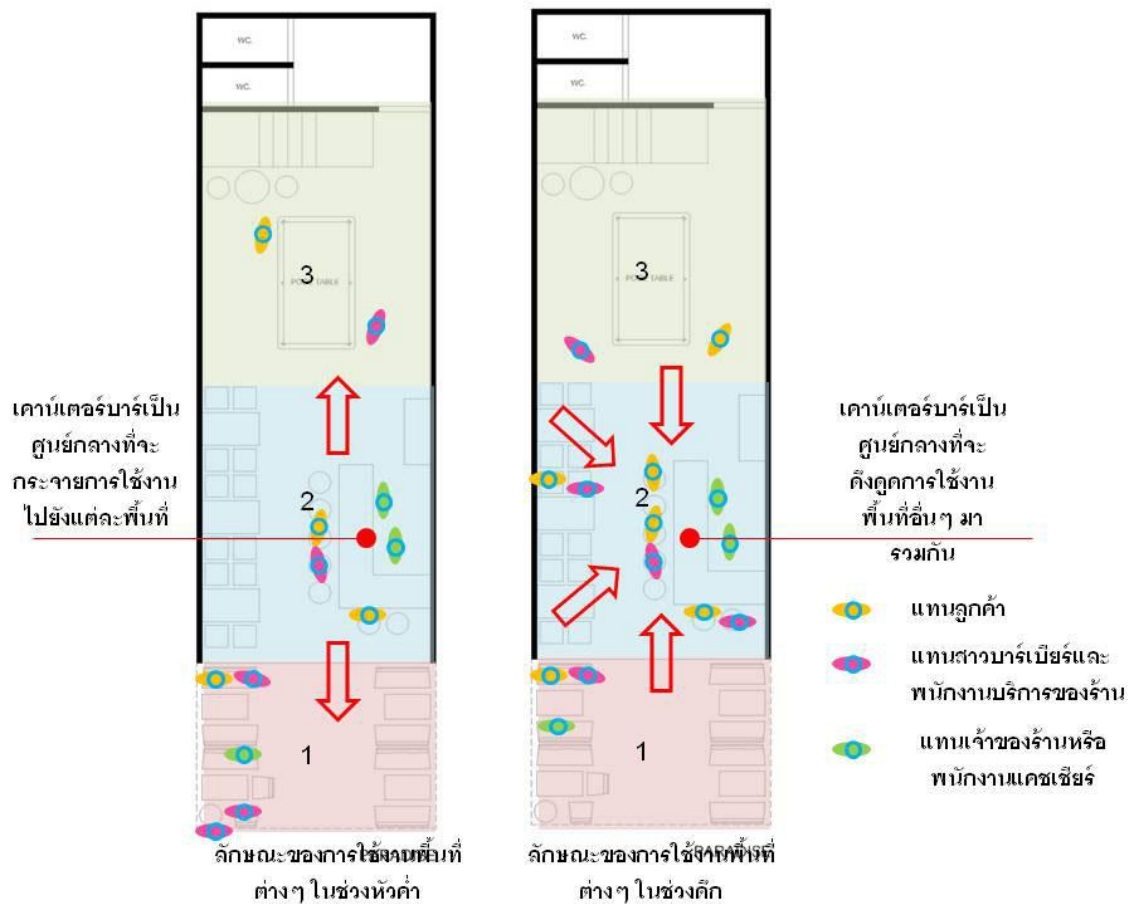
ภาพที่ 5.8 ภาพแสดงองค์ประกอบของการตกแต่งร้านที่มีความเป็นไทยแบบร่วมสมัยของร้าน

Paradise

3. กิจกรรม ความเคลื่อนไหว และการใช้งานพื้นที่ของร้าน จากข้อมูลที่ได้ในวันที่เก็บข้อมูลนั้นสามารถแบ่งความเคลื่อนไหวออกได้เป็น 2 รูปแบบ โดยมีปัจจัยเรื่องของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนี้

- ช่วงเวลาประมาณหนึ่งทุ่มถึงประมาณสี่ทุ่มเศษ โดยส่วนใหญ่แล้วลูกค้าภายในร้านจะนั่งกันเป็นกลุ่มและนั่งแยกกันเป็นโต๊ะ โดยมีบางโต๊ะเท่านั้นที่มีสาวบาร์เบียร์เข้าไปนั่งดื่มและพูดคุยอยู่ด้วย ในบริเวณโต๊ะพูลนั้นมีลูกค้าเล่นบั้งหมุนเวียนเข้าไปเล่นอยู่บ้างแต่ก็ไม่บ่อยนัก ส่วนสาวบาร์เบียร์ที่วางจากการนั่งกับลูกค้าก็จะจับกลุ่มนั่งพูดคุยอยู่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์และสลับกับการออกไปยืนเชื้อเชิญลูกค้าอยู่ที่ชุดโต๊ะและเก้าอี้ด้านหน้าร้าน

- ช่วงเวลาประมาณห้าทุ่มจนกระทั่งปิดร้าน สังเกตได้ว่าลักษณะของการนั่งดื่มของลูกค้าจะเริ่มมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น คือ จากที่กระจัดกระจายอยู่บริเวณพื้นที่นั่งทางด้านหน้า ก็ดูเหมือนว่าจะถูกผลักดันจากสาวบาร์เบียร์และเจ้าของร้านให้มีการขยับเข้าไปสู่พื้นที่ภายในร้าน ซึ่งจะทำให้บริเวณด้านหน้าเคาน์เตอร์บาร์จะมีความคึกคักเป็นอย่างมาก และต่อเนื่องไปจนถึงบริเวณของโต๊ะพูลอีกด้วย

ภาพที่ 5.9 ภาพแสดงความหนาแน่นและความเคลื่อนไหวต่างๆ ในการใช้งานพื้นที่ของร้าน

Paradise

4. ภาพรวมของบรรยากาศ แสงและสี ภายในร้าน ด้านของความสว่างภายในร้านนั้นจะ

พบว่า แสงไฟภายในร้านจะใช้แสงสีเหลืองเป็นส่วนใหญ่ โดยจะมีโคมไฟบริเวณเหนือเคาน์เตอร์บาร์มีการเลือกใช้โคมไฟสีแดงติดตั้งไว้เหนือเคาน์เตอร์บาร์ และนอกเหนือจากนั้นยังมีแสงของโคมไฟตกแต่งที่ได้จากบริษัทเครื่องดืมต่างๆ แต่ต้องถูกแปลงสภาพให้ไม่มีตราสินค้าติดอยู่ด้านหน้าเนื่องจากกฎหมายที่ออกโดยกระทรวงสาธารณสุขที่ไม่ให้ทำการโฆษณาตราสินค้าที่มีตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ภาพรวมของแสงสว่างภายในร้านมาประกอบกับโทนสีภายในที่เลือกใช้สีน้ำตาลเข้ม (จากเดิมที่เคยเป็นสีแดงเข้ม) จึงทำให้ความรู้สึกของร้านค่อนข้างมีดแสงสว่างที่ได้จะมีลักษณะของการใช้งานเฉพาะจุด แสงรวมจึงดูลึกลับและค่อนข้างมีความเป็นส่วนตัวต่อการใช้งานในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน

ภาพที่ 5.10 ภาพแสดงบรรยากาศและการตกแต่งของร้าน Paradise

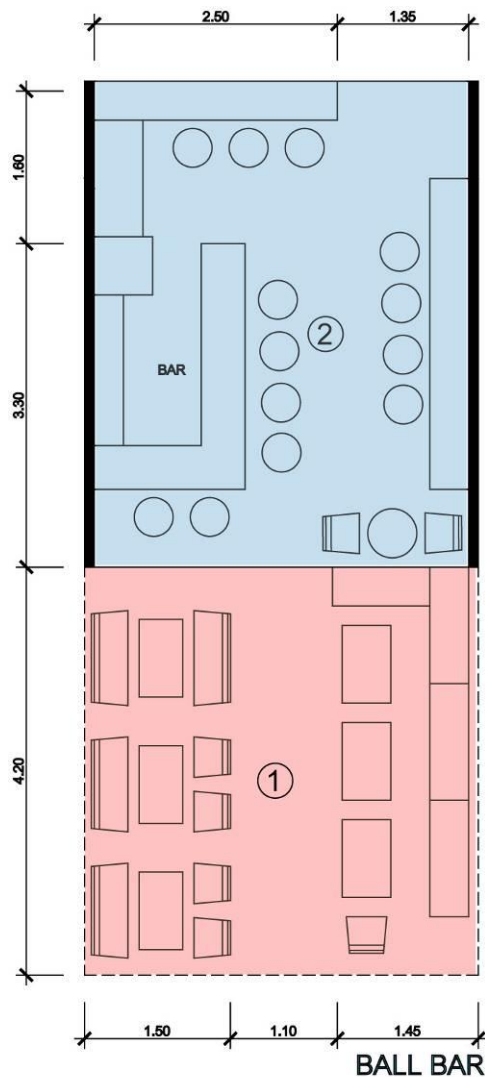
5. องค์ประกอบอื่นๆ ของร้าน Paradise ด้วยความสูงของร้านที่ค่อนข้างโปร่ง และมีเสียงเพลงที่ไม่ดังมาก ทำให้บรรยากาศของร้านจึงค่อนข้างสบายและดูไม่เร่งเร้าจนเกินไป จึงทำให้โดยภาพรวมของร้านแล้วมีลักษณะและรูปแบบของความเป็นบาร์เบียร์ที่เหมาะสมสำหรับการนั่งดื่มพูดคุยและสนทนากันมากกว่าที่จะเป็นการเดินราและสนุกสนาน

3. พื้นที่โซนที่ 3

ในส่วนของบาร์เบียร์ในพื้นที่โซนที่ 3 นี้ มีประเด็นที่ได้จากข้อมูลในบทที่ 4 คือ ลักษณะของบาร์เบียร์ที่ตั้งอยู่ในอาคารที่มีเวทีมวยตั้งอยู่ตรงกลาง ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านการเข้าถึงและด้านมุมมองและการมองเห็น ซึ่งจะเป็นผลต่อเนื่องไปสู่การแสดงออกและการนำเสนอตัวตนที่มีความแตกต่างกันออกไป

ร้าน Ball Bar

ร้าน Ball Bar ตั้งอยู่ในส่วนของมุมเวทีมวย โดยเป็นห้องเช่าขนาด 1 คูหา ที่มีขนาดความกว้างประมาณ 4 เมตร ยาวประมาณ 5 เมตร ไม่รวมพื้นที่นั่งด้านหน้า โดยสามารถเข้าออกได้ 2 ทาง ทั้งจากบริเวณทางทางเดินกลางที่อยู่ติดกับเวทีมวย และจากทางเข้าด้านหลังบริเวณของถนนลอยเคราะห์ซอย 3ก ซึ่งการจัดวางผังและการวางตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนอย่างชัดเจน คือ

ภาพที่ 5.11 ผังรวมของร้าน Ball Bar

- 1.) พื้นที่นั่งบริเวณด้านหน้าร้าน เป็นส่วนของการจัดวางชุดโต๊ะและเก้าอี้ มีทั้งแบบที่เป็นม้านั่งยาวที่มีระดับความสูงปกติ (ระดับกลาง) และแบบที่เป็นเก้าอี้ไม้แบบที่มีพนักพิงที่มีความสูงระดับต่ำ รวมทั้งสิ้นจำนวน 5-6 ชุด ขึ้นอยู่กับการจัดวาง โดยมีทางเดินอยู่ตรงกลาง
- 2.) พื้นที่ด้านในร้าน เป็นที่ตั้งของเฟอร์นิเจอร์หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ เคาน์เตอร์บาร์และเก้าอี้บาร์ทรงสูงแบบมีพนักพิง ชุดโต๊ะและเก้าอี้ไม้แบบที่มีพนักพิงที่มีความสูงระดับต่ำ และมีบาร์ไม้ด้านหลังที่สามารถนั่งหันหน้าออกไปทางด้านหลังร้านและบาร์ไม้อีกส่วนทางพื้นที่โล่งทางฝั่งขวาตรงข้ามเคาน์เตอร์บาร์

ด้วยลักษณะของการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนนี้ จะพบว่าพื้นที่ที่ถูกแบ่งเป็นพื้นที่ภายนอกด้านหน้าร้าน และพื้นที่ภายในร้านต่างๆ กันอย่างชัดเจน โดยรายละเอียดของการใช้งานพื้นที่ภายในของร้าน Ball Bar มีดังนี้

1. การใช้พื้นที่และการแบ่งพื้นที่ภายในร้าน การใช้งานพื้นที่ภายในร้าน Ball Bar ถูกรวมการใช้งานไว้เป็นส่วนเดียว ทั้งเคาน์เตอร์บาร์และพื้นที่โล่งทางฝั่งขวาที่มีบาร์ไม้ตั้งอยู่ ซึ่งในส่วนนี้ก็จะ เป็นบริเวณที่มีทั้งลูกค้ามานั่งดื่ม และกลุ่มของสาวบาร์เบียร์ของร้านที่รอจังหวะในการเรียกลูกค้าและเข้าไปบริการลูกค้า

2. การตกแต่งและการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ ดูเหมือนว่าร้าน Ball Bar จะไม่ได้มีการตกแต่งอะไรมากนัก ด้วยขนาดพื้นที่ภายในซึ่งมีขนาดค่อนข้างเล็ก ผนังด้านซ้ายฝั่งด้านหลังเคาน์เตอร์บาร์จึงมีเพียงชั้นวางโซ่ขวดเครื่องดื่มบนผนังที่ถูกทาด้วยสีชมพูอมส้ม พร้อมทั้งติดตั้งกระจกเงาบริเวณหลังขวดเครื่องดื่ม ตู้แช่เครื่องดื่มพร้อมทั้งหิ้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้านบน และอ่างล้างแก้วบริเวณสุดผนัง ส่วนผนังอีกฝั่งจะเป็นการตกแต่งด้วยวอลล์เปเปอร์ลายอิฐสีส้มอมน้ำตาล โดยที่มีกระจกเงาและบาร์ไม้ติดตั้งไว้ ส่วนบนฝ้าเพดานจะมีเพียงการประดับตกแต่งด้วยโคมไฟต่างๆ ที่ให้แสงออกมาเป็นสีชมพู ในด้านของเฟอร์นิเจอร์นั้นก็ก็มีรูปแบบที่เรียบง่าย พื้นที่ภายในร้านนั้นใช้เฟอร์นิเจอร์ที่มีระดับความสูงระดับค่อนข้างสูง เช่น เก้าอี้บาร์ทรงสูงแบบมีพนักพิง โดยชุดโต๊ะและเก้าอี้ไม้แบบที่มีพนักพิงที่มีความสูงระดับต่ำแทรกตัวอยู่หนึ่งชุด นอกเหนือจากนั้นที่อยู่ด้านหน้าก็จะ มีทั้งแบบที่เป็นระดับกลางและระดับต่ำ

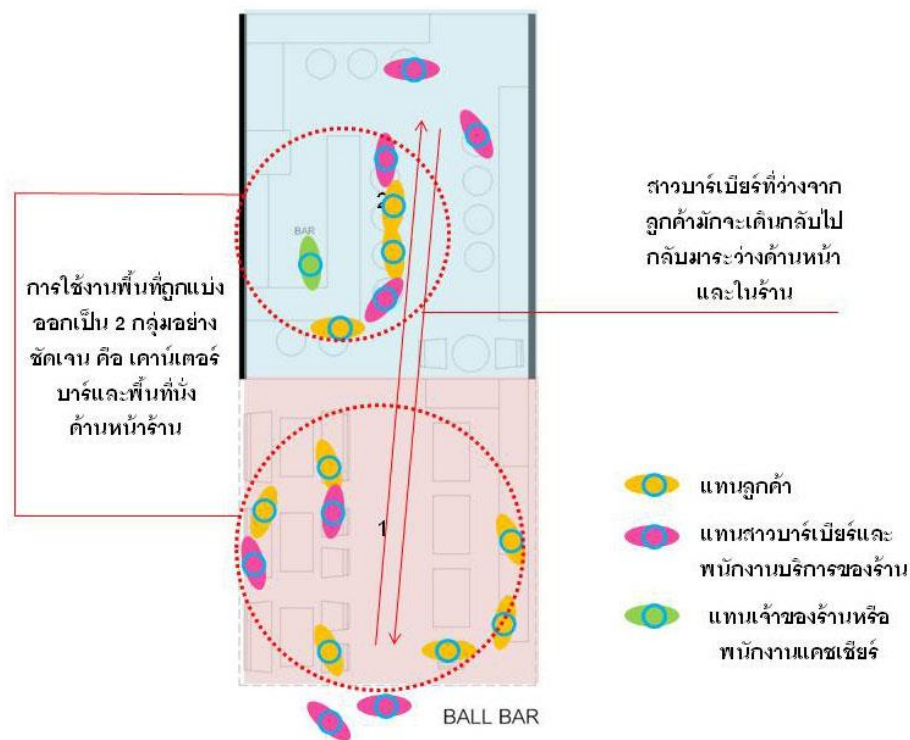
ภาพที่ 5.12 ภาพแสดงบรรยากาศและการตกแต่งของร้าน Ball Bar

3. กิจกรรม ความเคลื่อนไหว และการใช้งานพื้นที่ของร้าน จากพื้นที่ทั้ง 2 ส่วน มีลักษณะของการใช้งาน ดังนี้

- บริเวณพื้นที่นั่งด้านหน้าร้าน (1) ในส่วนพื้นที่บริเวณนี้จะได้รับความนิยมค่อนข้างมาก ในวันที่เก็บข้อมูล (ไม่มีการแข่งขันชกมวยไทย) พบว่า พื้นที่บริเวณด้านหน้านี้มีลูกค้านั่งเกือบเต็มพื้นที่ โดยมีทั้งแบบที่มาเป็นกลุ่มและแบบที่มาคนเดียว โดยมีสาวบาร์เบียร์จำนวนหนึ่งคอยให้บริการอยู่ด้วย โดยตลอดทั้งคืนจะมีลูกค้าสับเปลี่ยนหมุนเวียนเข้ามาใช้บริการและใช้พื้นที่ด้านหน้าอยู่ตลอดเวลา โดยพื้นที่ด้านหน้าร้านก็จะมีสาวบาร์เบียร์ของทางร้านหมุนเวียนกันออกไปเรียกลูกค้า แต่จุดที่น่าสังเกตคือ สาวบาร์เบียร์ของร้าน Ball Bar จะไม่ได้ยืนประจำอยู่พื้นที่

ด้านหน้าร้านนานนัก โดยมักจะยืนอยู่ในช่วงระยะเวลาอันสั้น แล้วจึงเดินกลับเข้าไปพื้นที่ด้านในร้าน

- บริเวณพื้นที่ภายในร้าน เคา์เตอร์บาร์และส่วนอื่นๆ สำหรับด้านหน้าเคา์เตอร์บาร์นั้นมีลูกค้านั่งอยู่จำนวน 3 คน โดยนั่งสลับกับสาวบาร์เบียร์ที่ที่นั่งและยืนอยู่เป็นคู่ๆ เท่าที่สังเกตจะพบว่าลูกค้าที่นั่งบริเวณนี้จะไม่ค่อยที่จะลุกหรือสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปนัก ส่วนพื้นที่บาร์ไม่ทั้งด้านหลังและด้านข้างนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นสาวบาร์เบียร์ของที่ร้านที่ว่างจากลูกค้าจับกลุ่มพูดคุยกันเอง สลับกับการเดินออกมาเรียกลูกค้าเสียเป็นส่วนใหญ่

ภาพที่ 5.13 ภาพแสดงความหนาแน่นและความเคลื่อนไหวต่างๆ ในการใช้งานพื้นที่ของร้าน Ball Bar

โดยภาพรวมของความเคลื่อนไหวของร้าน Ball Bar นั้น มีลักษณะที่ค่อนข้างคึกคัก มีความเคลื่อนไหวค่อนข้างสูงจากการเดินไปเดินมาของสาวบาร์เบียร์ระหว่างพื้นที่ด้านหน้าร้านกับพื้นที่ภายในร้าน โดยความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นทางร้านไม่ต้องอาศัยกิจกรรมต่างๆ มาช่วยแต่อย่างใด และสำหรับพื้นที่ด้านหน้าที่มีลักษณะของการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ที่เปิดโอกาสให้แต่ละโต๊ะนั้นมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้โดยง่ายนั้น จึงทำให้พบการพูดคุยกันไปมาระหว่างโต๊ะที่มีความคึกคักและดูเป็นกันเอง

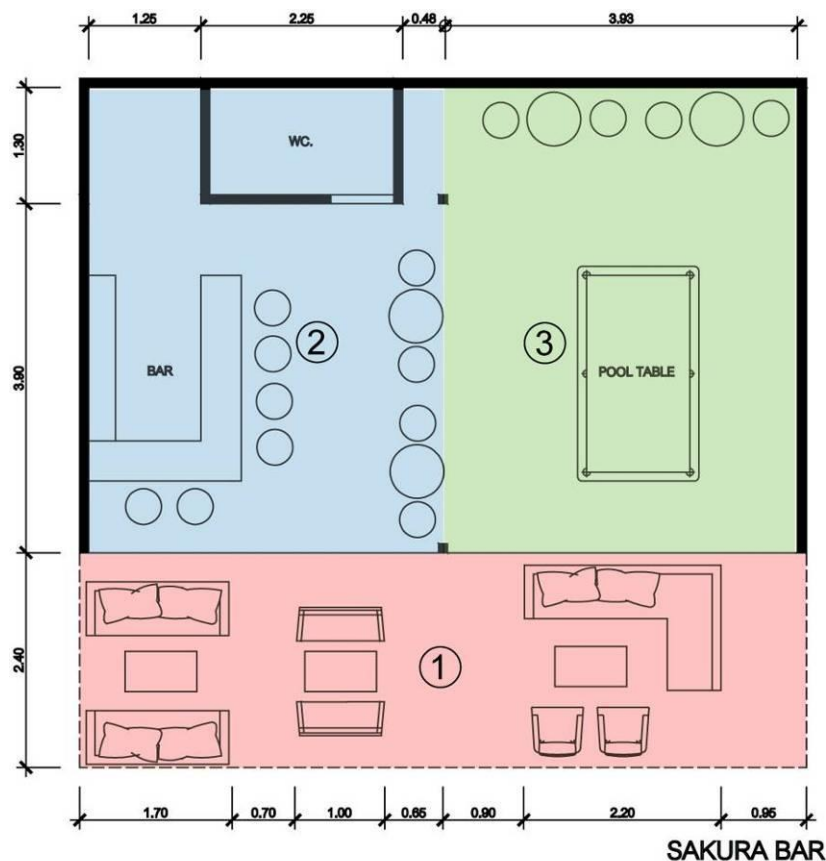
4. ภาพรวมของบรรยากาศ แสงและสี ภายในร้าน ถ้านับเฉพาะแสงจากโคมไฟของร้าน ความสว่างจะออกไปในรูปแบบที่ค่อนข้างมืด โดยมีโทนของทั้งแสงและสีภายในร้านออกเป็นสี

ชมพูเป็นหลัก เนื่องจากตัวร้านไม่ได้มีการตกแต่งโคมไฟ แต่ด้วยตำแหน่งที่ตั้งอยู่ค่อนข้างจะใกล้ชิดเวทีมวย พื้นที่ทั้งบริเวณด้านหน้าและภายในของร้านจึงได้รับแสงสว่างบางส่วนจากบริเวณเวทีมวยโดยตรง จึงทำให้ร้าน Ball Bar มีแสงสว่างที่ได้รับจากพื้นที่ภายนอกและทำให้เกิดความสว่างที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น

5. องค์ประกอบอื่นๆ ของร้าน Ball Bar บรรยากาศของร้านค่อนข้างจะคึกคักเนื่องจากจำนวนลูกค้าและสาวบาร์เบียร์ที่มีจำนวนมาก แม้ว่าภายในร้านจะไม่มีกิจกรรมความบันเทิง เช่น โต๊ะพูล หรือโทรทัศน์ เลยก็ตาม แต่การที่สาวบาร์เบียร์ของร้านเป็นตัวสร้างความเคลื่อนไหวและเป็นที่สังเกตได้โดยง่ายจึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการโดยไม่ต้องพึ่งกิจกรรมอื่นใด

ร้าน Sakura Bar

การจัดวางผังและพื้นที่ภายในของร้าน Sakura Bar นั้น ด้วยการที่ตั้งอยู่ในห้องแถวแบบแบ่งเช่า ที่มีขนาด 2 คูหา ความกว้างประมาณ 8 เมตร ยาวประมาณ 5 เมตร ไม่รวมพื้นที่นั่งด้านหน้าที่เป็นทางเดินและพื้นที่ว่างหน้าเวทีมวย ซึ่งการจัดวางผังมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ภาพที่ 5.14 ผังรวมของร้าน Sakura Bar

1.) พื้นที่นั่งบริเวณด้านหน้าร้าน ซึ่งจะมีการจัดวางชุดโต๊ะและเก้าอี้จำนวน 3 ชุด คือ ชุดโซฟาจำนวน 2 ชุด ซึ่งสามารถนั่งได้ 4-5 คนต่อชุด และชุดโต๊ะและเก้าอี้หวายที่จำนวน 1 ชุดที่สามารถนั่งได้ 4 คน โดยสามารถเดินเข้า ซึ่งทั้งหมดจะมีลักษณะของการจัดวางที่เน้นการนั่งหันหน้าออกไปด้านนอกร้าน

2.) พื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์และห้องน้ำ จะเป็นพื้นที่ทางฝั่งคูหาด้านซ้ายของตัวร้าน โดยที่เคาน์เตอร์บาร์จะเป็นส่วนที่ยาวขนานผนังไปจนเกือบสุดแนวร้าน และมีเก้าอี้บาร์ทรงสูงแบบมีพนักพิงหลังอยู่จำนวน 7 ตัว ส่วนผนังด้านหลังสุดจะเป็นส่วนของห้องน้ำและชั้นเก็บของ โดยทางฝั่งขวาตรงกึ่งกลางแนวตัวอาคารทั้งสองคูหา นั้น จะมีชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูงจำนวน 2 ชุด โดยที่นั่งได้ชุดละจำนวน 2 คน กันแบ่งพื้นที่ระหว่างสองฝั่งเอาไว้

3.) พื้นที่บริเวณโต๊ะพูลและชุดโต๊ะเก้าอี้ทรงสูงทางฝั่งด้านขวาของตัวร้าน โต๊ะพูลจะถูกตั้งอยู่กึ่งกลางและค่อนข้างหน้าของคูหาทางฝั่งขวาของตัวร้าน โดยมีส่วนของชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูงอยู่อีกจำนวน 2 ชุด บริเวณผนังด้านหลังของร้านในส่วนที่อยู่ลึกสุด

จากพื้นที่ทั้ง 3 ส่วน พบว่าบาร์เบียร์แห่งนี้มีพื้นที่ภายในค่อนข้างมาก และเปิดกว้างสำหรับการมองเห็นและการใช้งานค่อนข้างมาก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การใช้พื้นที่และการแบ่งพื้นที่ภายในร้าน สามารถแบ่งพื้นที่ภายในของร้านออกเป็น 2 ส่วน คือ บริเวณทางฝั่งเคาน์เตอร์บาร์และบริเวณฝั่งทางโต๊ะพูล โดยพิจารณาจากการใช้งานของทั้ง 2 ส่วนที่มีความแตกต่างกัน คือ บริเวณเคาน์เตอร์บาร์จะเป็นลักษณะของลูกค้านั่งดื่มเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะพบทั้งที่มานั่งคนเดียวและพูดคุยกับทางเจ้าของร้านและอีกส่วนที่เรียกสาวบาร์เบียร์เข้ามาพูดคุยด้วย แต่ทางด้านโต๊ะพูลนั้นจะเป็นการลูกค้าเข้าไปใช้งานจากพื้นที่ของการนั่งดื่มทั้งจากบริเวณเคาน์เตอร์บาร์และทางด้านหน้าร้านซึ่งในบางครั้งบริเวณโต๊ะพูลก็ไม่ได้มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องเท่าใดนัก

2. การตกแต่งและการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ ภายในร้าน Sakura Bar นั้น สำหรับในส่วน of บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ของร้านจะเป็นเคาน์เตอร์ไม้สีเข้มที่มีความยาวจากด้านหน้าไปจนถึงบริเวณหน้าห้องน้ำ โดยภายในจะเป็นที่ตั้งของตู้เย็น หิ้งบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และชั้นวางของโชว์ที่มีผนังด้านหลังของชั้นเป็นกระจกเงา สำหรับวางโชว์ขวดเหล้าชนิดต่างๆ ทั้งของไทยและของต่างประเทศ ด้านบนของชั้นดังกล่าวจะมีการตกแต่งประดับไฟไว้ โดยให้แสงสว่างหันเข้าหาด้านหน้าขวด จึงทำให้บริเวณชั้นวางของโชว์บริเวณตรงนี้มีมีความโดดเด่นขึ้นมา และในส่วนของการตกแต่งส่วนอื่นๆ ที่เหลือนั้นถือเป็นการตกแต่งที่เป็นองค์ประกอบที่สะอาดตาและมีความแตกต่างจากร้านอื่นเป็นอย่างมาก นั่นคือ มีการวาดภาพ (Paint) กราฟิกลงบนฝาผนัง

ภาพที่ 5.15 ภาพแสดงการตกแต่งของผนังฝั่งเคาน์เตอร์บาร์ของร้าน Sakura Bar

โดยทั่วไปแล้วเรามักจะพบว่าผนังของบาร์เบียร์ร้านอื่นๆ จะมีการตกแต่งผนังของตัวร้านแค่เพียงการทาสี ดิจรูป ดิจกระจกเงา เป็นต้น แต่สำหรับร้าน Sakura Bar นั้น ทุกๆ ด้านของผนังร้านจะมีการวาดภาพกราฟิกลงไปบนผนัง โดยแต่ละฝั่งก็จะมีเรื่องราวและความหมายที่แตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความเป็นญี่ปุ่น เช่น ภาพต้นดอกซากุระ หรือภาพภูเขาไฟฟูจิ หรือนอกเหนือจากนั้นก็อาจจะเป็นภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับความสุขของตัวเจ้าของบาร์เบียร์ เช่น ภาพวาดตัวการ์ตูนหรือภาพเหมือน (Sketch) ของตัวเจ้าของบาร์เบียร์และสามีของเธอ เป็นต้น

ภาพที่ 5.16 ภาพแสดงบรรยากาศและการตกแต่งในส่วนต่างๆ ของร้าน Sakura Bar

ด้านการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์นั้น จะมีรูปแบบที่ค่อนข้างจะปะปนกันไปหลายรูปแบบและวัสดุ เช่น หวาย ไม้เทียม หรือเหล็ก เป็นต้น ส่วนด้านระดับความสูงของเฟอร์นิเจอร์นั้นจะมีเพียง 2 ระดับ คือ เฟอร์นิเจอร์ที่มีความสูงระดับสูง เช่น เก้าอี้บาร์ทรงสูงแบบมีพนักพิง และเฟอร์นิเจอร์ที่ความสูงระดับต่ำ เช่น โซฟา

3. กิจกรรม ความเคลื่อนไหว และการใช้งานพื้นที่ของร้าน พบว่ามีการใช้งานที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่จะมีความแตกต่างเกิดขึ้นตรงที่ความเป็นศูนย์กลางของแต่ละการใช้งานพื้นที่ในบริเวณนั้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

- บริเวณพื้นที่นั่งด้านหน้าร้าน (1) จะเป็นพื้นที่บริเวณที่มีเวทีมวายเป็นศูนย์กลาง ลูกค้ายาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการส่วนใหญ่ของร้านมักจะเลือกนั่งติดขอบเวทีมว้ยก่อนเป็นอันดับต้นๆ โดยเฉพาะในวันที่มีการแข่งขันชกมวย

- เคา์เตอร์บาร์ (2) และ โต๊ะพูล (3) สำหรับบริเวณเคา์เตอร์บาร์นั้นจะเป็นบริเวณที่ได้รับคความนิยมจากลูกค้าชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการเป็นอันดับที่สองรองจากพื้นที่บริเวณด้านหน้าติดกับเวทีมว้ย จากข้อมูลพบว่า ในหนึ่งคืนพื้นที่นั่งบริเวณเคา์เตอร์บาร์นี้ในช่วงหัวค่ำนั้นจะมีการสลับสับเปลี่ยนหน้าของลูกค้ายาวต่างชาติไปเรื่อยๆ จนกระทั่งเวลาค่อนข้างดึก พื้นที่นั่งด้านหน้าเคา์เตอร์บาร์นี้จะถูกเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่นั่งของลูกค้ายาวประจำของร้าน ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วจะมีคนนั่งบริเวณเคา์เตอร์บาร์ถึงประมาณคืนละ 8-9 คน ส่วนบริเวณ โต๊ะพูลและชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูงรอบๆ นั้น การใช้งานมักจะเกิดขึ้นเป็นลักษณะเป็นครั้งเป็นคราว เช่น อาจถูกใช้งานเมื่อมีลูกค้ายากำลังเล่นพูลกับสาวบาร์เปียร์ของร้าน หรืออาจถูกใช้เมื่อที่ลูกค้ายาวบริเวณเคา์เตอร์บาร์มีเต็มพื้นที่แล้ว เป็นต้น

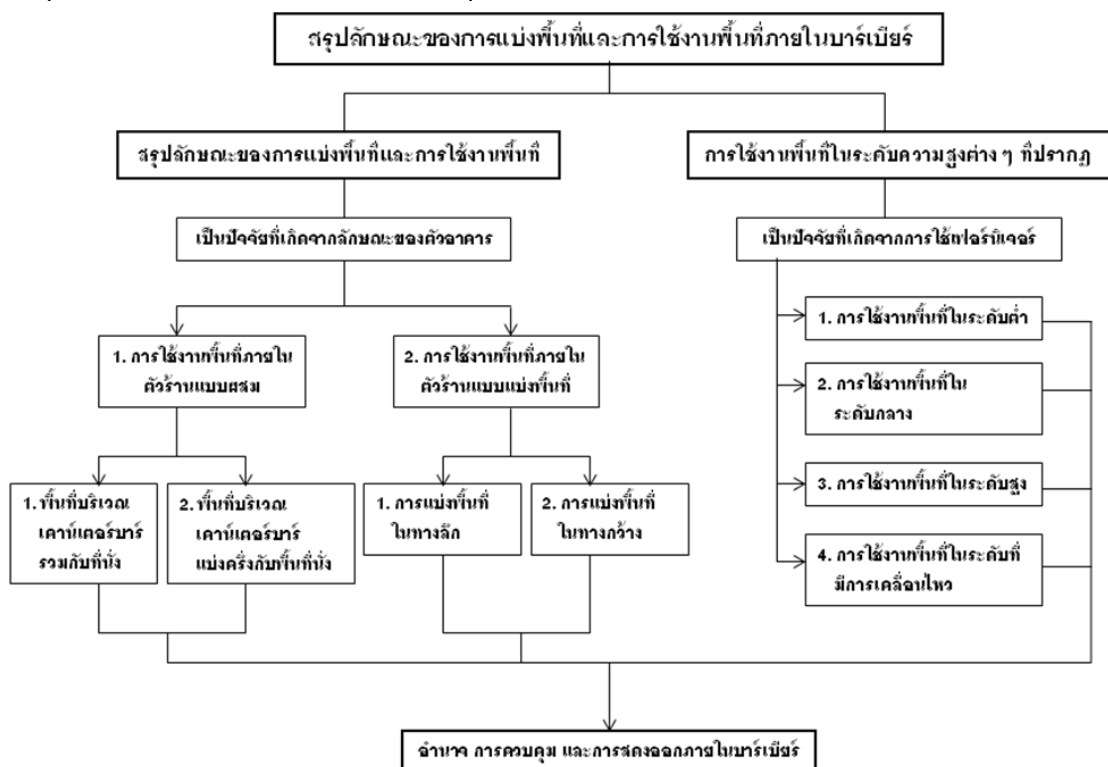
ภาพที่ 5.17 ภาพแสดงความหนาแน่นและความเคลื่อนไหวต่างๆ ในการใช้งานพื้นที่ของร้าน Sakura Bar

ในด้านความเคลื่อนไหวต่างๆ ภายในร้านนั้น ถ้าช่วงหัวค่ำจะมีลักษณะของการพูดคุยกันเป็นกลุ่มๆ ตามโต๊ะที่นั่ง แต่เมื่อเวลาผ่านไปจนถึงกลางคืน การสนทนาจะเริ่มขยายวงกว้างขึ้นหรือคุยข้ามไปข้ามมาระหว่างโต๊ะให้เห็นบ้าง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลักษณะของการมารวมโต๊ะกันนั่งที่บริเวณเคา์เตอร์บาร์ จึงทำให้บรรยากาศของร้านค่อนข้างจะคึกคักและมีความเป็นกันเองค่อนข้างสูง

4. ภาพรวมของบรรยากาศ แสงและสี ภายในร้าน ด้วยลักษณะของการใช้แสงสว่างที่ผสมกันระหว่างสี 3 สี คือ แสงสีชมพู แสงสีเหลือง และแสงไฟสีขาวจากบริเวณโต๊ะพูล ทำให้ร้าน Sakura Bar ถือเป็นร้านที่มีแสงสว่างอยู่ในระดับที่ค่อนข้างที่จะสว่างพอสมควร โดยที่มีการตกแต่งไฟแบบเคลื่อนไหวสีเขียวและน้ำเงิน ไว้ที่ผนังด้านหลังของร้านบางส่วนเพื่อให้เกิดแสงที่เคลื่อนไหวและดูสนุกสนาน

5. องค์ประกอบอื่นๆ ของร้าน Sakura Bar โดยภาพรวมค่อนข้างจะสนุกสนาน และมีความเป็นกันเองอย่างมาก ขณะที่ใช้บริการภายในร้านจะพบว่ามีความเสี่ยงที่มีต้นกำเนิดจากที่อื่นภายนอก ได้แก่ เสียงพากย์มวยและเสียงเพลงจากร้านอื่นๆ ที่เข้ามาบรรจบกันตลอดเวลา จนทำให้บางครั้งแทบไม่ได้ยินเสียงเพลงที่ทางร้านเปิด แต่การบรรจบกันดังกล่าวกลับไม่ได้ทำให้เสียบรรยากาศของความสุขลงไป แต่กลับให้ความรู้สึกถึงความวุ่นวายนิดๆ ที่สร้างเสน่ห์อีกแบบหนึ่งของการพักผ่อนในบาร์เบียร์แห่งนี้

จากรายละเอียดของการใช้งานพื้นที่ภายในร้านที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 5 แห่งพบว่า มีความแตกต่างของการแบ่งพื้นที่และการใช้งานพื้นที่ภายในบาร์เบียร์ที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านการวางผังและมิติทางด้านความสูงในการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยล้วนส่งผลต่อเรื่องของมุมมองและการมองเห็นที่เกิดขึ้น ทั้งจากภายนอกและภายในพื้นที่เอง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ต่อไปถึงแง่มุมที่ว่าด้วยอำนาจและการใช้การควบคุม และการแสดงออกทางอำนาจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงข้อสรุปในการแบ่งพื้นที่ภายในพื้นที่บาร์เบียร์

5.1.1 ลักษณะของการแบ่งพื้นที่และการใช้งานพื้นที่ภายในบาร์เบียร์

1. การใช้งานพื้นที่ภายในตัวร้านแบบผสม สำหรับการแบ่งพื้นที่ของบาร์เบียร์ที่มีรูปแบบนี้จะพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วจะพบในบาร์เบียร์ที่มีความลึกของตัวอาคารไม่มาก ซึ่งการใช้งานที่พบจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.) ลักษณะที่ 1 เป็นที่ตั้งของเคาน์เตอร์บาร์ โดยจะเป็นรูปแบบที่ตัวเคาน์เตอร์บาร์มีขนาดใหญ่ และมีลักษณะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของพื้นที่ โดยพื้นที่ส่วนที่เหลือจะมีการตั้งชุดโต๊ะและเก้าอี้ขนาดเล็ก หรืออาจเป็นบาร์ขนาดเล็กติดผนัง โดยการใช้งานพื้นที่ตามลักษณะที่ 1 นี้จะเป็นรูปแบบที่พบเห็นได้ในบาร์เบียร์โดยทั่วไปเป็นจำนวนมาก เช่น การจัดวางผังของร้าน Ball Bar เป็นต้น

2.) ลักษณะที่ 2 เป็นการแบ่งพื้นที่ระหว่างพื้นที่นั่งดื่มและพื้นที่เคาน์เตอร์บาร์ โดยพื้นที่นั่งดื่มจะมีการตั้งชุดโต๊ะและเก้าอี้ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนจะเป็นพื้นที่ของเคาน์เตอร์บาร์ โดยทั้ง 2 ส่วนจะมีการแบ่งพื้นที่เท่าๆ กัน เช่น การจัดวางผังของร้าน Easy Corner Bar เป็นต้น

การใช้งานพื้นที่แบบใช้พื้นที่ภายในตัวร้านทั้งหมด ทั้ง 2 ลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะสังเกตได้ว่าพื้นที่บริเวณนี้ก็มักจะเป็นตำแหน่งที่ตั้งของกิจกรรมที่สามารถควบคุมหรือมองเห็นได้ในทุกความเคลื่อนไหวตำแหน่งภายในร้านได้ โดยไม่มีองค์ประกอบอื่นใดมาบดบังทัศนียภาพและสามารถมองเห็นได้ทั้งจากภายนอกและภายในด้วยกันเอง

2. การใช้งานพื้นที่ภายในตัวร้านแบบแบ่งพื้นที่ ลักษณะของบาร์เบียร์ที่มีลักษณะพื้นที่ภายในส่วนที่ 2 นี้ โดยส่วนใหญ่จะเป็นบาร์เบียร์ที่มีตัวอาคารมีความลึกค่อนข้างมาก หรืออาจมีพื้นที่ตั้งแต่ 2 คูหาขึ้นไป โดยการใช้งานสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

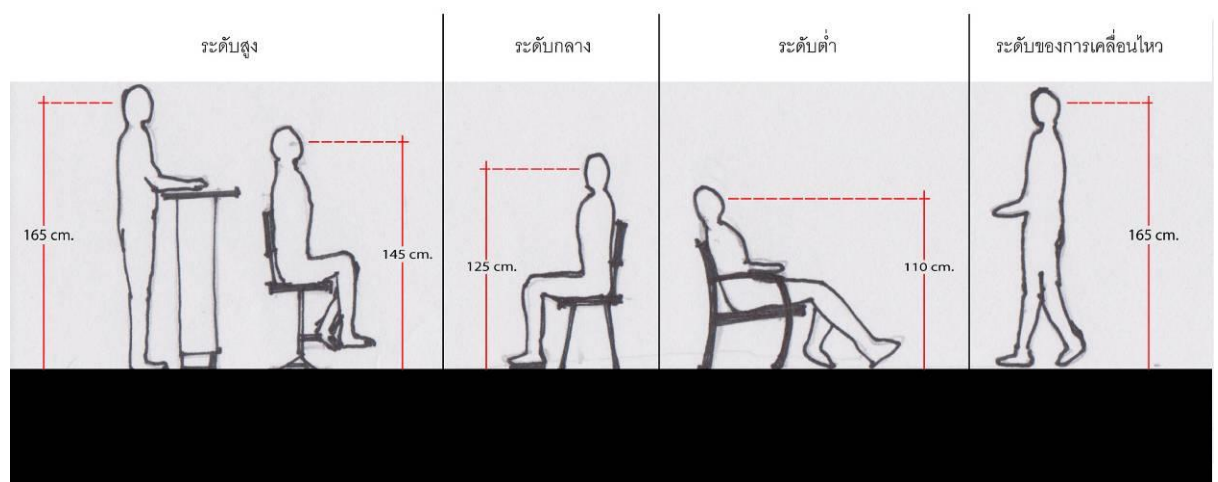
1.) ลักษณะที่ 1 การแบ่งพื้นที่ในทางลึก โดยเป็นการใช้พื้นที่ส่วนที่ลึกสุดของร้าน ซึ่งพบการใช้งานอยู่หลายลักษณะ เช่น โต๊ะพูล ชุดโต๊ะและเก้าอี้ที่มีความเป็นส่วนตัวสูง หรืออาจสร้างพื้นที่ส่วนตัวของสาวบาร์เบียร์และพื้นที่เก็บของ เป็นต้น โดยจะมีการวางเคาน์เตอร์บาร์ไว้บริเวณพื้นที่ส่วนกลาง ส่วนใหญ่จะไม่พบที่มีการตั้งเคาน์เตอร์บาร์ในบริเวณช่วงด้านหลังร้านนี้ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดในการมองเห็นทั้งจากภายนอกและภายใน รวมถึงการเข้าถึงที่ทำได้ลำบากมากขึ้น เช่น การจัดวางผังของร้าน Paradise เป็นต้น

2.) ลักษณะที่ 2 การแบ่งพื้นที่ในทางกว้าง ที่พบโดยทั่วไปคือ จะเป็นการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ฟัง เช่น เป็นการตั้งโต๊ะพูลฟังหนึ่ง และเป็นการตั้งเคาน์เตอร์บาร์อีกฟังหนึ่ง โดยจะมีการแทรกพื้นที่สำหรับนั่งดื่มกันอยู่ตรงส่วนกลางหรือบริเวณรอบๆ เช่น ลักษณะของการจัดวางผังของร้าน Sakura Bar เป็นต้น

จากลักษณะของการใช้งานพื้นที่ภายในของบาร์เบียร์ทั้ง 2 รูปแบบจะพบว่า ความสำคัญของพื้นที่ในแต่ละส่วนนั้นล้วนแล้วแต่มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้งานของแต่ละบุคคลภายในบาร์เบียร์ทั้งสิ้น ซึ่งสำหรับสาวบาร์เบียร์แต่ละคนนั้นย่อมจะต้องอาศัยประสบการณ์ในการใช้เทคนิควิธีต่างๆ เพื่อให้พื้นที่แต่ละรูปแบบสามารถตอบสนองเป้าหมายในการทำงานและระดับของความสัมพันธ์ของพวกเธอที่มีต่อลูกค้าแต่ละคนได้ แต่สำหรับเจ้าของบาร์เบียร์นั้น พื้นที่ที่มีความสำคัญมากที่สุดมักจะเป็นพื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าตัวเคาน์เตอร์บาร์จะถูกตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นศูนย์กลางของการควบคุมและสามารถมองเห็นความเป็นไปทุกอย่างในร้านได้ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของการใช้งานพื้นที่ภายในภายใต้รูปแบบใดก็ตาม และภายในตัวเคาน์เตอร์บาร์นี้เองที่จะเป็นบริเวณของพื้นที่ที่ตั้งของศูนย์รวมทางจิตใจและความเชื่อของเจ้าของบาร์เบียร์ และสาวบาร์เบียร์ที่จะเป็นในส่วนของหิ้งพระและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ที่ทุกคนล้วนให้ความเคารพบูชาและต่างฝากความหวังจากคำขอพรหรือการถวายของเช่น ไหว้เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จในการทำงานอีกด้วย

5.1.2 การใช้งานพื้นที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็นและในระดับความสูงต่างๆ ที่ปรากฏในบาร์เบียร์

ในขณะที่การใช้งานพื้นที่ภายในถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนแล้วนั้น ในอีกมิติหนึ่งของการใช้งานพื้นที่ที่ร่างกายต้องมีส่วนเกี่ยวข้องก็คือ มิติทางด้านของระดับและความสูง รวมถึงระดับการเคลื่อนไหวตามการใช้งานที่เกิดขึ้น ซึ่งในส่วนนี้พบว่ามีการใช้งานพื้นที่แบ่งได้เป็นอีก 4 ส่วน ได้แก่ การใช้งานพื้นที่ในความสูงระดับต่ำ กลาง สูง และที่มีการเคลื่อนไหว โดยการแบ่งดังกล่าวผู้วิจัยใช้ปัจจัยที่เป็นความสัมพันธ์และอ้างอิงจากความสูงของและการใช้ร่างกายกับการใช้งานที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบเฟอร์นิเจอร์เป็นหลัก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 5.18 แสดงระยะของการมองเห็นในการใช้งานพื้นที่ในระดับต่างๆ

1. การใช้งานพื้นที่ในความสูงระดับต่ำ เป็นระดับของการใช้งานที่อ้างอิงจากรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ที่มีระดับของการใช้งานที่ค่อนข้างจะต่ำ เช่น เก้าอี้สนาม (เก้าอี้ไม้) หรือโซฟา เป็นต้น ข้อดีของการใช้งานพื้นที่และเฟอร์นิเจอร์ในระดับต่ำนี้ คือ สำหรับการใช้งานในบาร์เบียร์แล้วก็เพื่อวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกสบายของผู้ใช้ และสำหรับการมองเห็น คือ พื้นที่ต่อเนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้จะไม่ถูกบดบังทัศนียภาพและมีมุมมองและการมองเห็นที่สามารถมองเห็นได้ในมุมที่ค่อนข้างกว้าง สำหรับบาร์เบียร์ส่วนใหญ่แล้ว การใช้งานพื้นที่ในระดับต่ำนี้จึงมักจะเกิดขึ้นในบริเวณช่วงพื้นที่ด้านหน้าร้าน หรือบางแห่งอาจเกิดขึ้นกับพื้นที่ภายใน ช่วงด้านหลังร้านที่ต้องการความเป็นส่วนตัวสูง โดยในบางครั้งจำเป็นต้องอาศัยการบดบังมุมมองและการมองเห็นจากการใช้งานพื้นที่ในระดับที่สูงกว่า

ภาพที่ 5.19 แสดงรูปแบบการใช้งานพื้นที่ในความสูงระดับต่ำที่บริเวณด้านหน้าบาร์เบียร์ทั้งเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นชุดโต๊ะและเก้าอี้ไม้และชุดโซฟา

นอกเหนือจากประโยชน์ในด้านของมุมมองแล้วรูปแบบเฟอร์นิเจอร์ที่มีระดับต่ำ เช่น โซฟา ยังสร้างความรู้สึกที่ผ่อนคลายและให้ความสบายสำหรับการนั่งดื่ม จึงมักจะติดอันดับที่จะเป็นตัวเลือกแรกๆ ของลูกค้าที่จะเข้ามาใช้พื้นที่และใช้เฟอร์นิเจอร์ดังกล่าว เช่น ในลักษณะที่ร้าน Sakura Bar เลือกที่จะจัดวางชุดโซฟาและชุดโต๊ะและเก้าอี้หวายไว้บริเวณด้านหน้าร้านติดกับเวทีมวย ก็สร้างข้อได้เปรียบกว่าร้านอื่นๆ ที่มีรูปแบบเฟอร์นิเจอร์แตกต่างจากนี้ อีกทั้งในแง่ของความสูงก็ไม่ได้สร้างปัญหาในการบดบังมุมมองและการมองเห็นทั้งจากภายนอกเข้ามาและจากภายในออกไปอีกด้วย แต่จะมีข้อเสียก็เพียงแค่ว่า รูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ดังกล่าวค่อนข้างจะมีขนาดใหญ่ จึงทำให้เสียพื้นที่ตั้งชุดโต๊ะและเก้าอี้ในรูปแบบอื่นๆ ไป¹ ซึ่งการจัดวางชุดโซฟาด้านหน้าร้านดังกล่าวยังเป็นที่ยื่นชอบของสาวบาร์เบียร์ของทางร้าน ดังที่คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ของร้าน Sakura Bar ที่พูดถึงพื้นที่นั่งด้านหน้าร้านของเธอว่า “ชอบนั่งโซฟาด้านหน้านี่แหละ สบายดี เห็นคนเดินผ่านไปผ่านมาเยอะแยะ ไม่มีแขกก็นั่งคุยกับเพื่อนไป”²

¹ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555

² บทสัมภาษณ์ คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

สำหรับตัวสาวบาร์เบียร์นั้นก็ยังมีหลายๆ คนที่ชอบที่จะให้ลูกค้านั่งและใช้งานพื้นที่ที่มีความสูงในระดับต่ำ เนื่องจากว่า โดยส่วนใหญ่รูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ในส่วนนี้มักจะให้ความสะดวกสบาย และพวกเขาก็สามารถนั่งในท่าทางต่างๆ เช่น นั่งขัดสมาธิ ซึ่งเป็นท่าทางที่พวกเขาค่อนข้างคุ้น ซึ่งคุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar กล่าวไว้ว่า “ปกติชอบนั่งขัดสมาธิบนเก้าอี้หน้าร้านนะ มันสบายดี แล้วนี่รู้ได้ไฉนว่านั่งเก้าอี้แบบนี้แล้วมันจะทำอะไรไม่ได้ บางทีอาจทำได้มากกว่านั่งหรือยืนอยู่ที่เคาน์เตอร์บาร์เสียอีก”³ ซึ่งเป็นการแสดงออกว่าการใช้งานพื้นที่ในระดับที่มีความสูงค่อนข้างจะต่ำนี้ พวกเขาจะสามารถนั่งค่อมและให้บริการลูกค้าอย่างใกล้ชิดในรูปแบบที่ถึงเนื้อถึงตัวเพื่อเป็นการเร่งเร้าการให้บริการได้ไม่ต่างจากพื้นที่ในบริเวณอื่นๆ

2. การใช้งานพื้นที่ในความสูงระดับกลาง การใช้งานพื้นที่ในระดับนี้จะอ้างอิงจากความสูงอันเป็นมาตรฐาน เช่น ชูตโตะและเก้าอี้ม้าหิน หรือ ชูตโตะและเก้าอี้ไม้แบบโต๊ะอาหาร เป็นต้น ซึ่งเป็นการใช้งานเฟอร์นิเจอร์ที่อยู่ในระดับความสูงตามมาตรฐานของการใช้งานโดยทั่วไป สำหรับความสูงของการใช้งานพื้นที่ในระดับกลางนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะถูกใช้งานในพื้นที่ 2 ส่วน คือ พื้นที่ด้านหน้าร้าน และพื้นที่บริเวณภายในช่วงกลางร้านที่ต่อเนื่องกับเคาน์เตอร์บาร์ ซึ่งข้อดีของการใช้งานพื้นที่ในความสูงระดับกลางนี้ คือ ยังคงเป็นระดับที่เอื้อต่อมุมมองของการมองเห็นในส่วนพื้นที่ต่อเนื่อง

ภาพที่ 5.20 แสดงรูปแบบการใช้งานพื้นที่ในความสูงระดับกลางด้วยการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่เป็นชูตโตะและเก้าอี้ไม้และม้าหินด้านหน้าบาร์เบียร์ในหลายๆ ร้าน

จากลักษณะของเฟอร์นิเจอร์ที่มีความสูงในระดับกลางที่เอื้อต่อการใช้งานที่เหมาะสมกับการนั่งดื่มหรือรับประทานอาหารที่เป็นที่คุ้นเคยของผู้คนทั่วไปแล้ว รูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ที่มีความสูงในระดับกลางนี้ยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ของตัวร้านที่ไม่ได้ออกมาเป็นรูปแบบของบาร์เบียร์โดยตรง และที่สำคัญยังเอื้อต่อการปรับเปลี่ยนการจัดวางชูตโตะและเก้าอี้ภายในตัวร้านให้เป็นไปอย่างง่ายดายยิ่งขึ้น และยังเป็นตัวเชื่อมสำหรับพื้นที่ที่มีความสูงในระดับต่ำและระดับสูงให้ลดความเลื่อมล้ำกันทางด้านมิติในการใช้งาน⁴ โดยผู้ใช้งานหลักอย่างตัวสาวบาร์เบียร์เองนั้นก็ไม่ได้รู้สึกว่ามี

³ บทสัมภาษณ์ คุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

⁴ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2555

ปัญหาต่อการใช้งานพื้นที่ส่วนนี้แต่อย่างใด เนื่องจากว่าเป็นรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ที่สะดวกต่อการเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นการลุกหรือการนั่ง ซึ่งในส่วนนี้ยังมีมุมมองจากคุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ของร้าน Sakura Bar ถึงลักษณะของการให้ทำงานนั่งดื่มและให้บริการกับลูกค้าในพื้นที่ส่วนนี้ไว้ด้วยว่า “นั่งเก้าอี้ที่มันลุกออกง่ายๆ อะดี เวลาพวกนี้มันเมาแล้วรุ่มร่ามเราจะได้ออกลุกมาก่อน หรือว่าบางทีเจอแขกประจำเรามา เราก็จะได้ค่อยๆ ถอยไปให้บริการทั้งแขกเราได้ ไม่น่าเกลียด”⁵

3. การใช้งานพื้นที่ในระดับสูง เป็นระดับของการใช้งานที่มีความแตกต่างจากระดับต่างๆ ที่ได้กล่าวมาเบื้องต้น คือ การใช้งานพื้นที่และเฟอร์นิเจอร์รูปแบบนี้จะมีลักษณะที่อยู่ตรงกลางระหว่างการยืนกับการนั่ง ซึ่งด้วยระดับความสูงแล้วนั้น พื้นที่บริเวณนี้จึงเป็นพื้นที่ที่สามารถมองเห็น ควคุม และสังเกตเห็นได้โดยง่าย อีกทั้งยังสะดวกต่อการเคลื่อนไหวต่างๆ อย่างสูงสุดอีกด้วย โดยส่วนใหญ่แล้วจึงเป็นที่ตั้งของรูปแบบเฟอร์นิเจอร์ ได้แก่ เคาน์เตอร์บาร์ และชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูง เป็นต้น ซึ่งรูปแบบของการใช้งานพื้นที่ในบริเวณดังกล่าวสามารถกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ที่ได้รับความนิยมในการใช้งานและพบเห็นได้ในบาร์เบียร์ทุกแห่ง แต่ข้อสังเกตเพิ่มเติมกับการใช้งานพื้นที่ในระดับสูง คือ การเลือกใช้งานพื้นที่ที่มีความสูงในระดับนี้ มักจะเป็นที่นิยมสำหรับบาร์เบียร์ที่มีพื้นที่ค่อนข้างน้อย ที่ต้องการใช้งานเฟอร์นิเจอร์ที่ค่อนข้างจะประหยัดพื้นที่ จึงเป็นการใช้งานที่ก่อให้เกิดความสะดวกและสร้างความต่อเนื่องและเคลื่อนไหวภายในร้าน โดยในบาร์เบียร์บางแห่งนั้น พื้นที่รูปแบบนี้ถูกใช้เพื่อทำหน้าที่แทนพื้นที่กิจกรรม นอกจากนั้นแล้วยังอาจพบได้ว่าบาร์เบียร์บางแห่งใช้ประโยชน์จากระดับความสูงของการใช้งานพื้นที่ในรูปแบบนี้เพื่อสร้างการบดบังการมองเห็นในบางพื้นที่ที่ไม่ต้องการให้มองเห็นและต้องการความเป็นส่วนตัวสูงอีกด้วย

ภาพที่ 5.21 แสดงรูปแบบการใช้งานพื้นที่ในความสูงระดับสูงด้วยการใช้เฟอร์นิเจอร์ทั้งที่เป็นเคาน์เตอร์บาร์และชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูง

นอกเหนือจากเรื่องของการมองเห็นแล้วนั้น เรื่องของระดับความสูงของพื้นที่หรือเฟอร์นิเจอร์ยังมีส่วนช่วยในการที่จะทำให้สาวบาร์เบียร์มีความสะดวกที่จะนำเสนอร่างกายของพวกเธอที่เป็นสินค้าหลักของการทำงานได้อีกด้วย เช่น การใช้เก้าอี้บาร์ที่มีท่าทางที่เป็นลักษณะกึ่งยืนกึ่งนั่งนั้นช่วยในการที่พวกเธอจะดูแลลูกค้าในลักษณะที่เข้าถึงตัวลูกค้าได้ง่าย หรือบางระดับของการ

⁵ บทสัมภาษณ์ คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

ใช้งานยังเอื้อต่อระดับของการมองเห็นสัดส่วนบางมุมมอง เช่น การยืนที่บริเวณเคาน์เตอร์ที่มีระดับพอดีกับหน้าอกที่ทำให้ดึงดูดสายตาของลูกค้า เป็นต้น และยังเป็นพื้นที่ที่จะสามารถทำงานโดยที่มีความสะดวก ไม่ต้องถูกไปเอาเครื่องเค็มบ่อยครั้ง และยังได้ใกล้ชิดพูดคุยกับกลุ่มเพื่อนสาวบาร์เบียร์ด้วยกันหรือกับเจ้าของบาร์เบียร์ได้ด้วย⁶

4. การใช้งานพื้นที่ในระดับที่มีการเคลื่อนไหวของผู้ใช้งาน ในส่วนของรูปแบบที่พบนี้มักจะเกิดขึ้นกับพื้นที่กิจกรรมของร้านเป็นหลัก เช่น บริเวณโต๊ะพูล หรือบริเวณพื้นที่โล่งที่ถูกนำมาใช้สำหรับเต้น เป็นต้น สำหรับการใช้งานพื้นที่ในระดับที่เกิดการเคลื่อนไหวของผู้ใช้งานนั้น อีกหนึ่งหน้าที่แฝงที่พบคือ การใช้งานพื้นที่ในระดับนี้ได้ถูกใช้เพื่อเป็นตัวเชื่อมกับการใช้งานพื้นที่ในระดับต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะรูปแบบของการใช้งานพื้นที่ดังกล่าว มีความต้องการปริมาณของพื้นที่ที่ค่อนข้างสูงกว่าบริเวณอื่นๆ อีกทั้งบางครั้งยังถูกใช้เพื่อสร้างความเคลื่อนไหวให้เกิดขึ้นกับพื้นที่รวมของตัวพื้นที่บาร์เบียร์เพื่อสร้างความคึกคักและมีชีวิตชีวา เช่น ในกรณีของร้าน Power Bar ที่มีลักษณะของการใช้รูปแบบพื้นที่ในส่วนนี้ซึ่งเป็นรูปธรรมมากที่สุดจากบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่ง โดยการที่นำส่วนของโต๊ะพูลมาไว้ในบริเวณพื้นที่กลางร้าน จนกลายเป็นพื้นที่และกิจกรรมที่สำคัญของตัวร้าน โดยอาศัยการตกแต่งเข้ามาช่วยเพียงเล็กน้อย ผู้วิจัยเชื่อว่าการใช้งานพื้นที่ดังกล่าวก็คือการให้อ่านากับลูกค้าชายที่จะสามารถใช้ความถนัดในการเล่นพูลมาเป็นเครื่องมือในการควบคุมอำนาจ⁷ ตามกิจกรรมที่เป็นการตอบสนองความสุขของเพศชายและเป็นการเปิดโอกาสให้สาวบาร์เบียร์สามารถต่อรองได้ภายในพื้นที่ของกิจกรรมที่มีความเคลื่อนไหว

ลักษณะของพื้นที่ที่มีความคึกคักและมีชีวิตชีวาเช่นนี้ เป็นลักษณะของพื้นที่ที่เจ้าของบาร์เบียร์หลายๆ แห่งต้องการให้มีเกิดขึ้นภายในร้าน แต่เนื่องจากข้อจำกัดในแง่พื้นที่หรือด้านเงินทุนจึงเป็นเหตุให้ต้องมีความพยายามทดแทนด้วย รูปแบบของกิจกรรมอื่นๆ เช่น การใช้โทรทัศน์ หรือใช้การตกแต่งมาเป็นส่วนช่วยสร้างบรรยากาศ เช่น การตกแต่งภาพงานปาร์ตี้ต่างๆ บนผนังเพื่อสร้างการเล่าเรื่องราวความคึกคักและความสนุกสนานต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในร้าน ซึ่งคุณเอ เจ้าของร้าน Easy Corner Bar ได้พูดถึงการตกแต่งที่ภายในร้านไว้ว่า “ผมชอบมอเตอร์ไซค์ ชอบผจญภัย เลยเอามาแต่งร้าน ส่วนเล็บบอลอะหรือ บอลก็ดูบ้างนะ แต่ส่วนใหญ่ฝรั่งที่ร้านเป็นคนยุโรป มันชอบชวนเพื่อนมาดูบอล เลยเอามาแต่งสร้างบรรยากาศ”⁸

⁶ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555

⁷ โสภิตา วีรกุลทวัญ, การนำเสนอความเป็นตัวตนของหญิงบริการสถานบันเทิงบาร์เบียร์ จังหวัดเชียงใหม่, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543, หน้า 50

⁸ บทสัมภาษณ์ คุณเอ เจ้าของร้าน Easy Corner Bar เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2554

นอกเหนือจากการใช้การตกแต่งภายในร้านเข้ามาช่วยแล้ว อีกวิธีหนึ่งที่ช่วยทดแทนให้พื้นที่ภายในบาร์เบียร์มีการเคลื่อนไหวมากขึ้น คือ การสร้างให้ตัวสาวบาร์เบียร์ภายในร้านมีการเคลื่อนไหวเดินไปเดินมาโดยตรง เพื่อให้เป็นที่มองเห็นและสังเกตได้อย่างเช่นในกรณีที่น่าสนใจของร้าน Ball Bar ที่สามารถใช้ทางเดินกลาง อันเป็นทางเดินหลักของตัวร้านมาเป็นพื้นที่แห่งการเคลื่อนไหว ซึ่งเกิดขึ้นโดยการวางผังที่เอื้อต่อรูปแบบดังกล่าว ทำให้เกิดการตอบสนองลูกค้าชายถึงอำนาจในความเป็นเพศชายและความเป็นลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ โดยคุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar ได้พูดถึงข้อจำกัดทางพื้นที่ในบาร์เบียร์ของเธอกับวิธีการที่เกิดขึ้นไว้ว่า “ทำไงได้ ร้านเรามันเล็ก จะตั้งโต๊ะพูลก็ไม่มีเหลือที่ พอดีโซคือน้อยให้ฝรั่งมันนั่งค่อมวแทนไปได้ ส่วนใหญ่ก็ให้เด็กเดินไปบริการบ่อยๆ ลูกค้าจะได้ไม่เบื่อก่อน เพื่อได้คิมด้วย” หรือ “ก็ให้เดินออกไปเรียกลูกค้าบ่อยๆ คอยกำชับเค้า ไม่งั้นบางทีก็มั่วแต่คุยเล่นกันเองในร้าน”⁹

แต่ในกรณีของร้านที่มีโต๊ะพูลนั้น จึงมีความได้เปรียบตามมุมมองต่างๆ ของคนที่อยู่ในพื้นที่อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งกลายเป็นส่วนสำคัญที่สาวบาร์เบียร์เมื่อเข้ามาสู่การทำงานในร้านบาร์เบียร์นั้นจำเป็นจะต้องหัดเล่นและฝึกฝนให้มีความชำนาญเพื่อที่จะใช้ความได้เปรียบของโต๊ะพูลที่เป็นพื้นที่กิจกรรมและความเคลื่อนไหวนี้สร้างความบันเทิงให้กับลูกค้าได้ นอกจากนั้นแล้วความสนุกสนานที่เกิดขึ้นยังเป็นส่วนที่ช่วยสร้างความสนิทสนมและเร่งเร้าความสัมพันธ์ได้ และในบางครั้งยังช่วยแก้เบื่อให้ลูกค้าได้อีกด้วย¹⁰ จากการใช้งานพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวนั้น ทำให้ร่างกายของตัวสาวบาร์เบียร์มีการใช้งานที่สร้างให้เกิดการมองเห็นได้เด่นชัดขึ้นจากท่าทางต่างๆ ทั้งจากการหยอกล้อ และการแสดงอารมณ์ต่างๆ เช่น การก้มลงแท่ง ท่าทางการแสดงความยินดี หรือการแก้มือแพ เป็นต้น อีกทั้งยังช่วยให้พวกเธอใช้ร่างกายมาเป็นเครื่องมือของการสร้างแรงดึงดูดทางเพศเพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายในการทำงานที่พวกเธอวางไว้ และยังเป็นพื้นที่ที่สร้างอำนาจในการต่อรองให้กับตัวสาวบาร์เบียร์กับลูกค้าได้มากขึ้นอีกด้วย

⁹ บทสัมภาษณ์ คุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

¹⁰ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

ภาพที่ 5.22 แสดงการใช้งานพื้นที่ในระดับที่มีการเคลื่อนไหวของผู้ใช้งาน เช่น โต๊ะพูลที่ตัวสาวบาร์เบียร์สามารถแสดงออกทางร่างกายด้วยวิธีการต่างๆ

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวมาเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าการใช้งานในมิติและระดับต่างๆ ของพื้นที่บาร์เบียร์ ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการมองเห็น ทั้งในแง่ของพื้นที่กับอำนาจในการควบคุมต่างๆ ของตัวเจ้าของบาร์เบียร์และในแง่ของการใช้พื้นที่ในระดับร่างกายของตัวสาวบาร์เบียร์ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะพบว่า จะเป็นไปโดยที่ต้ออาศัยการจัดวางผังที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยพบว่า โดยส่วนใหญ่บาร์เบียร์ร้านต่างๆ จะมีการวางผังของร้านที่มีความตรงไปตรงมาและเน้นไปที่ความสะดวกและเอื้อต่อการเปิดมุมมองและการมองเห็น และเมื่อประกอบกับความแตกต่างของระดับความสูงของการใช้งานพื้นที่และเฟอร์นิเจอร์ที่ปรากฏนั้น จึงเป็นเทคนิควิธีที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์ร้านต่างๆ เลือกนำมาใช้เพื่อเป็นการถ่ายทอดอำนาจและการควบคุมลงไปในพื้นที่ โดยที่ผู้ใช้งานซึ่งคือสาวบาร์เบียร์แต่ละคนนั้น ต่างก็จะมีวิธีการใช้งานและวิธีการสร้างมุมมองต่อพื้นที่และระดับของพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป โดยวิธีการใช้งานพื้นที่ต่างๆ จะปรากฏให้เห็นก็ต่อเมื่อพวกเขาได้ทำการพิจารณาถึงสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น โดยที่แต่ละคนนั้นก็จะมีเทคนิควิธีที่แตกต่างกันออกไปด้วยเช่นกัน

5.1.3 ภาพตัวแทนภายในบาร์เบียร์

ในด้านของการตกแต่งภายในบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งนั้น ปรากฏลักษณะเด่นของวิธีการตกแต่งภายในที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจ และจะสามารถอธิบายเป้าหมายในการตกแต่งของเจ้าของบาร์เบียร์และนำไปสู่รูปแบบและวิธีการของสาวบาร์เบียร์ในการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งภายในของบาร์เบียร์แต่ละร้าน ซึ่งบาร์เบียร์แต่ละร้านนี้อาจมีรูปแบบของการตกแต่งที่แตกต่างกันออกไป จากการเก็บข้อมูลจากบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ภาพตัวแทนของการตกแต่งที่แฝงนัยยะและตอบสนองความเป็นเพศชาย การตกแต่งของแต่ละร้านนั้นเป็นภาพตัวแทนของการใช้อำนาจในการควบคุมลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการและตัวสาวบาร์เบียร์ที่เจ้าของบาร์เบียร์พยายามรักษาอำนาจเอาไว้ โดยเป็นการแสดงออกที่อยู่ในลักษณะของการสืบสานแนวคิดแบบชายเป็นใหญ่ คือ การตกแต่งที่มีการแสดงออกถึงความพยายามเอาใจลูกค้า

เพศชายซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของการให้บริการ โดยเป็นที่ทราบโดยทั่วกันถึงเป้าหมายของธุรกิจบาร์เบียร์ที่มีการดำเนินการทางธุรกิจโดยมีกลุ่มลูกค้าเป็นเพศชายชาวต่างชาติเป็นหลัก การตกแต่งภายในบาร์เบียร์ร้านต่างๆ จึงแฝงไว้ด้วยองค์ประกอบที่ถูกแต่งเติมเข้าไปเพื่อตอบสนองความรู้สึกและอารมณ์ร่วมให้เกิดขึ้นกับลูกค้าเพศชายที่เข้ามาใช้บริการ เช่น ในกรณีของร้าน Easy Corner Bar ที่มีการตกแต่งผนังของร้านด้วยเสื้อทีมฟุตบอลจากต่างประเทศและภาพของมอเตอร์ไซค์ต่างๆ ที่ช่วยสร้างบรรยากาศของกิจกรรมความชอบของลูกค้าชายชาวต่างชาติ หรือในรูปแบบของร้าน Sakura Bar ที่มีการเขียนภาพกราฟิกบนผนังเป็นรูปดอกไม้ ก็เป็นการสื่อสารในลักษณะที่มีนัยยะของการเปรียบเทียบความงามของผู้หญิงกับดอกไม้ เป็นต้น

ภาพที่ 5.23 แสดงการตกแต่งที่ตอบสนองความเป็นเพศชายของร้าน Easy Corner Bar และร้าน Sakura Bar ตามลำดับ

จากลักษณะตัวอย่างของการตกแต่งที่บาร์เบียร์ทั้ง 2 แห่งที่นำมาใช้นั้น เป็นการแสดงออกถึงการตกแต่งที่อยู่ภายใต้แนวคิดแบบชายเป็นใหญ่ที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อลูกค้าชายชาวต่างชาติเข้ามาใช้บริการนั้นรู้สึกก็คือ อำนาจของความเป็นชายที่มีอำนาจอยู่เหนือกว่าเพศหญิงและอำนาจของการใช้พื้นที่ภายในบาร์เบียร์ที่พร้อมจะตอบสนองความชอบและสิ่งทีพวกเขาสนใจ ซึ่งเป็นเทคนิควิธีที่เจ้าของบาร์เบียร์พยายามสร้างขึ้นเพื่อทำให้ลูกค้าเพศชายส่วนใหญ่มีอำนาจในการต่อรองในพื้นที่บาร์เบียร์ภายใต้การควบคุมจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์อีกที

2. การผสมผสานการตกแต่งที่อยู่ระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและความเป็นไทย ลักษณะของการเกิดขึ้นของสถานบันเทิงยามค่ำคืนที่เกิดขึ้นนั้นมีกันอยู่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบนั้นต่างก็มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไป สำหรับความเป็นบาร์เบียร์นั้น จากที่เคยกล่าวไปแล้วในส่วนของบทที่ 2 ในแง่ของประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา สถานบันเทิงรูปแบบบาร์เบียร์นั้นถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยมีการให้บริการนั่งเป็นเพื่อนดื่มและพูดคุยของสาวบาร์เบียร์ภายในร้าน ความเป็นพื้นที่บาร์เบียร์จึงเป็น

พื้นที่ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่ออยู่ระหว่างความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างความเป็นตะวันตกและความเป็นไทย ซึ่งจะพบเห็นได้ว่าในบาร์เบียร์เกือบทุกๆ ร้าน มีการผสมผสานการตกแต่งระหว่าง 2 ขั้วของวัฒนธรรมจีนไปอยู่ เช่น องค์ประกอบของพื้นที่วางสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่แฝงตัวอยู่ในพื้นที่อย่าง กลมกลืน หรืออาจเป็นองค์ประกอบต่างๆ และรูปแบบเฟอร์นิเจอร์ที่ตั้งอยู่ภายในร้าน เช่น รูปแบบของเก้าอี้ม้าหิน หรือหวายแบบไทย ที่ตั้งอยู่กับเคาน์เตอร์บาร์รูปทรงและวัสดุที่ดูเป็นสมัยใหม่ (Modern) เป็นต้น

การผสมผสานการตกแต่งระหว่างวัฒนธรรมที่เป็นตะวันตกและที่มีความเป็นไทยนั้น สามารถช่วยเสริมสร้างบุคลิกให้กับตัวบาร์เบียร์ที่จะสร้างแรงดึงดูดใจให้กับลูกค้าได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่นกับร้าน Paradise ที่มีการตกแต่งที่มีการใช้องค์ประกอบแบบไทยอยู่ในร้านหลายจุด เช่น ฝาเพดานไม้ไผ่สาน ชูคโตะและเก้าอี้ที่มีความเป็นไทย หรือฝาผนังไม้ซ่อนเกร็ด เป็นต้น ส่วนประกอบเหล่านี้ได้สร้างให้เกิดความน่าสนใจและน่าค้นหาที่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่เคยพบมาก่อนต้องการจะสัมผัส ซึ่งในส่วนนี้บรรยากาศของความเป็นไทยได้กลายเป็นเส้นแบ่งบางๆ ของพื้นที่ภายในบาร์เบียร์ที่ ตัวลูกค้าถูกควบคุมโดยภาพตัวแทนของการตกแต่งแบบไทยที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์ได้พยายามแทรกซึมไว้อยู่ในองค์ประกอบต่างๆ ของการตกแต่งร้าน ซึ่งคุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise ได้กล่าวถึงการตกแต่งภายในร้านของเขาไว้ว่า “เวลาเราไปตามรีสอร์ทต่างๆ เราได้เห็นและชอบความรู้สึกสบายๆ เราก็เลยอยากให้ร้านเรามีอารมณ์แบบนั้นบ้าง นั่งสบายๆ เป็นไทยๆ แต่ไม่แบบว่าไทยจ๋าอะ ฟังเห็นเค้าก็อยากนั่ง เราเองก็ชอบด้วย”¹¹ อีกทั้งยังกล่าวถึงการที่อนุญาตให้ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการสามารถที่จะร่วมตกแต่งตัวร้านของเขาไว้ด้วยว่า “พวกสตีกเกอร์ โปสเตอร์นี้ฝรั่งมันแปะ ผมไม่ได้ห้าม บางทีชาติเดียวกับมันมา มันรู้จักโลโก้ มันก็ลั่นๆ ชาติเดียวกับมันยังเคยมานั่งเลย กลายเป็นมีเรื่องได้คุยกับมันอีก”¹²

นอกเหนือจากการผสมผสานการตกแต่งระหว่างวัฒนธรรมที่เป็นตะวันตกและที่มีความเป็นไทยนั้น ยังพบว่ามีการผสมผสานความเป็นชาติอื่นๆ ลงไปในบาร์เบียร์อีกด้วย ดังที่พบว่าในร้าน Sakura Bar นั้น มีรูปแบบของความเป็นญี่ปุ่นบนลวดลายกราฟิกบนผนัง ซึ่งเกิดจากถ่ายทอดภาพตัวแทนของสามีของเจ้าของร้านที่เป็นชาวญี่ปุ่น¹³ ทำให้ได้เห็นอีกรูปแบบของการผสมผสานที่มากกว่าความเป็นตะวันตกและความเป็นไทยอยู่ในบาร์เบียร์ที่เดียวกัน ซึ่งทำให้กลายเป็นข้อได้เปรียบที่จะเปิดโอกาสให้ลูกค้าที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวญี่ปุ่นตัดสินใจเข้ามาใช้บริการได้ง่ายมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการสร้างรูปแบบเฉพาะให้กับตัวร้านและเกิดความแตกต่างจนเป็นจุด

¹¹ บทสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

¹² บทสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

¹³ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555

สนใจได้ด้วย ดังเช่นที่ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar กล่าวไว้ว่า “ชื่อร้านและตัวร้านที่เป็นแบบนี้ก็ดีนะ คนญี่ปุ่นบางคนมาคนเดียวก็กล้าเข้านั่ง นี่ก็ว่ามันชัดเจนดี แต่ก็ไม่ได้แบ่งแยกหรอก ลูกค้าฝรั่งที่นี่ก็เยอะเหมือนกัน”¹⁴

3. การใช้แสงสว่างที่มีผลต่อการปรากฏตัวของสาวบาร์เบียร์ อาจเป็นที่เข้าใจในวงกว้างถึงรูปแบบของการที่บาร์เบียร์ต่างๆ มักจะนิยมใช้ไฟสีชมพูหรือสีแดงภายในร้าน ซึ่งได้สร้างภาพความจำให้กับคนทั่วไปเป็นที่จดจำ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วพบว่า บาร์เบียร์มีวิธีการตกแต่งแสงไฟในรูปแบบที่มีความหลากหลายและไม่จำเป็นต้องใช้แสงสีชมพูเสมอไป จะพบว่าในบาร์เบียร์หลายๆ แห่ง เช่น ร้าน Easy Corner Bar และร้าน Power Bar ต่างไม่พบรูปแบบของแสงไฟภายในร้านที่เป็นแสงสีชมพู ซึ่งเป็นที่สังเกตได้ว่าเป็นบาร์เบียร์ทั้ง 2 แห่งนั้นตั้งอยู่ในพื้นที่โซนที่ 1 โดยพบว่าบาร์เบียร์ทั้ง 2 แห่งมีลักษณะของการใช้แสงไฟที่มีลักษณะที่เคลื่อนไหวได้หรือมีการผสมระหว่างแสงไฟสีอื่นๆ เช่น ไฟขาว เหลือง แดง เป็นต้น ซึ่งแสงไฟที่มีการเคลื่อนไหวหรือแสงสีอื่นๆ นั้น ก็สามารถสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานให้กับตัวบาร์เบียร์ได้ค่อนข้างมาก และยังเป็นความพยายามในการสร้างบุคลิกของตัวร้านให้เกิดความแตกต่างจากบาร์เบียร์ร้านอื่นๆ ในพื้นที่หรืออาจเป็นความตั้งใจในการที่จะสร้างบรรยากาศโดยรวมของบาร์เบียร์บางแห่งให้ดูใกล้เคียงกับบาร์ตามรูปแบบของชาติตะวันตก

ภาพที่ 5.24 แสดงการใช้แสงสว่างที่มีการเคลื่อนไหวของร้าน Power Bar และการใช้แสงสีชมพูของร้าน Ball Bar

แต่ขนาดเดียวกันนั้นบาร์เบียร์อย่างเช่นร้าน Paradise ร้าน Ball Bar และร้าน Sakura Bar ที่มีการใช้แสงไฟสีชมพูเป็นแกนหลักของตัวร้าน พบว่าเหตุผลของการใช้แสงไฟสีชมพูมักจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เป็นแสงที่ทำให้ผู้หญิงดูสวย หน้าตาดูขาวขึ้น (ช่วยปิดบังริ้วรอยต่างๆ) และแสงไฟสีชมพูจะช่วยขับผิวของตัวสาวบาร์เบียร์ให้ดูสวยงามมากยิ่งขึ้น¹⁵ ซึ่งในมุมมองของลูกค้าชายชาวต่างชาติที่เข้าใช้บริการนั้นก็ได้รับคำตอบที่ค่อนข้างจะใกล้เคียงกับสิ่งที่

¹⁴ บทสัมภาษณ์ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555

¹⁵ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2555

แนวคิดของเจ้าของบาร์เบียร์ร้านต่างๆ ดังที่ Mr. Brandon ลูกค้านร้าน Paradise ได้กล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างแสงไฟภายในร้านกับตัวสาวบาร์เบียร์ไว้ว่า “She look so sexy under the red neon light.”¹⁶

จาก 2 รูปแบบหลักของแสงไฟภายในบาร์เบียร์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่ง ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลในการเลือกตัดสินใจรูปแบบของการใช้แสงไฟมีอยู่ 2 เหตุผล คือ เหตุผลแรกที่เป็นรูปแบบของการใช้แสงไฟที่เคลื่อนไหวได้ พบว่าจะเป็นการเน้นให้ตัวบาร์เบียร์เป็นสินค้าหลัก โดยมีรูปแบบของแสงไฟที่จะเน้นไปที่การเป็นแสงตกแต่งตัวร้าน เช่น แสงไฟที่เคลื่อนไหว หรือแสงไฟสีต่างๆ และเหตุผลที่เป็นรูปแบบที่สองที่เน้นการใช้แสงไฟสีชมพู ที่จะเป็นการเน้นความเป็นสินค้าของตัวสาวบาร์เบียร์ ดังจะเห็นได้จากความตั้งใจในการใช้แสงไฟสีชมพูเพื่อสนับสนุนให้ตัวสาวบาร์เบียร์มีความเด่นและเป็นที่สะดุดตาแก่นักท่องเที่ยวที่เดินผ่านไปผ่านมาภายนอกร้าน และลูกค้าที่กำลังใช้บริการอยู่ภายในร้าน ได้อีกด้วย การเลือกใช้สีและลักษณะของแสงไฟตามที่กล่าวข้างต้นนี้ จึงเป็นการสร้างภาพตัวแทนของตัวบาร์เบียร์บนพื้นฐานความเข้าใจของตัวเจ้าของบาร์เบียร์ โดยเน้นไปที่การสื่อสารภาพที่ปรากฏไปสู่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อแสดงออกถึงภาพลักษณ์และอัตลักษณ์ของตัวร้านแต่ละแห่งกับการเป็นสถานบันเทิงประเภทบาร์เบียร์ ซึ่งในภาพรวมของพื้นที่ถนนลอยเคราะห์ทั้งหมดล้วนมีรูปแบบดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งดูเหมือนว่าจะจะเป็นความเข้าใจร่วมกันที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการใช้แสงไฟสีอื่นๆ ดังที่คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise กล่าวไว้ว่า “ไม่รู้ละ ตามความคิดของผมนะ สีชมพูเนี่ยเด็กเรามองดูแล้วสวย จะใช้สีอะไรก็ได้ แต่สีหนึ่งที่คุณไม่ได้เลย คือ สีเขียวและสีม่วง ไม่เชื่อคุณลองสังเกตดีๆ ซิ ไม่มีร้านไหนใช้กันหรอก”¹⁷

4. การใช้กระจกเงาที่สร้างอำนาจและการต่อรองในบาร์เบียร์ ในการลงเก็บข้อมูลด้านการตกแต่งบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งพบว่า มีการใช้กระจกเงาในการตกแต่งทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก ซึ่งเป็นที่เข้าใจโดยทั่วกันว่าตัวกระจกเงาจะช่วยสร้างมิติของตัวร้านที่โดยส่วนใหญ่มีความกว้างไม่มากนักให้ดูมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งโดยแท้จริงแล้วนั้น กระจกยังสามารถช่วยควบคุมอำนาจของเจ้าของบาร์เบียร์ที่จะสามารถมองเห็นตัวร้านในทุกๆ พื้นที่ รวมถึงมุมอับต่างๆ ภายในร้านได้อีกด้วย

แต่สำหรับสาวบาร์เบียร์นั้นการทำให้ตัวตนและร่างกายของพวกเธอได้รับความสนใจนั้น กระจกเงาคือพื้นฐานขององค์ประกอบในการตกแต่งที่ช่วยให้เธอเห็นภาพตัวแทนต่างๆ ที่เธอกำลังใช้อยู่ สาวบาร์เบียร์โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการมองกระจกเงาในโอกาสต่างๆ เพื่อสร้าง

¹⁶ บทสัมภาษณ์ คุณ Brandon ลูกค้านร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2555

¹⁷ บทสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

ความมั่นใจในการทำงาน¹⁸ โดยเฉพาะกับองค์ประกอบต่างๆ ที่ลูกค้าจะเห็นได้จากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นรูปลักษณ์ภายนอกของร่างกายต่างๆ หรืออาจเป็นท่าทางและกริยาอาการต่างๆ ในการแสดงออก เป็นต้น นั้นหมายถึงว่าพวกเขาสามารถตรวจสอบความเป็นไปในเรื่องที่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายนอกจิตใจและความคิดของพวกเขาได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังสามารถตรวจสอบสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในพื้นที่บาร์เบียร์ที่พวกเขาทำงานอยู่โดยไม่ต้องสบสายตาหรือเป็นการแอบมอง โดยที่ไม่ต้องการให้เจ้าตัวรู้เช่นเดียวกับวิธีการที่เจ้าของบาร์เบียร์ใช้เช่นกัน

ภาพที่ 5.25 แสดงร่องรอยของการใช้กระจกเงาที่ร้าน Easy Corner Bar และการใช้กระจกเงาตั้งตรงข้ามกับเคาน์เตอร์บาร์ของร้าน Sakura Bar

จากลักษณะของความสัมพันธ์ที่อธิบายไปเบื้องต้นนี้ จะพบว่าเป็นระบบของความสัมพันธ์ที่มีรูปแบบที่ใกล้เคียงกันระหว่างตัวเจ้าของบาร์เบียร์และตัวสาวบาร์เบียร์ โดยพบว่าวิธีการที่เกิดขึ้นเป็นเสมือนมีความพยายามที่จะสร้างการควบคุมจากเจ้าของบาร์เบียร์ไปสู่ตัวสาวบาร์เบียร์ โดยที่ตัวสาวบาร์เบียร์เองนั้นได้รับการส่งผ่านอำนาจมาเพื่อใช้ควบคุมเรื่องราวของการใช้ร่างกายและภาพตัวแทนต่างๆ ก่อนที่สุดท้ายแล้วตัวสาวบาร์เบียร์ก็ต้องไปอยู่ฐานะของการที่เป็นผู้ที่ถูกจ้องมองโดยลูกค้าชายเช่นกันนั้น โดยพวกเขาจะสามารถใช้ความได้เปรียบจากอำนาจที่เกิดขึ้นในที่ว่างของกระจกเงาในการที่จะใช้เลือกใช้วิธีการต่างๆ ในการนำเสนอตัวตนผ่านการใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือต่อไป

5. การใช้ภาพตัวแทนอย่างมีส่วนร่วมของเจ้าของบาร์เบียร์ ในด้านการตกแต่งบาร์เบียร์ในพื้นที่ถนนลอยเคราะห์พบว่า บาร์เบียร์แต่ละแห่งจะมีความพยายามในการสร้างความแตกต่างของรูปแบบการตกแต่งร้านเพื่อสร้างให้เกิดรูปแบบเฉพาะตัวและเป็นที่สนใจต่อลูกค้าที่จะเข้ามาใช้บริการ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่ารูปแบบของการตกแต่งต่างๆ เป็นการส่งผ่านความชอบและภาพตัวแทนของเจ้าของบาร์เบียร์เข้าไปสู่ตัวพื้นที่บาร์เบียร์ จากการเก็บข้อมูลพบว่ามีบาร์เบียร์จำนวน 3 ร้านที่มีความชัดเจนของรูปแบบการตกแต่งที่มีการใช้ภาพตัวแทนและมีการใส่ความเป็นตัวตนของตัว

¹⁸ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555

เจ้าของบาร์เบียร์เข้าไปในพื้นที่บาร์เบียร์ คือ ร้าน Easy Corner Bar ร้าน Paradise และร้าน Sakura Bar

อย่างในกรณีของร้าน Easy Corner Bar ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นถึงการตกแต่งที่เจ้าของบาร์เบียร์ถ่ายทอดความชอบของตัวเองทั้งในเรื่องของความหลงใหลในรถจักรยานยนต์และการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเข้าไปในการตกแต่ง หรือร้าน Paradise ที่เจ้าของบาร์เบียร์เลือกรูปแบบของความเป็นไทยผสมเข้าไปในการตกแต่ง ซึ่งคุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise ได้กล่าวถึงการตกแต่งภายในร้านของเขาว่า “นี่ก็เบื่อกๆ ละ ว่าจะปรับปรุงร้านมั่ง ส่วนใหญ่ทำเองหมดนะ ไร่ไม้ไผ่สาน โคมไฟ ผมชอบทำ”¹⁹ ยังเป็นการยืนยันความมีส่วนร่วมในการตกแต่งร้านที่หลายๆ องค์กรประกอบตัวเขาจะเป็นคนลงมือทำด้วยตัวเอง และตัวอย่างสุดท้ายร้าน Sakura Bar ที่ถ่ายทอดความชอบส่วนตัวในด้านของศิลปะและผสมผสานกับความเป็นชาวญี่ปุ่นของสามีของเธอ ทำให้ได้ออกมาซึ่งภาพกราฟิกบนผนังที่บ่งบอกเรื่องราวต่างๆ ของตัวเธอ ซึ่งคุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตกแต่งบาร์ของเธอไว้ว่า “นี่ร้านแรกของแถบนี้เลยนะที่เพ้นท์ผนังแบบนี้ หลังจากนั้นก็มีคนมาทำตาม เราถือว่าสว่นะ ดอกไม้ ดอกซากุระ คุชิ มันสีชมพูแล้วสดชื่น แฟนเป็นคนญี่ปุ่นเค้าก็ชอบ”²⁰

ภาพที่ 5.26 แสดงการตกแต่งและการใช้ภาพตัวแทนอย่างมีส่วนร่วมของร้าน Paradise ที่เจ้าของบาร์ทำโคมไฟด้วยตัวเอง และร้าน Sakura Bar ที่มีการเพ้นท์ภาพกราฟิกบนผนังตามความชอบและพื้นเพดั้งเดิมของสามีของเจ้าของบาร์

จากข้อมูลที่ได้ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลพบว่า กระบวนการของการตกแต่งบาร์เบียร์นั้นเจ้าของบาร์เบียร์แต่ละแห่งเลือกที่จะใช้ความชอบของตัวเองใส่ลงไปในตัวร้าน โดยที่มีความคาดหวังว่าจะสร้างให้ร้านมีความเป็นของตัวเองและมีความแตกต่างจากบาร์เบียร์ร้านอื่นๆ ความมีลักษณะเฉพาะเจาะจงของการตกแต่งตัวบาร์เบียร์แต่ละแห่งทำให้เกิดรูปแบบของการให้ความหมายตัวบาร์เบียร์ที่แตกต่างจากร้านอื่นๆ ทัวไปอันเป็นการได้มาซึ่งอำนาจในการควบคุมตัว

¹⁹ บทสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

²⁰ บทสัมภาษณ์ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555

ร้านให้มีความเป็นพื้นที่ที่มีความหมายที่ตายตัว และนำไปสู่ความพยายามในการสร้างที่ว่างส่วนตัวของตัวสาวบาร์เบียร์และลูกค้าชายชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการให้เกิดขึ้นในการใช้งานพื้นที่ต่างๆ ภายในร้าน โดยที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์เองก็อาจมีความพยายามที่จะต้องสืบสานอำนาจในความเป็นตัวของตัวเองผ่านการใช้ภาพตัวแทนในการตกแต่งต่างๆ เมื่ออำนาจที่เคยมีอยู่นั้นถูกสั่นคลอน

จากการเข้าไปศึกษาข้อมูลของลักษณะการแบ่งพื้นที่ การใช้งานพื้นที่ และการตกแต่งภายในของบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่ง จะพบว่ามีความแตกต่างของรูปแบบและวิธีการต่างๆ ที่บาร์เบียร์แต่ละแห่งนั้นเลือกใช้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บาร์เบียร์ประเภทแรกที่เน้นบรรยากาศและการตกแต่งภายในร้านเป็นหลัก และบาร์เบียร์ประเภทที่สองที่เน้นการใช้งานพื้นที่ภายในของตัวร้าน โดยทั้ง 2 รูปแบบข้างต้นนั้นถูกสร้างขึ้นมาเป็นผลผลิตของที่ว่างที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์ได้ให้ความหมายและสร้างการควบคุมให้เกิดขึ้น อันจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ใช้งานโดยเฉพาะตัวสาวบาร์เบียร์จำเป็นต้องหาวิธีการส่วนตัวที่จะนำไปสู่รูปแบบของการใช้งานพื้นที่ที่ปรับให้เหมาะสมกับรูปแบบของการตกแต่งภายในร้าน สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์กับการใช้ร่างกายและเป็นการแสดงออกซึ่งตัวตนและอัตลักษณ์ที่จะใช้ในการทำงานในพื้นที่บาร์เบียร์ที่เป็นทั้งพื้นที่ทางสังคมและพื้นที่ทางกายภาพของพวกเธออีกด้วย ซึ่งจะมีการขยายประเด็นนี้ในส่วนต่อไป

5.2 การใช้งานพื้นที่ระดับร่างกายและปฏิบัติการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ประเด็นของข้อมูลในส่วนของการใช้งานพื้นที่ระดับร่างกายและปฏิบัติการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่บาร์เบียร์นี้จะเป็นการศึกษารายละเอียดของความสัมพันธ์ต่างๆ ในการทำงาน และการใช้ภาพตัวแทนผ่านร่างกายของตัวสาวบาร์เบียร์เพื่อให้ทราบถึงวิธีการและแนวทางในการพิจารณาเหตุปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเหตุผลของการแสดงออกของตัวสาวบาร์เบียร์ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การนำทฤษฎีที่ว่าด้วยปฏิบัติการเชิงที่ว่าง (Spatial Practice) ของ มิเชล เดอ เซอร์โต (Michel de Certeau) มาอธิบายว่าตัวสาวบาร์เบียร์นั้นมีกลวิธีในการใช้พื้นที่และครอบครองที่ว่างอย่างไร โดยอาศัยการวิเคราะห์ผ่านรูปแบบของความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานทั้งตัวพื้นที่บาร์เบียร์ที่พวกเธอใช้ในการทำงานละกับบุคคลอื่นๆ ได้แก่ เจ้าของบาร์เบียร์ ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ และบุคคลอื่นๆ รอบข้าง ตามที่ได้อธิบายรายละเอียดไปแล้วในขั้นต้น โดยรายละเอียดที่ได้จากการเก็บข้อมูลมีดังนี้

สาวบาร์เบียร์

โดยส่วนใหญ่แล้วจะพบว่าสาวบาร์เบียร์แต่ละคนนั้นจะมีประสบการณ์ในการทำงานมีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถจะสังเกตและตัดสินได้จากภาพลักษณ์ภายนอก ซึ่งประสบการณ์ในตัวของพวกเขาแต่ละคนนั้น ก็คือที่มาของตัวตนและการแสดงออก รวมถึงการตัดสินใจต่างๆ เริ่ม

ตั้งแต่การเลือกสถานที่ทำงานที่พวกเธอเปรียบเสมือนว่าเป็นบ้าน สำหรับการใช้ทำงาน การใช้ชีวิต อันเป็นพื้นที่ทางสังคมของพวกเธอ ที่โดยส่วนใหญ่แล้วจะตัดสินใจเลือกเข้าทำงานในบาร์เบียร์ตาม ด้วยเหตุผลหลักๆ คือ ตำแหน่งที่ตั้งของร้าน ตัวเจ้าของร้าน ค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ และ รูปแบบของสังคมและสิ่งแวดล้อมภายในบาร์เบียร์ เช่น การเลือกอยู่ร้านเดียวกับเพื่อน มีเพื่อน แนะนำมา หรือเจ้าของบาร์เบียร์เป็นคนบ้านเดียวกันหรือจังหวัดใกล้เคียง²¹ เป็นต้น จึงพบว่ามีสาว บาร์เบียร์เป็นจำนวนมากที่ตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานเป็นสาวบาร์เบียร์ในถนนลอยเคราะห์แล้วยังไม่เคย ย้ายไปทำงานร้านอื่นเลย เพราะพวกเธอบอกว่ามีความสุขกับบาร์เบียร์ที่ทำงานอยู่ปัจจุบัน แต่ใน ขณะเดียวกันก็มีสาวบาร์เบียร์อีกจำนวนหนึ่งที่เข้าๆ ออกๆ บาร์เบียร์จำนวนหลายๆ ร้าน เนื่องจากว่า การทำงานอยู่กับที่สร้างความจำเจและขาดความท้าทาย อีกทั้งยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพ สังคม กฎ กติกา และตัวเจ้าของร้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับของความสัมพันธ์ทางสังคมที่ เกิดขึ้นระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์กับเจ้าของบาร์เบียร์หรือเพื่อนร่วมงานในลักษณะต่างๆ ทั้งที่ดีและไม่ ดีที่สามารถเกิดขึ้นได้เสมอในสังคมเล็กๆ ที่ถูกเรียกว่า “บาร์เบียร์”

สำหรับกฎและกติกาของการทำงานในบาร์เบียร์ของสาวบาร์เบียร์ โดยส่วนใหญ่แล้วการ ทำงานในบาร์เบียร์มีการว่าจ้างงานแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรกจะเป็นการจ้างประจำ โดยจะมีเงินเดือนให้และถือว่าเป็นพนักงานของร้านอย่างเต็มตัว โดยเริ่มต้นราว 3,500 บาทขึ้นไป และมีค่าคั้มที่ได้จากลูกค้าอีกต่างหาก โดยการเป็นลูกจ้างประจำของทางร้านอาจต้องมีหน้าที่อื่นๆ นอกจากการเป็นสาวบาร์เบียร์ที่ต้องรับผิดชอบด้วย เช่น การล้างแก้วหรือการทำความสะอาดร้าน เป็นต้น และรูปแบบที่สอง คือ การว่าจ้างแบบชั่วคราว หรือที่เรียกว่า “ไซด์ไลน์” (Side Line) โดย ทางร้านไม่ต้องจ่ายเงินเดือนให้กับสาวบาร์เบียร์ แต่ตัวสาวบาร์เบียร์จะมีรายได้จากค่าคั้มที่ลูกค้าให้ โดยทางร้านจะแบ่งเงินค่าคั้มให้อัตราที่สูงกว่ารูปแบบของการจ้างประจำ ซึ่งค่าคั้มต่อ 1 คั้มจะอยู่ ที่ราว 30-50 บาท ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละร้านและขึ้นอยู่กับชนิดของเครื่องดื่มที่พวกเธอสั่ง ใน การทำงานของพวกเธอในแต่ละร้านจะมีการกำหนดช่วงเวลาของการทำงานเอาไว้ โดยส่วนใหญ่ แล้วจะกำหนดให้สาวบาร์เบียร์เข้ามาถึงที่ร้านเวลาประมาณ 17:00 น. และอยู่จนกระทั่งร้านปิด แต่ หากว่ามีการเหมาคั้มหรือซื้อชั่วโมงพวกเธอที่เรียกว่า “เพย์บาร์” (Pay Bar) เพื่อนำตัวสาวบาร์เบียร์ ออกไปข้างนอกโดยลูกค้านั้น รายได้ที่ได้รับทางร้านจะแบ่งในอัตราส่วนที่เท่ากันระหว่างทางร้าน กับตัวสาวบาร์เบียร์ โดยส่วนใหญ่ค่าเหมาคั้มจะอยู่ระหว่าง 200-400 บาท โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของ การออกไป เช่น ออกไปชั่วคราวหรือทั้งคืน ซึ่งรายได้จากส่วนนี้ทางร้านจะหักไว้ครึ่งหนึ่งและจ่าย ให้ตัวสาวบาร์เบียร์อีกครั้งหนึ่ง แต่หากว่ามีการขาดงานโดยไม่ได้มีการลาหรือแจ้งให้ทางเจ้าของ บาร์เบียร์ทราบ ตัวสาวบาร์เบียร์จะต้องจ่ายค่าปรับเท่ากับค่าตัวพวกเธอแบบเหมาคั้มหรือประมาณ

²¹ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

200 บาทขึ้นไปต่อการขาดงานในแต่ละวัน ซึ่งการจ้างงานสาวบาร์เบียร์ของบาร์เบียร์ร้านต่างๆ โดยส่วนใหญ่ทางร้านจะมีสวัสดิการให้ เช่น ที่พัก เป็นต้น²² ซึ่งรายละเอียดของกฎระเบียบและกติกาในการทำงานนั้นอาจมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับเจ้าของบาร์เบียร์แต่ละแห่งและระบบของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น และหากว่ามีการทำผิดกฎและกติกาต่างๆ ที่กล่าวไปแล้วเบื้องต้นนี้ การทำโทษส่วนใหญ่จะเป็นวิธีหักเงินค่าตัวหรือค่าดื่มพร้อมทั้งถูกว่ากล่าวและตักเตือน

ในด้านหน้าที่ในการทำงานของสาวบาร์เบียร์นั้น พวกเธอจะทำหน้าที่คอยให้บริการลูกค้าด้วยการนั่งดื่มและพูดคุยด้วย โดยที่บางครั้งอาจมีการเล่นเกมต่างๆ เพื่อสร้างความบันเทิงให้ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ โดยที่พวกเธอจะได้รายได้จากการเลี้ยงดื่มของลูกค้าหรือที่อาจมากกว่านั้นก็คือ การที่ลูกค้าจะตัดสินใจซื้อชั่วโมงของเธอกับทางร้านเพื่อออกไปทำกิจกรรมอื่นๆ ภายนอกพื้นที่บาร์เบียร์ เช่น การออกไปเป็นเพื่อนเที่ยวในสถานบันเทิงอื่นๆ หรือการให้บริการทางเพศกับลูกค้า ซึ่งรายได้ที่ได้จากการให้บริการลูกค้าภายนอกพื้นที่บาร์เบียร์นั้น ตัวสาวบาร์เบียร์จะสามารถทำการตกลงกับตัวลูกค้าได้ด้วยตัวเองและเป็นรายได้ในส่วนที่ไม่ต้องแบ่งให้กับทางร้าน

สำหรับอาชีพสาวบาร์เบียร์ที่อยู่ในฐานะของการก้าวออกมาจากพื้นที่บ้านมาสู่การทำงานในพื้นที่สาธารณะนั้น เมื่อต้องนำเรื่องของเพศและร่างกายมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน พวกเธอจึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในแง่ของการใช้งานพื้นที่ในระดับร่างกายและปฏิบัติการต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยที่พวกเธอจะมีการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ผ่านการใช้ร่างกายของพวกเธอซึ่งพบว่า สาวบาร์เบียร์ได้รับอิสระจากเจ้าของบาร์เบียร์ในการที่พวกเธอจะมีสิทธิ์เลือกการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ได้ด้วยตัวพวกเธอเองเสมอ ซึ่งสามารถแบ่งการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ผ่านร่างกายที่พบจากตัวสาวบาร์เบียร์ได้ดังนี้

- รูปลักษณ์ภายนอก โดยส่วนใหญ่แล้วการรับสาวบาร์เบียร์เข้ามาทำงานในแต่ละร้านไม่ได้ผ่านการถูกควบคุมและมีกำหนดกฎเกณฑ์ในด้านของความสวยความงามอยู่แล้ว ซึ่งพบว่ารูปร่างหน้าตาภายนอกของสาวบาร์เบียร์แต่ละคนนั้นไม่ได้มีผลต่อการรับเข้าทำงานของเจ้าของบาร์เบียร์ จึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการสร้างภาพตัวแทนของตัวร้าน รวมถึงองค์ประกอบบนร่างกายอื่นๆ ที่เป็นเครื่องแสดงตัวตน เช่น รอยสัก ก็ไม่ได้เป็นปัญหาต่อการทำงานในพื้นที่บาร์เบียร์

- การแต่งกาย สาวบาร์เบียร์มีอิสระที่จะเลือกแต่งตัวแบบใดก็ได้ตามความชอบ และตามความต้องการที่จะแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ของพวกเธอที่สามารถเปลี่ยนไปได้ในทุกๆ วัน โดยสังเกตได้ว่าในบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งนั้น จะไม่พบลักษณะของการแต่งตัวที่ไปในทิศทางเดียวกันในรูปแบบของการที่ถูกควบคุมและวางแผนไว้จากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ รวมถึงรายละเอียดต่างๆ เช่น ทรงผม หรือรองเท้า ก็ไม่ได้มีการควบคุมแต่อย่างใด จึงพบว่าการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ที่สามารถ

²² ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555

เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาได้ของสาวบาร์เบียร์ในแต่ละวันสามารถทำได้อย่างอิสระ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ ดังคำสัมภาษณ์ของคุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar ได้กล่าวถึงการแต่งตัวของเธอไว้ว่า “ก็แต่งตัวสบายๆ นะ อย่างชุดยาวก็ใส่ ชุดสั้นก็ใส่ ไม่เคยมีใครมาบังคับ”²³

- บุคลิกและกิริยาท่าทางต่างๆ สาวบาร์เบียร์สามารถแสดงออกได้ทุกอย่างตามความต้องการของพวกเธอ ตราบใดก็ตามที่ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับตัวบาร์เบียร์ที่เธอทำงานอยู่ หรือไปสร้างความรำคาญให้กับลูกค้าที่กำลังใช้บริการอยู่ภายในร้าน ซึ่งทำให้พวกเธอสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวตนตามธรรมชาติที่แสดงออกมาผ่านกิริยาอาการต่างๆ เช่น ท่า นั่ง หรือ การพูด เป็นต้น พร้อมกันนั้นก็ยังสามารถที่จะใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ในการทำงาน เช่น การสร้างบุคลิกของการเป็นหญิงไทยที่เรียบร้อยหรือการเป็นหญิงสมัยใหม่ที่กล้าแสดงออกไปได้พร้อมกันในเวลาเดียวกัน แต่อิสระที่พวกเธอได้รับยังคงต้องอยู่ภายใต้กฎและกติกาสถาบันบาร์เบียร์ที่พวกเธอทำงานอยู่

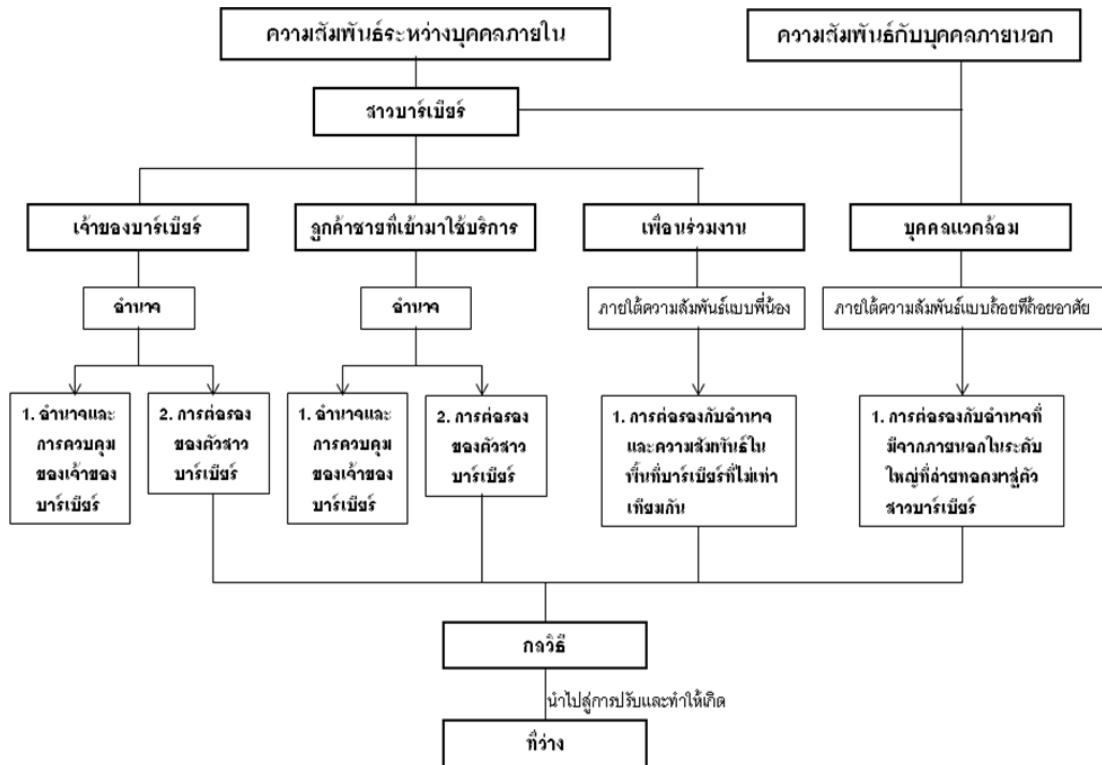

ภาพที่ 5.27 แสดงตัวตนของสาวบาร์เบียร์ผ่านการใช้ภาพตัวแทนทางร่างกายต่างๆ

ในฐานะที่ตัวสาวบาร์เบียร์เป็นกลุ่มบุคคลหลักของการศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้ การอธิบายความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจึงจะเป็นการไล่เรียงลำดับความสัมพันธ์โดยใช้ตัวสาวบาร์เบียร์เป็นศูนย์กลาง ซึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกที่เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในการทำงานที่เป็นรูปแบบความสัมพันธ์กับบุคคลในพื้นที่บาร์เบียร์อีก 2 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าของบาร์เบียร์และลูกค้าที่เข้าใช้บริการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงระบบของการใช้อำนาจในการควบคุมของเจ้าของบาร์เบียร์และการต่อรองที่ตัวสาวบาร์เบียร์เองนั้นจะมีเทคนิควิธีต่างๆ ในการที่จะแสดงออกผ่านการใช้ภาพตัวแทนและการนำเสนออัตลักษณ์ของพวกเธอ และส่วนที่สองที่เป็นความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ รอบข้าง ที่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของตัวสาวบาร์เบียร์ในยามที่พวกเธออยู่

²³ บทสัมภาษณ์ คุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

นอกพื้นที่บาร์เบียร์ และทำให้ทราบถึงมุมมองจากคนภายนอกที่ได้สัมผัสและมีความใกล้ชิดกับพวกเธอมาบ้าง

แผนภูมิที่ 5.2 แสดงระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอกบาร์เบียร์

5.2.1 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในการทำงาน

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์กับเจ้าของบาร์เบียร์

เจ้าของบาร์เบียร์

ภายใต้สถานะของการเป็น “เจ้าของ” บาร์เบียร์ ที่เป็นเครื่องบ่งบอกถึงอำนาจที่มีทั้งหมดภายในร้าน เริ่มตั้งแต่ก่อนจะเปิดดำเนินการที่ต้องมีการออกแบบ การวางแผน และการลงทุน เป็นต้น จนกระทั่งเมื่อร้านเปิดดำเนินการก็ต้องมีการบริหารจัดการ ควบคุมดูแลการให้บริการ และการควบคุมพนักงาน เป็นต้น และด้วยหน้าที่ที่จะต้องเป็นผู้ที่ต้องรักษาอำนาจในการควบคุมความเป็นไปทุกอย่างภายในพื้นที่บาร์เบียร์ รวมถึงกลุ่มบุคคลต่างๆ ได้แก่ สาวบาร์เบียร์ที่ทำงานอยู่ภายในร้านและตัวลูกค้าชายชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการ จึงทำให้เจ้าของบาร์เบียร์จะต้องหาวิธีการในการที่จะควบคุมอำนาจต่างๆ ที่มีอยู่จากความพยายามในการต่อรองในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจไม่ได้เป็นปัญหาที่ยากจะทำความเข้าใจมากนักสำหรับเจ้าของบาร์เบียร์ก็เพราะว่า โดยส่วนใหญ่แล้วเจ้าของบาร์เบียร์ที่เปิดให้บริการอยู่นั้นมักจะเป็นคนที่เคยผ่านการทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับบาร์เบียร์มาก่อน ประสบการณ์ที่สะสมมาจะเป็นตัวช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่มีประโยชน์และช่วยให้การดำเนินการต่างๆ ภายในบาร์เบียร์นั้นตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

- รายละเอียดของความสัมพันธ์ แม้ว่าจะมีความต้องการที่จะพยายามควบคุมการทำงานของสาวบาร์เบียร์ด้วยวิธีการต่างๆ ก็ตาม แต่การควบคุมด้วยการบังคับสาวบาร์เบียร์มักไม่ได้ผล กฎและกติกาที่กำหนดขึ้นมานั้นส่วนใหญ่จะครอบคลุมเฉพาะในส่วนของการทำงานในภาพกว้างๆ แต่ไม่สามารถที่จะควบคุมหรือบังคับในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับวิธีการทำงาน การแสดงออก การเข้าหาลูกค้า หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางร่างกายของตัวสาวบาร์เบียร์ได้โดยตรงและบ่อยครั้งนัก เช่น ภาพลักษณ์ภายนอกต่างๆ เนื่องจากว่าจะเป็นการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องความเป็นส่วนตัวของสาวบาร์เบียร์มากเกินไป แต่ในขณะเดียวกันนั้นการควบคุมความเป็นภาพตัวแทนต่างๆ ที่ปรากฏผ่านการแต่งตัวของสาวบาร์เบียร์ก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่บ้างจากคำให้สัมภาษณ์ของคุณก เจ้าของร้าน Paradise ที่กล่าวไว้ว่า “แต่งไปมากที่ก็ปรามนะ เดือนบ้าง จะลุกจะนั่งมันดูน่าเกลียด แต่ไม่เคยไปกำหนดอะไรเค้าหรอก เราเป็นผู้หญิงเหมือนกัน ยังไงก็รู้สึก”²⁴ ซึ่งแสดงออกให้เห็นว่าเป็นการแสดงออกในลักษณะของการให้ความสำคัญห้วงมากกว่าการพยายามที่จะบังคับและควบคุมที่ก้าวล่วงความเป็นส่วนตัวของการใช้ภาพตัวแทนที่เกิดขึ้นกับตัวสาวบาร์เบียร์

การอยู่ร่วมกันของเจ้าของบาร์เบียร์และสาวบาร์เบียร์จึงมีความสัมพันธ์ที่เป็นลักษณะถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน โดยกฎและกติกาที่นำมาปฏิบัติใช้อย่างเข้มงวดจึงเป็นเพียงแค่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการทำงาน โดยเฉพาะกับเรื่องเวลาและเรื่องของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับตัวเงิน แต่ในสถานะของการที่เจ้าของบาร์เบียร์จะต้องเป็นผู้ควบคุมกฎและกติกาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในร้าน จึงเกิดการแสวงหาวิธีการรักษาสถานะอำนาจที่จะใช้ควบคุมสาวบาร์เบียร์ของตัวเองอยู่ตลอดเวลา เช่น การที่บาร์เบียร์หลายๆ แห่งมีการจ้างพนักงานเก็บเงิน (แคชเชียร์) เพื่อแบ่งเบาภาระและเป็นการให้อำนาจในการควบคุมสาวบาร์เบียร์แผ่ขยายออกไปมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดลำดับขั้นของการควบคุมดูแลภายในร้านที่เป็นการสร้างสถานะของความเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดภายในบาร์เบียร์ของตัวเจ้าของบาร์เบียร์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

แต่ในบางครั้งกลับพบว่า ตัวเจ้าของบาร์เบียร์กลับต้องอยู่ในสถานะของการเป็นผู้ที่จะต้องต่อรองกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นหรืออาจเป็นการยินยอมเพื่อให้เกิดการลดความเลื่อมล้ำ ดังเช่นการเลือกที่จะใช้วิธีการอยู่ร่วมกันกับสาวบาร์เบียร์ในลักษณะของการอยู่แบบครอบครัว แสดงออกเป็นที่เป็นนอกรีตมากกว่าที่จะแสดงออกมาในรูปแบบของการเป็นเจ้านายกับลูกน้องที่ทำให้ดูห่างเหิน ซึ่งการบริหารความสัมพันธ์ดังกล่าว พบว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่บาร์เบียร์เกือบทุกร้านปฏิบัติใช้อยู่ อันเกิดขึ้นจากความเข้าใจในความรู้สึกซึ่งกันและกัน เนื่องจากว่าเจ้าของบาร์เบียร์ส่วนใหญ่จะเคยมีประสบการณ์หรือเคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชีพสาวบาร์เบียร์มาแล้วทั้งสิ้น ดังที่ปรากฏในบทสัมภาษณ์ ดังนี้

²⁴ บทสัมภาษณ์ คุณก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2554

“อยู่แบบครอบครัวนะร้านนี้ มีอะไรก็ช่วยเหลือกันไป เค้าก็ช่วยเราทำงาน เราก็ต้องช่วยเหลือเหมือนกัน เงินทองอะไรถ้ามาบอกผม ผมช่วยหมด”²⁵, คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise

“เด็กที่นั่นนะสุดๆ มาแล้วทุกคนแหละ เค้านี้ก็อยากจะทำอะไรก็ทำ จะเดิน จะกรี๊ด ทำได้หมด เราก็ไม่ได้เตือนเป็นคำพูดหรืออก สายตานี้แหละศักดิ์สิทธิ์ที่สุดแล้ว เราพอเข้าใจอารมณ์เค้าอยู่”²⁶, คุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar

ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวเจ้าของบาร์เบียร์กับตัวสาวบาร์เบียร์นั้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ไม่พบการควบคุมการใช้ภาพตัวแทนที่จะปรากฏบนร่างกายในแง่ของภาพลักษณ์ของตัวสาวบาร์เบียร์โดยเจ้าของบาร์เบียร์เท่าไรนัก แต่ระดับของความสัมพันธ์ยังคงมีความเลื่อมล้ำทางอำนาจและการปกครองที่มีผลต่อการควบคุมสาวบาร์เบียร์ และเป็นการควบคุมให้เกิดการใช้งานพื้นที่และปฏิบัติการต่างๆ ของการต่อรองในพื้นที่จากตัวสาวบาร์เบียร์ ดังนี้

1. อำนาจในการควบคุมพื้นที่ต่างๆ ภายในบาร์เบียร์ จะปรากฏให้เห็นในบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งว่า พื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ คือ พื้นที่แห่งอำนาจในการควบคุมของบาร์เบียร์ทั้งหมด เพราะว่าเป็นตำแหน่งที่จะสามารถมองเห็นความเป็นไปทุกอย่างภายในร้านได้อย่างทั่วถึง ตัวเจ้าของบาร์เบียร์หรือพนักงานที่มีอำนาจมักมีการใช้งานเพื่อให้เกิดการควบคุมตัวสาวบาร์เบียร์จากพื้นที่บริเวณนี้ ซึ่งอาจพบว่าบาร์เบียร์แต่ละแห่งให้ระดับของความศักดิ์สิทธิ์ของพื้นที่แห่งอำนาจส่วนนี้แตกต่างกันออกไป เช่น บางร้านไม่ให้มีการเข้าไปด้านในเคาน์เตอร์บาร์โดยเด็ดขาด หรือบางร้านก็อนุโลมให้เดินเข้าไปได้เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งสามารถยืนยันได้จากคำพูดของเจ้าของบาร์เบียร์ถึง 2 แห่ง ดังนี้

“ไม่ได้เล่นนะในนี้ ไม่ให้เข้า บางทีเด็กเข้ามาที่ย่งุ่นวาย มาเปลี่ยนเพลง หยิบนู่นหยิบนี่ ตัดปัญหาเลยไม่ให้เดินเข้าไปด้านในเคาน์เตอร์ซะเลย มีอะไรก็ให้ส่งเราแล้วเราจัดการให้”²⁷, คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar

“ในบาร์นี้ห้ามเข้าเล่นนะ ถ้าจำเป็นต้องขออนุญาตก่อน มันมีเงินและมีของมีค่า”²⁸, คุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar

²⁵ บทสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

²⁶ บทสัมภาษณ์ คุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

²⁷ บทสัมภาษณ์ คุณตุ๊ก เจ้าของร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2555

²⁸ บทสัมภาษณ์ คุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

ภาพที่ 5.28 แสดงการเข้าไปใช้พื้นที่ภายในเคาน์เตอร์บาร์โดยได้รับความยินยอมจากเจ้าของบาร์ เบียร์เพื่อกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนเริ่มต้นทำงานของสาวบาร์เบียร์

ส่วนพื้นที่อื่นๆ ภายในบาร์เบียร์นั้นก็อาจปรากฏร่องรอยของอำนาจและการควบคุมอยู่บ้าง ขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของเจ้าของบาร์เบียร์ แต่ไม่พบว่าในพื้นที่ไหนในบาร์เบียร์มีความชัดเจนเท่ากับบริเวณเคาน์เตอร์บาร์อีกแล้ว ซึ่งในรูปแบบของการใช้อำนาจและการควบคุมขอบเขตทางพื้นที่นี้จะกลายเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์กับตัวเจ้าของบาร์เบียร์ในส่วนนี้ได้อีกด้วย

2. อำนาจในการควบคุมภาพตัวแทนของตัวสาวบาร์เบียร์ วิธีการในการควบคุมภาพตัวแทนของตัวสาวบาร์เบียร์ในแง่ของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย เช่น การแต่งตัว อาจไม่ได้มีให้เห็นมากนักกับบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่ง แต่รูปแบบหนึ่งที่พบได้คือ อาจมีการควบคุมภาพตัวแทนของการแสดงออกและการให้บริการ ดังเช่นที่คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise ได้พูดถึงวิธีการที่ตัวเขาใช้ในการกำหนดภาพตัวแทนของการแสดงออกแบบไทยให้กับสาวบาร์เบียร์ภายในร้านไว้ว่า “ผมสอนเด็กเองอะ ให้ทักทายลูกค้าด้วยคำว่า “สวัสดีค่ะ” มันแตกต่างจากร้านอื่น ฟังดูก็รื่นหู ให้ฝรั่งมันรู้จักความเป็นไทย ได้ลูกค้าคนไทยเพิ่มมาอีก”²⁹ ซึ่งเป็นอีกลักษณะของการควบคุมภาพลักษณ์และควบคุมตำแหน่งแห่งที่ของสาวบาร์เบียร์ให้ปรากฏอยู่ภายใต้ของความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ร่างกาย พื้นที่ และการแสดงออก

3. อำนาจในการควบคุมตำแหน่งแห่งที่และขั้นตอนการทำงานของสาวบาร์เบียร์ ในแต่ละส่วนของพื้นที่บาร์เบียร์จะมีลักษณะที่ถูกออกแบบและวางแผนการใช้งานมาแล้วจากเจ้าของบาร์เบียร์ เพราะฉะนั้นการปรากฏตัวของสาวบาร์เบียร์ในตำแหน่งต่างๆ ของตัวร้านนั้น จะเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับความตั้งใจของเจ้าของบาร์เบียร์ที่ต้องการจะควบคุมการทำงานของตัวสาวบาร์เบียร์ให้ได้บางส่วน เช่น ในกรณีของร้าน Power Bar ที่คุณบี พนักงานของร้าน ได้พูดถึงการใช้เคาน์เตอร์บาร์อยู่ติดกับพื้นที่ด้านหน้าร้านเพื่อให้สาวบาร์เบียร์สามารถทำหน้าที่หลายๆ อย่างได้ใน

²⁹ บทสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

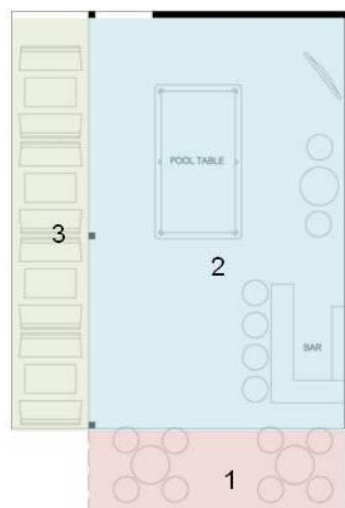
เวลาเดียวกันไว้ว่า “เคาน์เตอร์บาร์ร้านที่มันอยู่เกือบชิดทางเดินเท้าอยู่แล้ว บางทีถ้าเด็กมันนั่งอยู่ด้านหน้าก็ให้มันเรียกแขกไป แต่ถ้ามันยุ่งอยู่เราเองนี่แหละต้องเป็นคนทำช่วย”³⁰ หรือความตั้งใจของร้าน Ball Bar ที่กำหนดให้ตัวสาวบาร์เบียร์ต้องเกิดการเคลื่อนไหวอยู่บ่อยๆ เพื่อให้เป็นที่สังเกตเห็นของลูกค้า ซึ่งทั้งสองรูปแบบล้วนเป็นการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของการปรากฏตัวของตัวสาวบาร์เบียร์ให้เป็นที่สังเกตเห็นได้โดยง่ายจากตัวเจ้าของร้าน

จะเห็นว่าการควบคุมการทำงานจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ไปสู่ตัวสาวบาร์เบียร์ โดยที่เป็นไปในลักษณะของการที่จะคอยกำกับอยู่เป็นระยะๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับด้านการบริการเพื่อเร่งเร้าการให้บริการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางธุรกิจที่จะเกิดขึ้นทั้งกับตัวบาร์เบียร์และตัวสาวบาร์เบียร์อีกด้วย ซึ่งสังเกตได้จากการพูดกล่าวเตือนสาวบาร์เบียร์ของเจ้าของบาร์เบียร์ ในระหว่างการทำงานของสาวบาร์เบียร์ ดังนี้

“ไปบอกไอ้แอนมันชีว่า อย่ามัวแต่นั่งเล่นมอยู่ ลูกค้าเดินผ่านเยอะแยะไม่เห็นมันทำอะไร”³¹, คุณเอ เจ้าของร้าน Easy Corner Bar

“เฮ้ สาวๆ ทำไมปล่อยให้แขกนั่งคนเดียวล่ะ เข้าไปดูแลหน่อยซิ”³², คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise

รูปที่ 5.28

ตำแหน่งของเคาน์เตอร์บาร์ของร้าน Power Bar ด้านหน้าร้านที่มีความสัมพันธ์กับการกำหนดตำแหน่งแห่งที่และการทำงานของสาวบาร์เบียร์

ภาพที่ 5.29 ภาพของการใช้งานเคาน์เตอร์บาร์ใกล้ชิดทางเดินเท้าที่สัมพันธ์กับการทำงานของสาวบาร์เบียร์

³⁰ บทสัมภาษณ์ คุณบี พนักงานของร้าน Power Bar เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2555

³¹ บทสัมภาษณ์ คุณเอ เจ้าของร้าน Easy Corner Bar เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2554

³² บทสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

4. การต่อรองกับอำนาจในการควบคุมและการปกครองจากเจ้าของบาร์เบียร์ สาวบาร์เบียร์ โดยส่วนใหญ่จะยึดถือเหตุผลต่างๆ ที่ตัวเองสร้างขึ้นมาอย่างแน่วแน่ หากเกิดกรณีที่เจ้าของบาร์เบียร์เกิดความเข้าใจผิดในตัวพวกเธอ พวกเธอจึงเชื่อว่าพวกเธอเองมีสิทธิ์ที่จะได้อธิบายให้เกิดความเข้าใจและไม่เกิดปัญหาขึ้นอีกในครั้งต่อไป อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าการต่อต้านและต่อรองในระดับของความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายกับลูกน้องในพื้นที่บาร์เบียร์เกิดขึ้น โดยมีการแสดงออกได้ใน 2 ทิศทาง คือ แบบแรกที่จะเป็นการแสดงออกให้เจ้าของบาร์เบียร์ทราบและรับรู้ถึงความไม่พอใจต่างๆ ซึ่งพวกเธอเองต่างรู้วิธีการจัดการและรู้ว่าอำนาจในการต่อรองของพวกเธอมีอยู่ในระดับใด อย่างที่คุ้นเคย สาวบาร์เบียร์ของร้าน Easy Corner Bar ได้อธิบายถึงแนวทางที่เธอแสดงออกเมื่อเกิดปัญหากับเจ้าของร้านว่า “เวลาทะเลาะกับพี่เค้า หนูเถียงตลอดนะ ถ้าหนูไม่ผิด แต่หนูจะไม่ก้าวร้าวนะ พูดกับพี่เค้าด้วยเหตุผลเสมอ”³³ ส่วนในแบบที่สองที่ตัวสาวบาร์เบียร์บางคนจะเลือกใช้พื้นที่ส่วนต่างๆ ของบาร์เบียร์ซึ่งเป็นส่วนที่พวกเธอชอบ และเปรียบเสมือนเป็นทิวาสวนตัวที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อใช้ในการเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ โดยคุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ของร้าน Ball Bar ได้พูดถึงวิธีการที่ทำให้เธอรู้สึกสบายใจขึ้นเมื่อมีปัญหาและความเข้าใจผิด ซึ่งเธอกล่าวไว้ว่า “ก็มีงอนนะพี่เวลาที่พี่เค้าเข้าข้างคนอื่นมากกว่าเรา ถ้าหนูงอนนะ เจ้านายก็ต้องมาจ้อบ้างล่ะ หนูไม่พูดไม่คุย นั่งมองออกหน้าร้านสบายใจกว่า”³⁴

จากข้อมูลที่ได้พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วเสียงสะท้อนที่เกี่ยวข้องกับกฎและกติกาของแต่ละร้านนั้น สาวบาร์เบียร์ส่วนใหญ่จะมีการให้กล่าวถึงที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า กฎและกติกาของการทำงานในบาร์เบียร์นั้นมีการปฏิบัติที่ค่อนข้างจะมีความเข้มงวดเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการอยู่ร่วมกันที่ทุกคนจะต้องยอมรับและพวกเธอทุกคนต้องมีความเข้าใจ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วก็สามารถที่จะยืดหยุ่นได้ในเรื่องที่มีเหตุผล โดยตัวเจ้าของบาร์เบียร์จะเป็นผู้มีสิทธิ์ขาดในการตัดสินใจเสมอ

5. การต่อรองกับอำนาจในการควบคุมตำแหน่งแห่งที่ของตัวสาวบาร์เบียร์ในการทำงาน จากที่ได้กล่าวไปแล้วถึงลักษณะการวางแผนและการตกแต่งที่ถูกออกแบบและวางแผนการใช้งานมาแล้วจากเจ้าของบาร์เบียร์ ทำให้สาวบาร์เบียร์ที่แต่ละคนล้วนมีประสบการณ์ในการทำงานของตัวเองสามารถเลือกที่จะคล้อยตามหรือต่อต้านและต่อรองในการเลือกใช้งานพื้นที่โดยสามารถตอบสนองกับการปรากฏตัวของร่างกายพวกเธอได้ตามความต้องการ

นอกจากนั้นยังพบอีกว่าสาวบาร์เบียร์หลายๆ คนมักจะสร้างที่ว่างส่วนตัวขึ้นในพื้นที่ต่างๆ ของบาร์เบียร์ที่ถือว่าเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อตอบสนองความรู้สึกและความชอบส่วนตัวของพวก

³³ บทสัมภาษณ์ คุณกล้วย สาวบาร์เบียร์ร้าน Easy Corner Bar เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2555

³⁴ บทสัมภาษณ์ คุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

เธอ และเพื่อเป็นการสร้างการยึดครองพื้นที่ในทางสัญลักษณ์ โดยอาจเป็นการผ่านตัวตนที่แท้จริง หรือจากการสร้างภาพตัวแทนต่างๆ เช่นในกรณีของคุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar ที่มักจะใช้พื้นที่ด้านหน้าหรือหลังร้านที่เป็นพื้นที่ที่ถูกจัดแจงและวางแผนไว้โดยเจ้าของบาร์เบียร์ สำหรับเป็นพื้นที่ที่สาวบาร์เบียร์ใช้ในการเชิญชวนลูกค้าให้เป็นที่ว่างส่วนตัวของเธอในการที่จะสามารถปลดปล่อยอารมณ์และตัวตนที่แท้จริงได้ดังที่เธอได้กล่าวไว้ว่า “ชอบนั่งมองออกไปข้างนอก มันเพลินดี จะด้านหน้าก็ได้ หลังก็ได้”³⁵ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาวบาร์เบียร์แต่ละคนก็จะมีวิธีการใช้พื้นที่และองค์ประกอบต่างๆ ภายในร้านเพื่อการสร้างที่ว่างส่วนตัวให้ตอบสนองความต้องการของพวกเธอ หรือการที่สาวบาร์เบียร์อย่างเช่นคุณส้ม สาวบาร์เบียร์ของร้าน Paradise ก็เลือกที่จะปฏิเสธการใช้งานพื้นที่บางส่วนตามความต้องการของเจ้าของบาร์เบียร์ เช่น การปฏิเสธการออกไปยืนเรียกและเชิญชวนลูกค้าหน้าร้าน เป็นต้น

จากข้อมูลที่ได้วิจัยพบว่าในความเป็นจริงแล้ว พื้นที่บาร์เบียร์ในถนนลอยเคราะห์กับความเป็นย่านที่เกิดขึ้นมานั้นยังมีความหมายอื่นๆ ซ้อนทับบนความหมายที่เกิดขึ้นจากการสร้างจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ ซึ่งเป็นการช่วงชิงความหมายที่แยกออกจากการเป็นกระแสหลักจากตัวสาวบาร์เบียร์ที่ต้องต่อรองกับแรงกระทำต่างๆ ที่เข้ามาอยู่เกือบตลอดเวลา เช่น กับความสัมพันธ์ในพื้นที่กับการทำงานที่พวกเธอต้องพยายามช่วงชิงความหมายในพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้จากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ การที่ต้องพยายามต่อรองกับบทบาทและการแสดงออกภายในวิถีของบาร์เบียร์ที่ดูเหมือนมีการให้อำนาจกับลูกค้าตามวิถีที่ตอบสนองความต้องการของเพศชาย หรือการที่ต้องต่อรองกับสายตาที่ถูกจับจ้องและจับผิดในการทำงานที่อยู่นอกพื้นที่บาร์เบียร์ เป็นต้น ทำให้ความหมายในพื้นที่เกิดการสร้างใหม่หรือเป็นการที่สาวบาร์เบียร์ได้ทำการช่วงชิงและเกิดความพยายามในการปรับเปลี่ยนพื้นที่อันเป็นจุดเริ่มต้นของการที่ทำให้บริเวณถนนลอยเคราะห์เป็นพื้นที่ที่มีบาร์เบียร์ตั้งอยู่ และทำให้เกิดความรู้สึกที่มีต่อสาวบาร์เบียร์ถึงความเป็นบาร์เบียร์ในพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์ว่าเป็นบ้านหลังที่สองของพวกเธอและเป็นพื้นที่ที่พวกเธออยู่แล้วมีความรู้สึกปลอดภัย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสาวบาร์เบียร์กับลูกค้าชายชาวต่างชาติ

ลูกค้าชายชาวต่างชาติ

โดยพื้นฐานที่คนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่านักท่องเที่ยวที่เป็นลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการในย่านนี้จะเป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่ไม่ค่อยจะมีฐานะ และเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในลักษณะของการเดินทางเข้ามาเพื่อผจญภัยและท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ ด้วยการใช้เงินอันน้อยนิด หรือที่เรียกว่า “Backpacker” ซึ่งในความเป็นจริงแล้วกลุ่มลูกค้าของบาร์เบียร์ในย่านถนนลอยเคราะห์นั้นมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก ทั้งด้านเชื้อชาติ ทั้งด้านอาชีพการงาน และในด้านอายุที่

³⁵ บทสัมภาษณ์ คุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

มีตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงคนแก่ ซึ่งสามารถแบ่งได้คร่าวๆ เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มของนักท่องเที่ยวชายชาวต่างชาติทั่วไป กลุ่มของคนเดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่ และกลุ่มของชายชาวต่างชาติที่อยู่ในวัยเกษียณอายุแล้ว³⁶ โดยทั้งหมดนั้นล้วนแล้วแต่มีความปรารถนาในสิ่งเดียวกัน คือ มีความต้องการความบันเทิงในการที่จะได้นั่งดื่ม สัมผัสบรรยากาศใต้บรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเพศ โดยที่มีสาวบาร์เบียร์พร้อมที่จะทำหน้าที่ให้บริการ

บาร์เบียร์ในย่านถนนลอยเคราะห์นี้จะเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีของนักท่องเที่ยว ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะหาข้อมูลมาก่อนการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทั้งจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ต จากหนังสือแนะนำการท่องเที่ยวต่างๆ และจากปากคำของคนที่เคยผ่านประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ย่านนี้ ทำให้โดยส่วนใหญ่แล้วแต่ละคนจะพอมีข้อมูลที่สร้างให้เกิดจินตนาการถึงบาร์เบียร์ในย่านถนนลอยเคราะห์ที่แตกต่างกันออกไป โดยจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ลูกค้าที่เข้ามาท่องเที่ยวในบาร์เบียร์ที่ได้ไปลงพื้นที่เก็บข้อมูลนั้น แต่ละคนล้วนมีจินตนาการถึงถนนลอยเคราะห์ที่ใกล้เคียงกัน คือ จะเป็นบาร์เบียร์ที่มีบรรยากาศสบายๆ และไม่ได้มีความอีกทีก็มากมายนัก ซึ่งจากประสบการณ์ที่พวกเขาเคยผ่านการท่องเที่ยวย่านบาร์เบียร์ในพัทยาหรือภูเก็ตมาแล้ว ทำให้พวกเขาค่อนข้างที่จะชอบบาร์เบียร์ในย่านถนนลอยเคราะห์เนื่องจากว่าพวกเขาสามารถนั่งดื่มในบรรยากาศที่ค่อนข้างจะมีความสบายและมีความเป็นส่วนตัวมากกว่าที่อื่นๆ³⁷

สำหรับการตัดสินใจใช้บริการบาร์เบียร์ของพวกเขา นั้น สิ่งที่พวกเขาจะมองไปพร้อมๆ กัน คือ บรรยากาศภายในตัวร้านกับท่าทีและการแสดงออกของสาวบาร์เบียร์ที่คอยทำหน้าที่ต้อนรับ แต่เมื่อถามลงไปรายละเอียดของการตกแต่งภายในต่างๆ ของตัวร้านแล้วนั้นกลับพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วไม่ได้ให้ความสนใจกันมากนัก แต่มีมุมมองที่น่าสนใจอย่างหนึ่งเกี่ยวกับตัวบาร์เบียร์ที่ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น ต้องการจะสัมผัสประสบการณ์ต่างๆ อยู่แล้ว และสำหรับในกรณีของบาร์เบียร์นั้น หากว่าพวกเขาพบเจอสิ่งที่น่าสนใจต่างๆ ของการตกแต่งที่แฝงความเป็นไทยไว้อยู่บ้างหรือรูปแบบของการตกแต่งที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจะยิ่งสร้างเสน่ห์ให้กับตัวบาร์เบียร์นั้นๆ เพิ่มมากยิ่งขึ้น และจะเป็นการเพิ่มแรงดึงดูดใจไปพร้อมๆ กับตัวสาวบาร์เบียร์ที่พวกเขาให้ความสนใจในเบื้องต้นอยู่แล้ว³⁸

- รายละเอียดของความสัมพันธ์ การเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชายชาวต่างชาติในบาร์เบียร์ย่านถนนลอยเคราะห์นี้จะพบว่าเป็นไปตามแนวทางของการใช้พื้นที่ที่ถูกกำหนดความหมายไว้แล้ว โดยตัวเจ้าของบาร์เบียร์ แต่ด้วยการที่จะต้องรองรับการบริการลูกค้าที่

³⁶ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณมิ่งคุณ สาวบาร์เบียร์ของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2554

³⁷ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณ Brandon ลูกค้าร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2555

³⁸ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณ Brandon ลูกค้าร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2555

เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เจ้าของบาร์เบียร์โดยส่วนใหญ่จึงมักจะปล่อยให้เกิดปฏิบัติการต่างๆ ผ่านระบบความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับตัวสาวบาร์เบียร์ ซึ่งเป็นการทำงานที่ตัวสาวบาร์เบียร์จะต้องใกล้ชิดกับลูกค้าค่อนข้างมาก ทำให้พวกเธอต้องนำประสบการณ์ต่างๆ มาใช้ในการให้บริการกับลูกค้าที่แต่ละคนมีความชอบและมีนิสัยที่แตกต่างกันออกไป แต่อาจสรุปได้ว่าลูกค้าชายชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เข้าใช้บริการภายในบาร์เบียร์นั้น มีวัตถุประสงค์ที่ตรงกันในเรื่องของความต้องการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นการให้อ่านากับลูกค้าชายที่เข้ามาใช้พื้นที่ทางสังคมและพื้นที่ทางกายภาพที่ตอบสนองความต้องการของเพศชายตามวิถีทางแบบเพศชายเป็นใหญ่

ในการให้อ่านากับลูกค้าที่พวกเขามีเหนือกว่าตัวสาวบาร์เบียร์ นำไปสู่การต่อรองกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของตัวสาวบาร์เบียร์ โดยการใช้ร่างกายและนำเสนอภาพตัวตนต่างๆ ให้กับลูกค้าโดยผ่านการใช้พื้นที่ภายในบาร์เบียร์หรืออาจเป็นการสร้างที่ว่างเฉพาะตัวของพวกเธอที่มีความเหมาะสมตามเป้าหมายของการทำงานที่พวกเธอหวังไว้ โดยมีระดับของความคาดหวังอยู่ด้วยกัน 3 ระดับ ดังนี้

- ระดับที่หนึ่ง ที่เป็นเป้าหมายในการที่จะสร้างความสัมพันธ์ภายในพื้นที่บาร์เบียร์ โดยที่พวกเธอได้รับผลประโยชน์ในการทำงานสูงสุด เช่น การสร้างความสนุกสนานและเป็นกันเองให้กับลูกค้า เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนคิมที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น

- ระดับที่สอง ที่เป็นการพยายามในการที่จะเร่งรัดลูกค้าให้มีความต้องการตัวพวกเธอมากยิ่งขึ้น ผ่านการใช้งานพื้นที่ต่างๆ ภายในบาร์เบียร์เพื่อจะนำไปสู่การเหมาคิมและซื้อชั่วโมงของพวกเธอออกไป เช่น การพยายามยั่ววนและนำเสนอร่างกายผ่านการใช้งานพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้ภาพตัวตนต่างๆ ที่พวกเธอนำเสนอปรากฏสู่สายตาของลูกค้าที่พวกเธอให้บริการอยู่ ซึ่งจะทำให้พวกเธอมีรายได้เยอะขึ้น

- ระดับที่สาม เป็นระดับของความคาดหวังความสัมพันธ์ที่มากกว่าการเป็นลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการโดยทั่วไป ซึ่งอาจอยู่ในฐานะของการเป็นแขกประจำของตัวเธอ หรืออาจข้ามไปสู่ขั้นของการเป็นแฟนที่คบหากัน ซึ่งจะทำให้พวกเธอมีรายรับจากการส่งเสียและเลี้ยงดูอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งความสัมพันธ์ในระดับที่สามนี้จะระดับที่ตัวสาวบาร์เบียร์อาจไม่ได้เน้นความสำคัญของการใช้งานพื้นที่มากนัก

ซึ่งทำให้ตัวสาวบาร์เบียร์จำเป็นต้องพิจารณาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในการทำงานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งยังพบว่ามียอรรยของอำนาจที่เป็นการถ่ายทอดจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์มาสู่ลูกค้าที่นำมาสู่ขั้นตอนของการต่อรองต่างๆ ที่พวกเธอจำเป็นต้องดึงเอาเทคนิคและวิธีการต่างๆ ออกมาใช้ในการต่อรองกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

1. อำนาจในการควบคุมของลูกค้ายเพื่อตอบสนองความเป็นเพศชาย จะเห็นได้ว่ามีความพยายามรักษาอำนาจในการควบคุมลูกค้ายาชาต่างชาติด้วยการแสดงออกที่ดูเสมือนว่าตัวลูกค้ายาชาเหล่านั้นสามารถใช้อำนาจผ่านเงินตราและความเป็นเพศชายให้เกิดขึ้นในพื้นที่บาร์เบียร์ได้ ซึ่งเจ้าของบาร์เบียร์อาจมีวิธีการสร้างแรงดึงดูดใจด้วยการสร้างภาพตัวแทนต่างๆ ผ่านตัวบาร์เบียร์ เช่น การตั้งชื่อร้านที่มีการสื่อความหมายในทางสัญลักษณ์ ตัวอย่างเช่น ร้าน Paradise ที่แปลเป็นไทยว่า “สวรรค์” ซึ่งอาจหมายถึงความเป็นดินแดนสวรรค์ของบาร์เบียร์ร้านนี้ หรือ ร้าน Ball Bar ที่คุณอรได้ให้ข้อมูลไว้ถึงคำแปลที่มีความหมายสองแง่สองง่ามไว้ว่า “ชื่อร้าน Ball Bar นี้ฝรั่งมันก็ชอบ บางคนก็มายืนถ่ายรูปกับป้าย มันว่าทะลึ่งดี”³⁹

นอกเหนือจากนั้นแล้ว การที่เจ้าของร้านที่ให้อำนาจกับลูกค้ายาชาส่วนใหญ่โดยอยู่ภายใต้การควบคุมนั้น ทำให้ลูกค้ายาชาสามารถที่จะคลายความกังวลในเรื่องต่างๆ ที่พวกเขาเคยมีประสบการณ์จากโลกภายนอก ไม่ว่าจะเป็นคนอ้วน ตัวเตี้ย ลงพุง หัวล้าน หรือว่าแก่ก็ตาม พวกเขาจะเป็นคนที่มีรูปลักษณะภายนอกอย่างไรก็ตาม ความเป็นตัวของตัวเองของลูกค้ายาชาก็จะสามารถแสดงออกมาได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการให้อำนาจและสืบต่อแนวคิดที่ตอบสนองแนวความคิดและความต้องการของเพศชายที่เกิดขึ้นตามความยินยอมจากเจ้าของบาร์เบียร์ ซึ่งกลายเป็นอำนาจของลูกค้ายาชาที่จะนำมาใช้กับการเกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวพวกเขากับตัวสาวบาร์เบียร์

2. การต่อรองกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของสาวบาร์เบียร์ในการให้บริการ สาวบาร์เบียร์แต่ละคนนั้นมีวิธีการทำงานเป็นของตัวเอง ประสบการณ์มีส่วนอย่างมากในการตัดสินใจของพวกเธอ ซึ่งสร้างให้เกิดการนำเสนอตัวตนและการแสดงออกต่อลูกค้ายาชาในแบบต่างๆ โดยใช้การพิจารณาตัวลูกค้ายาชาเป็นหลัก ผ่านขั้นตอนต่างๆ ที่พวกเธอมีวิธีการเป็นของตัวเอง เช่น การลองใจลูกค้ายาชาด้วยการแสดงท่าทีที่ไม่สนใจหรือการให้บริการลูกค้ายาชาในรูปแบบที่ไม่ได้ให้ความเป็นกันเองเพื่อพิสูจน์ความสนใจที่ลูกค้ายาชาในตัวของพวกเขา นอกเหนือจากนั้นยังอาจจะต้องประกอบด้วยพื้นฐานความชอบหรือไม่ชอบต่างๆ เช่น สาวบาร์เบียร์บางคนชอบนั่งกับลูกค้ายาชาที่มีอายุมาก หรือสาวบาร์เบียร์บางคนรับไม่ได้ที่จะต้องนั่งกับลูกค้ายาชาที่เป็นคนมือไวและชอบแอบสัมผัสร่างกายของตัวเธอโดยที่เธอไม่ได้ยินยอม เป็นต้น และอีกสิ่งที่สำคัญที่พวกเธอต้องพยายามพิสูจน์ก็คือ อำนาจในการจ่ายเงินของลูกค้ายาชาที่นั่งดื่มกับพวกเธอว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด อย่างเช่นเทคนิควิธีที่คุณส้ม สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise มาใช้ในการตรวจสอบลูกค้ายาชา ซึ่งเธอเล่าให้ฟังว่า “หนูเช็คหมดแหละ ถ้ามันถามดื่มหนู หนู

³⁹ บทสัมภาษณ์ คุณอร เจ้าของร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

ตั้งแบล็ค ถ้ามั่น โอเคก็แสดงว่ามีดัง แต่ถ้ามั่นบ่นหนูก็รู้ทันทีเลยว่า เป็นแขกเรื่องมาก ไม่มีเงิน”⁴⁰ และ “หนูเลือกนะลูกค้า บางทีลองเรียกค่าตัวค้างคืนไป 5,000 บาท มันยังไปเลย”⁴¹

ภายหลังจากกระบวนการพื้นฐานของการพิจารณาลูกค้าและสาวบาร์เปียร์สามารถที่จะตัดสินใจในเบื้องต้นแล้วว่าพวกเธอพร้อมที่จะให้บริการลูกค้าของเธอนั้น จึงจะเข้ามาสู่ของการพิจารณารูปแบบของการใช้ภาพตัวแทนและอัตลักษณ์ของพวกเธอ ซึ่งจะบ่งบอกออกมาจากการพูดคุยและท่าทางการแสดงออกของลูกค้าที่พวกเธอได้สัมผัส เช่น จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลูกค้ากับตัวเธอที่เกิดขึ้น ทำให้พวกเธอสามารถเลือกใช้ภาพตัวแทนและการแสดงออกที่อาจอยู่นอกเหนือจากตำแหน่งแห่งที่ที่ถูกมอบให้โดยอยู่ภายใต้ผลประโยชน์ที่พวกเธอต้องการจะได้รับอย่างสูงที่สุด โดยคุณกล้วย สาวบาร์เปียร์ของร้าน Easy Corner Bar ได้กล่าวถึงการที่เธอต้องยอมที่จะเปลืองเนื้อเปลืองตัวมากกว่าปกติ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าไว้ว่า “หนูนั่งหันหลังก้อแซวได้ บางทีพวกฝรั่งที่รู้จักก็มาแอบจับกัน หนูตอนนั่งอยู่ด้านหน้า หรือบางทีนั่งกับแขกด้านหน้ายังมีการมาโอบ แอบจับนูนจับนี้ เราก็ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ไป”⁴² อันเป็นการที่ทำให้เธอต้องมีการใช้ภาพตัวแทนของความเป็นหญิงสมัยใหม่ที่สามารถจะยินยอมให้ผู้ชายสามารถถูกเนื้อต้องตัวได้ในที่สาธารณะ ซึ่งผิดกับตัวตนที่แท้จริงของเธอที่ยังมีทัศนคติตามแบบของความเป็นผู้หญิงไทย

3. การต่อรองการใช้อัตลักษณ์กับการใช้งานพื้นที่และการให้บริการลูกค้า การใช้งานพื้นที่ต่างๆ ของสาวบาร์เปียร์ในการให้บริการลูกค้านั้น พวกเธอโดยส่วนใหญ่จะต้องข้ามเส้นแบ่งของคำว่าพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ ซึ่งมีลำดับขั้นที่พวกเธอต้องเจอ คือ

ขั้นแรก ที่เป็นการก้าวออกมาสู่การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศในพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่บาร์เปียร์

ขั้นที่สอง ที่เป็นการนำเสนอเรื่องเพศและร่างกายมาใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองในพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่บาร์เปียร์

ขั้นที่สาม ที่เป็นการพยายามที่สร้างที่ว่างส่วนตัวในพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่บาร์เปียร์เพื่อที่จะสามารถนำเรื่องเพศกลับเข้าไปอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่จะสามารถใช้งานได้ด้วยความเหมาะสม

จากทั้ง 3 ลำดับขั้นตอนในเบื้องต้น สาวบาร์เปียร์จะเลือกใช้พื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับการใช้ร่างกายและการนำเสนออัตลักษณ์ ซึ่งโดยตัวเธอนั้นจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการใช้งานพื้นที่ส่วนนั้น เช่น การให้บริการลูกค้าที่ต้องการความสนุกสนานกับการดื่มและพูดคุย สาวบาร์เปียร์อาจ

⁴⁰ บทสัมภาษณ์ คุณส้ม สาวบาร์เปียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

⁴¹ บทสัมภาษณ์ คุณส้ม สาวบาร์เปียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

⁴² บทสัมภาษณ์ คุณกล้วย สาวบาร์เปียร์ร้าน Easy Corner Bar เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2555

ต้องใช้ความเป็นพื้นที่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ในการสร้างบรรยากาศโดยที่พวกเธอก็จะสามารถที่จะต่อรองกับความสัมพันธ์และสามารถนำเสนอภาพตัวแทนต่างๆ ได้ หรือการที่ลูกค้ายึดทำทางเบี่ยงที่จะนั่งดื่มและพูดคุยกันอย่างเดียวการเปลี่ยนการใช้งานพื้นที่ไปในบริเวณ โต๊ะพูลหรือการเพิ่มเติมกิจกรรม เช่น เกมสต่างๆ บนโต๊ะก็อาจช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ที่จะสามารถเร่งรัดปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวของพวกเธอกับลูกค้าได้อย่างง่ายดายมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในการเลือกพื้นที่นั่งหรือใช้บริการของลูกค้านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วผู้เลือกจะเป็นตัวลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการเป็นหลัก ซึ่งตัวสาวบาร์เบียร์อาจไม่สิทธิ์ในการตัดสินใจ ซึ่งทำให้พวกเธอต้องใช้เทคนิควิธีต่างๆ ที่จะสร้างให้เกิดที่ว่างที่พวกเธอควบคุมได้ เพื่อตอบสนองกระบวนการของการต่อรองต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ ดังเช่นที่สาวบาร์เบียร์หลายๆ คนได้ให้คำสัมภาษณ์ไว้ว่า

“ถ้าเลือกได้หนูชอบนั่งบาร์มากกว่าที่ จะลุกจะนั่งเราสะดวกด้วย ส่วนเรื่องเอาใจอะหรอ ไม่ยากหรอก ก็ดูว่ามันชวนเราคุยเรื่องอะไร ถ้ามันไม่ชวนหนูก็ชวนเอง เช่น ถามว่ามาจากประเทศอะไร อยู่กี่วัน เทียวไหนมาบ้าง ก็ประมาณเนี่ยะ”⁴³, คุณกล้วย สาวบาร์เบียร์ร้าน Easy Corner Bar

“พี่ชอบเด็กๆ มันคุยสนุกดี แต่ถ้าเด็กมากๆ ก็เสียหน่อยตรงที่มันทะเล่ง ไม่ค่อยให้เกียรติเราเท่าไร แต่พี่ก็โอนะ ทำงานแบบนี้ต้องทำใจ ถ้ามันเบื่อก็ชวนแทงพูล ถ้ามันเบื่อมันก็ย้ายร้าน เราก็ไม่ได้ว่าอะไร อยู่ตรงนี้โชคดีหน่อย ฝรั่งมันผ่านไปผ่านมาเยอะ ถ้าโชคดีลิ้นๆ หนึ่งก็ได้หลายดื่มอยู่”⁴⁴, คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar

“พูลนี่หนูก้อแทงได้นะ เล่นไปจั้นอะ ส่วนใหญ่ก็แค่ถามว่าอยากเล่นพูลมั๊ย ถ้าไม่อยากหนูก้อไม่เคยไปคะยันคะยอเค้าันะ”⁴⁵, คุณส้ม สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise

ภาพที่ 5.30 ภาพแสดงกิจกรรมการเล่นเกมส์ระหว่างสาวบาร์เบียร์กับลูกค้า และการบริการเพื่อเป็นเพื่อนนั่งดื่มกับลูกค้า

⁴³ บทสัมภาษณ์ คุณกล้วย สาวบาร์เบียร์ร้าน Easy Corner Bar เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2555

⁴⁴ บทสัมภาษณ์ คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2555

⁴⁵ บทสัมภาษณ์ คุณส้ม สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์ด้วยกันเองในฐานะของการเป็นเพื่อนร่วมงาน

ในการตัดสินใจเลือกที่จะทำงานให้บาร์เบียร์แต่ละร้านนั้นพบว่า สาวบาร์เบียร์ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกโดยยึดเหตุผลหลักที่ว่า พวกเขาเลือกสังคมและสิ่งแวดล้อมที่พวกเขาต้องการ เช่น การเป็นคนบ้านเดียวกับเจ้าของบาร์เบียร์ มีเพื่อนแนะนำ หรือ การเลือกอยู่ร้านเดียวกับเพื่อนที่รู้จัก เป็นต้น ซึ่งเหตุผลของพวกเขาจึงเป็นเครื่องยืนยันมุมมองของพวกเขาที่มองภาพของบาร์เบียร์ว่าเป็นบ้านหลังที่สองของพวกเขา

นอกจากความสัมพันธ์กับเจ้าของบาร์เบียร์แล้ว ในการทำงานของสาวบาร์เบียร์ยังจะต้องมีความสัมพันธ์ภายในพื้นที่บาร์เบียร์กับเพื่อนร่วมงานที่เป็นสาวบาร์เบียร์ด้วยกันอีกด้วย ซึ่งการวางตัวถือเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะในขณะที่แต่ละคนล้วนพยายามทำหน้าที่ของตัวเองนั้น จึงมักมีการกระทบกระทั่งหรือมีความไม่พอใจอะไรบางอย่างเกิดขึ้นมาบ้าง แต่ความสัมพันธ์ในระดับของความเป็นเพื่อนนี้ ย่อมมีความแตกต่างของความสนิทสนมที่ไม่เท่าเทียมกันในแต่ละคน แต่การพยายามทำความเข้าใจของเพื่อนร่วมงานที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกัน พูดภาษาเดียวกัน หรือความที่อาจเป็นพี่น้องหรือเป็นญาติกันนั้น ช่วยให้เกิดการปรับตัวและทำความเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างจากการให้สัมภาษณ์ของสาวบาร์เบียร์ที่พูดถึงความสัมพันธ์ภายในร้านกับเพื่อนร่วมงานของพวกเขาที่ว่า

“พี่ยู่นี่มา 3 ปี คนอีสานบ้านเดียวกันทั้งนั้น แคมเซียร์ก็ใช่ เจ้าของร้านก็ใช่”⁴⁶ และ “ไม่ย้ายหรอก อยู่ที่นี่สบายดีแะ เพื่อนร่วมงานก็ดี เจ้านายก็ดี มีอะไรแกก็คอยช่วยเหลือ แจกประจำก็มีอยู่ ย้ายไปก็เหมือนเริ่มต้นใหม่”⁴⁷, คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar

แต่ในขณะที่เดียวกันนั้นความสัมพันธ์ที่ไม่ลงรอยกันก็ปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งข้อมูลที่พบคือ เกิดจากการอยู่ร่วมกันที่ย่อมต้องมีการกระทบกระทั่ง อิจฉาริษยา การพุดนินทา หรือการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายภายในการทำงาน ซึ่งทำให้สาวบาร์เบียร์ เช่น คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ของร้าน Sakura Bar กล่าวถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาของเธอไว้ว่า “ไปอยู่มาหมดแล้ว ดันชอย กลางชอย ร้านอื่นๆ ในนี้ก็เคย โอ๊ย อยู่ไม่ได้ เข้ากับใครเค้าก็ไม่ได้ เป็นคนตรงใจ เลยกลับมาอยู่กับพี่เค้านี้แหละ”⁴⁸

จากประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ของสาวบาร์เบียร์ด้วยกันเองในฐานะเพื่อนร่วมงานนั้นสรุปได้ว่า ระบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์ภายในการทำงานนั้นมีผลต่อการเลือกเทคนิคและวิธีการในการแสดงออก แต่ด้วยระดับของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่ยังคงรูปแบบของการอยู่ร่วมกันแบบพี่น้องซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของการอยู่ร่วมกันในทุกชนชั้นภายในบาร์เบียร์

⁴⁶ บทสัมภาษณ์ คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2555

⁴⁷ บทสัมภาษณ์ คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2555

⁴⁸ บทสัมภาษณ์ คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

หากแต่ความแตกต่างทางอำนาจภายในบาร์เบียร์นั้นจะขึ้นอยู่กับระดับของความอาวุโสและความสนิทสนมกับตัวเจ้าของบาร์เบียร์ที่แต่ละคนนั้นมีไม่เท่ากัน

5.2.2 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากการทำงาน

1. ความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ รอบข้าง

จากที่ได้เคยกล่าวไปแล้วในบทที่ 2 ถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ได้ครอบคลุมพื้นที่ถนนลอยเคราะห์ในระดับใหญ่ไปตั้งแต่ต้น แต่สิ่งที่พบในความสัมพันธ์ระดับของตัวบุคคลต่างๆ รอบข้างและแวดล้อม ซึ่งในที่นี้จะหมายถึงเฉพาะกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสาวบาร์เบียร์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่งในพื้นที่ถนนลอยเคราะห์เท่านั้น คือ รูปแบบการอยู่ร่วมกันในพื้นที่แบบถ้อยที่ถ้อยอาศัย โดยที่ไม่ได้เกิดความขัดแย้งและมีความสัมพันธ์ร่วมกัน โดยปรากฏให้เห็นอยู่ในการสัมภาษณ์ที่ได้จากบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกับสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่ถนนลอยเคราะห์ ดังนี้

จากสายตาของคุณป้าน้อย ชาวบ้านเก่าแก่ในพื้นที่และเจ้าของร้านขายของชำช่วงหัวถนนให้ทัศนะถึงการเกิดขึ้นและตั้งอยู่ของบาร์เบียร์ รวมถึงการเข้ามาทำงานของสาวบาร์เบียร์ เจ้าของบาร์เบียร์ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ผ่านมาว่า สำหรับตัวเธอแล้วเธอไม่ได้มีความรู้สึกที่รังเกียจเคียดจันท์กลุ่มคนและกิจกรรมที่เกิดขึ้นเหล่านี้เลย ซึ่งเธอเข้าใจว่าน่าจะเกิดจากความเคยชินของตัวเองและการที่เคยได้สัมผัสและคลุกคลีกับสังคมภายในบาร์เบียร์มาบ้าง แต่ก็จะมีบ้างว่าที่เกิดความไม่พอใจในปัญหาบางอย่างเนื่องจากว่าในการพัฒนาการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันนี้ของบาร์เบียร์มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก อีกทั้งจำนวนก็ยังเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งทำให้มีนักท่องเที่ยวหลังไหลกันเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งปัญหาที่อาจสร้างความไม่พอใจให้เธอบ้าง เช่น ปัญหาความสกปรกบริเวณด้านหน้าร้านของเธอที่เกิดจากกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาการเมาเข้ามาใช้พื้นที่และก่อความสกปรกและนำราคารูทึงไว้เป็นต้น

ในระดับความสัมพันธ์กับตัวบุคคลทั้งเจ้าของบาร์เบียร์และตัวสาวบาร์เบียร์นั้น คุณป้าน้อยอธิบายไว้ว่า ตัวเธอเองไม่เคยมีความรู้สึกในแง่ลบกับการทำงานอาชีพแบบนี้เลยสักครั้ง ซึ่งอาจเป็นเพราะตัวเธอเองเป็นคนหัวสมัยใหม่ มีลูกและหลานที่เป็นวัยรุ่นมากมาย ทำให้เกิดความเข้าใจในความเป็นไปของสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างในทุกวันนี้ได้มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นแล้วตัวคุณป้าน้อยจึงมีทัศนคติและมุมมองที่มีต่อสาวบาร์เบียร์ในลักษณะที่อาจไม่ได้นิยมนะและชื่นชม แต่ตัวคุณป้าเองก็มิได้รับรู้และมีความเข้าใจถึงการที่สาวบาร์เบียร์ที่เข้ามาทำงานอยู่ในพื้นที่นี้ล้วนแล้วแต่ทำเพื่อรายได้และเงินทองในการรับผิดชอบภาระต่างๆ ที่พวกเธอมีอยู่ ตัวคุณป้าจึงไม่ได้มีอคติหรือทัศนคติในแง่ลบกับตัวสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่ถนนลอยเคราะห์ที่เธออาศัยอยู่⁴⁹

⁴⁹ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณป้าน้อย เจ้าของร้านขายของชำและชาวบ้านคนเก่าแก่ในพื้นที่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2554 และวันที่ 18 มิถุนายน 2555

อีกมุมมองที่ได้จากการพูดคุยและสัมภาษณ์จากกลุ่มของพ่อค้าและแม่ค้า ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์และมีความใกล้ชิดกับเจ้าของบาร์เบียร์และตัวสาวบาร์เบียร์เป็นอย่างมาก โดยที่คุณชัย พ่อค้าขายกับข้าวบริเวณถนนลอยเคราะห์ซอย 3ก และคุณเอื้อง (นามสมมุติ) แม่ค้าขายส้มตำบริเวณถนนลอยเคราะห์ซอย 3ก ต่างให้ทัศนะและมุมมองที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

สำหรับตัวของคุณชัยนั้นได้คลุกคลีกับการขายกับข้าวในย่านถนนลอยเคราะห์นี้เป็นเวลากว่า 3 ปีมาแล้ว ตัวเขาเองนั้นแม้ว่าจะเป็นคนเชียงใหม่แต่ก็ไม่ใช่คนในพื้นที่ย่านนี้โดยตรง จึงทำให้ประสบการณ์เมื่อครั้งแรกที่เข้ามาทำงานในย่านนี้ได้สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับตัวเขาเป็นอย่างมาก ซึ่งตัวเขาเองนั้นก็เคยมีความรู้สึกกลัวและหวาดระแวงกับท่าทางและการแสดงออกของสาวบาร์เบียร์อยู่บ้างในช่วงแรก ต่อมาภายหลังที่ตัวเขาได้มีประสบการณ์ในการคลุกคลีและมีความสนิทสนมมากยิ่งขึ้น ทำให้ตัวคุณชัยพบว่า ตัวสาวบาร์เบียร์นั้นก็ไม่ได้มีความแตกต่างจากบุคคลทั่วไปที่ประกอบอาชีพอื่นๆ เพียงแต่ว่าสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของพวกเขาเหล่านั้นเป็นตัวสร้างให้เกิดความรู้สึกในแง่ลบที่มีต่อตัวพวกเขาที่มาจากบุคคลต่างๆ ภายนอก แต่หากว่ามีโอกาสเข้ามาสัมผัสพวกเขาให้มากขึ้นก็จะพบว่า สาวบาร์เบียร์ที่เห็นแรงๆ ก็คือสาวชาวบ้านธรรมดาๆ ที่พวกเขา กำลังสวมนบทบาทในอาชีพอยู่⁵⁰

ในด้านของมุมมองของคุณเอื้อง การที่สาวบาร์เบียร์ถูกดูถูกและถูกเหยียดหยามนั้นเธอเชื่อว่ามาจากความไม่เข้าใจของคนภายนอกเองทั้งสิ้น การที่ตัวคุณเอื้องเองมาอยู่ในพื้นที่บริเวณนี้เป็นเวลาหลายปีมาแล้วทำให้เธอได้พบเจอกับประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวสาวบาร์เบียร์มาอย่างมากมายทั้งดีและไม่ดีปะปนกันไป ซึ่งเธออธิบายตามความเข้าใจของเธอว่า ในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมย่อมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี โดยเฉพาะกับสังคมของผู้หญิงด้วยแล้วนั้น แต่ละคนต่างมีนิสัยเฉพาะตัวและมีการแสดงออกที่แตกต่างกันออกไป จึงนำมาสู่ปัญหาที่ทำให้ภาพลักษณ์ของสาวบาร์เบียร์ดูแย่ลง เช่น ปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันที่เกิดจากการนิทาหรือว่าเขม่นกันจากความอิจฉาซึ่งกันและกัน เป็นต้น ในฐานะที่เธอเองก็เป็นคนที่ทำมาหากินอยู่ในพื้นที่ถนนลอยเคราะห์นี้ด้วย ในบางครั้งตัวเธอเองก็รู้สึกว่าการเป็นคนกลางที่ต้องรับรู้เรื่องราวต่างๆ ทำให้เธอเองวางตัวลำบาก แต่ด้วยความที่ตัวเธอเองนั้นก็เป็นคนอีสานเหมือนกันกับสาวบาร์เบียร์ส่วนใหญ่ในพื้นที่นี้ ความเป็นคนบ้านเดียวกันได้ช่วยลดทอนช่องว่างทางชนชั้นและการสื่อสาร ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจกันได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งคุณเอื้องเองก็คิดว่าน่าจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ตัวเธอกับสาวบาร์เบียร์นั้นมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับที่สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างไม่มีปัญหา⁵¹

⁵⁰ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณชัย พ่อค้าขายกับข้าว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2555

⁵¹ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณเอื้อง แม่ค้าขายส้มตำ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2555

จากรายละเอียดด้านความสัมพันธ์ของสาวบาร์เบียร์กับบุคคลต่างๆ รอบข้างที่มีความเข้าใจในการทำงานและการใช้ชีวิตของสาวบาร์เบียร์ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์เชิงอำนาจและการควบคุมที่เป็นแรงกระทำจากโครงสร้างสังคมที่เป็นกระแสหลักที่พบในพื้นที่ในระดับของความเป็นย่าน ถนน และบาร์เบียร์ที่เกิดขึ้นนั้น ยุทธวิธีต่างๆ ที่ถูกนำมาใช้จึงไม่ได้มีเป้าหมายที่จะควบคุมที่ตัวบุคคล แต่เป็นในระดับของพื้นที่ใหญ่ที่ถูกจับจ้องและตีตราไว้ในแง่ลบแต่กลับไม่พบว่าปรากฏอยู่ในระดับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากความพยายามของการต่อรองและการช่วงชิงความหมายใหม่ได้กระทำโดยเจ้าของบาร์เบียร์ไปแล้ว การใช้ชีวิตในช่วงเวลาปกติที่นอกเหนือจากเวลาทำงานของสาวบาร์เบียร์ในขณะที่อยู่ในขอบเขตของพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์นั้น พวกเธอจึงสามารถที่จะแสดงออกซึ่งตัวตนที่แท้จริงออกมาโดยไม่ต้องมีการปรุงแต่งเนื่องจากว่าไม่ได้โดนแรงกระทำจากภายนอกมากระทำทำให้ตัวพวกเธอ ทำให้พวกเธอไม่จำเป็นต้องสร้างภาพตัวแทนต่างๆ เพื่อมาปกปิดสถานะของการทำงานในอาชีพสาวบาร์เบียร์ ซึ่งหมายถึงว่า ความเป็นเขตพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์ที่มีภาพลักษณ์ของการเป็นย่านสถานบริการยามค่ำคือนั้น พวกเธอจะรู้สึกปลอดภัยและเป็นพื้นที่ที่สามารถป้องกันพวกเธอจากการถูกกดทับและการถูกจับจ้องจากโครงสร้างสังคมที่เป็นกระแสหลักทั้งจากภายนอกและภายใน ดังที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น

5.2.3 ตัวตน ความคาดหวัง และการใช้ภาพตัวแทนของสาวบาร์เบียร์ที่ปรากฏ

การตัดสินใจเข้ามาทำงานของสาวบาร์เบียร์ส่วนใหญ่ก็เพราะว่าพวกเธอแต่ละคนนั้นต่างเคยมีประสบการณ์ในชีวิตที่ไม่สู้จะดีนัก หรือบางคนอาจมีมรสุมต่างๆ ในชีวิตมาอย่างมากมาย การทำงานบาร์เบียร์คือทางออกที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหาทางการเงิน ที่โดยส่วนใหญ่แล้วพวกเธอจะต้องนำส่งกลับไปที่บ้านเพื่อที่จะใช้จุนเจือครอบครัว จึงทำให้พวกเธอต้องใช้ร่างกายและเรื่องเพศเข้ามาแลกกับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยการเข้ามาอยู่ในอาชีพสาวบาร์เบียร์

1. ภาพตัวแทนที่ปรากฏในการทำงานของสาวบาร์เบียร์

ในการทำงานภายในพื้นที่บาร์เบียร์ของสาวบาร์เบียร์ที่เจ้าของบาร์เบียร์ได้ออกแบบและวางแผนให้บาร์เบียร์มีภาพตัวแทนต่างๆ เกิดขึ้นมาแล้วนั้น นั้นหมายถึงการสร้างอำนาจในการควบคุมให้เกิดขึ้นกับผู้ในพื้นที่ทั้งสาวบาร์เบียร์และลูกค้าชายที่เข้ามาใช้บริการ อันได้แก่ อำนาจในการควบคุมพื้นที่และตำแหน่งแห่งที่ อำนาจในการควบคุมการทำงาน และอำนาจที่เกี่ยวกับการตอบสนองความเป็นเพศชายของลูกค้า ดังที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น ซึ่งทั้งหมดเป็นลักษณะของการสร้างลักษณะของการใช้งานพื้นที่เอาไว้ให้ จึงเป็นเหตุให้สาวบาร์เบียร์ต้องดึงเอาประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาเพื่อใช้ในการสร้างภาพตัวแทนต่างๆ ในการที่จะสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าในการให้บริการ

จากในหัวข้อ 5.1.1 ที่กล่าวถึงระบบของการทำงานพื้นที่และหัวข้อ 5.1.2 ที่กล่าวถึงระบบของความสูงต่างๆ ที่ปรากฏภายในพื้นที่บาร์เบียร์ ที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์ได้สร้างรูปแบบของการใช้งานและความหมายในตัวพื้นที่ผ่านปัจจัยในเรื่องของการตอบสนองการมองเห็นและการควบคุมต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนแล้วนั้น สำหรับการใช้งานจริงนั้นกลับพบว่า มีทั้งการปฏิบัติที่ตอบสนองตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่เจ้าของบาร์เบียร์วางเอาไว้ และอีกแนวทางที่ตัวสาวบาร์เบียร์ต้องใช้กลวิธีต่างๆ ของตัวเองในการสร้างวิธีการใช้งานพื้นที่ที่มีรูปแบบเฉพาะตัว

ในการใช้งานพื้นที่ที่มีรูปแบบของการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ที่ร่างกายของตัวสาวบาร์เบียร์ต้องไปปรากฏอยู่นั้น การใช้ภาพตัวแทนต่างๆ จะถูกแสดงออกมาผ่านลักษณะเฉพาะของตัวพื้นที่นั้นๆ อย่างเช่นในกรณีของลักษณะการที่บาร์เบียร์มีลักษณะของการจัดวางผังที่แบ่งออกมาได้เป็น 4 ส่วน คือ พื้นที่ด้านหน้านอกร้าน (ริมทางเดินเท้า) พื้นที่ด้านหน้าร้าน (พื้นที่นั่งดื่ม) พื้นที่ส่วนกลางร้าน (เคาน์เตอร์บาร์และพื้นที่นั่งดื่มบางส่วน) และพื้นที่กิจกรรม (โต๊ะพูลหรือพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวของผู้ใช้งาน เฉพาะในกรณีของร้านที่มี) โดยแต่ละส่วนมีการกำหนดรูปแบบและมีการให้ความหมายของการใช้งานจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ไว้อย่างชัดเจนแล้วนั้น การเคลื่อนตัวหรือโยกย้ายตำแหน่งแห่งที่ของสาวบาร์เบียร์จึงเกิดจากการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ เพื่อต่อรองในพื้นที่ซึ่งเป็นวิธีการปรับเปลี่ยนและปรับใช้พื้นที่ที่พวกเธอเองสร้างขึ้นมา อีกทั้งยังสามารถพัฒนาไปสู่การครอบครองที่ว่างได้อีกด้วย โดยในการสัมภาษณ์สาวบาร์เบียร์ทำให้พบว่า ความรู้และความเข้าใจในตัวพื้นที่ของพวกเธอเหล่านั้นมีลำดับของการแยกประเภทของการจัดวางผังออกเป็น 3 ถึง 4 ส่วนเช่นกัน คือ

1. พื้นที่ด้านหน้าร้าน ที่ไม่ปรากฏการแบ่งแยกระหว่างพื้นที่ด้านนอกริมทางเดินเท้ากับพื้นที่นั่งด้านหน้าร้าน
2. เคาน์เตอร์บาร์ ที่เป็นส่วนที่ได้รับความนิยมของลูกค้าและเป็นส่วนของการบริหารงานทุกอย่างของร้าน
3. พื้นที่ชุดโต๊ะและเก้าอี้สำหรับนั่งดื่ม คือเป็นส่วนของชุดและเก้าอี้ที่มีลักษณะเป็นชุดแยกออกมาเป็นส่วนตัว
4. โต๊ะพูล (ในกรณีของร้านที่มี) จะกลายเป็นส่วนของพื้นที่กิจกรรมหลักของตัวร้าน ที่พวกเธอเองต้องเคยผ่านกระบวนการของการฝึกหัดและเล่นให้เป็นมาก่อน

เมื่อนำภาพตัวแทนของพื้นที่ต่างๆ ภายในบาร์เบียร์ของพวกเธอมาพิจารณาจะพบว่า การแบ่งส่วนพื้นที่พื้นที่ภายในบาร์เบียร์ที่เกิดขึ้นนั้น ตัวสาวบาร์เบียร์จะใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่เกิดขึ้นมาจากลักษณะของการที่พวกเธอเข้าไปใช้งานจริงมากกว่าการพิจารณาถึงขอบเขตทางด้านของการวางผังพื้นที่ทางสถาปัตยกรรม จึงเป็นผลให้วิธีการใช้งานภาพตัวแทนของพวกเธอที่ปรากฏ

ในพื้นที่ต่างๆ ของบาร์เบียร์นั้น จะเกิดขึ้นโดยการใช้ประสบการณ์ที่จะสร้างเทคนิควิธีของการใช้งานพื้นที่ที่สามารถตอบสนองการทำงานและการให้บริการลูกค้าเป็นหลัก โดยมีตัวอย่างของการใช้ภาพตัวแทนที่เกี่ยวข้องในการทำงานของตัวสาวบาร์เบียร์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังนี้

ในส่วน of พื้นที่ด้านหน้าร้านพบว่า โดยรูปแบบและการใช้งานพื้นที่ในส่วนนี้ที่เป็นบริเวณของการเชิญชวนลูกค้าและเป็นพื้นที่นั่งดื่มของลูกค้า ทำให้การใช้งานพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นไปตามลักษณะของการใช้งานตามวัตถุประสงค์หลักโดยไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนอะไรจากตัวสาวบาร์เบียร์ แต่ประสบการณ์ที่ผ่านมาของพวกเธอจะสอนให้พวกเธอรู้ว่าพวกเธอจำเป็นต้องใช้ภาพตัวแทนต่างๆ เช่น การเป็นคนที่ยิ้มแย้มและแสดงออกซึ่งการยินดีให้การต้อนรับเพื่อเชิญชวนลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการ หรืออาจเป็นรูปแบบของภาพตัวแทนที่จะแสดงออกผ่านร่างกายในแง่ของท่าทางและการเข้าหาลูกค้าที่จะสามารถสร้างความดึงดูดใจที่ยั่วยวนให้ลูกค้าสนใจ เป็นต้น ซึ่งในส่วน of เทคนิควิธีในส่วนนี้การเข้าหาลูกค้าก็จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการพิจารณาสถานการณ์ตรงนั้นก่อน ดังเช่นข้อมูลจากการสัมภาษณ์คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ของร้าน Power Bar ที่พูดถึงวิธีการใช้พื้นที่ด้านหน้าร้านและการใช้ภาพตัวแทนของเธอก็จะพยายามแสดงออกมาในลักษณะของการที่ตัวเธอเป็นสาวบาร์เบียร์ที่จะใช้สายตาและท่าทางการเข้าหาที่มีความยั่วยวนแบบพอดีที่สร้างให้เกิดแรงดึงดูดทางเพศตามแบบผู้หญิงตะวันตกที่กล้าสื่อสารความต้องการทางเพศที่อยู่ภายในจิตใจ โดยเธอกล่าวเอาไว้ว่า “หน้าร้านอะพี่ หนูอยู่ข้างหน้าเกือบตลอด ลูกค้าผ่านไปผ่านมาจะได้เห็นหนูชัดๆ การส่งสายตานิ่แหละสำคัญ เพราะดวงตาก็คือหน้าต่างของหัวใจ”⁵² และ “หนูจะเข้าไปถึงตัวให้ได้มากที่สุด การถูกเนื้อต้องตัวกันนิดๆ หน่อยๆ แบบพอดีๆ ก็ช่วยให้เขามีความสนใจในตัวเราได้”⁵³

เมื่อเข้ามาสู่พื้นที่ภายในร้านแล้วทั้งในส่วน of บริเวณเคาน์เตอร์บาร์ พื้นที่ซุ้ดโตะและเก้าอี้สำหรับนั่งดื่ม และในบริเวณโตะซุ้ด ทั้งหมดของพื้นที่ภายในจึงเป็นส่วน of การเกิดกิจกรรมต่างๆ การนั่งดื่ม พูดคุย หรือการร้องเพลงและเต้นรำที่ตอบสนองความสนุกสนานให้เกิดขึ้นภายใต้ภาพตัวแทน of ความเป็นพื้นที่บาร์เบียร์ตามวัฒนธรรม of สถานบันเทิงตามแบบตะวันตกที่เจ้าของบาร์เบียร์เป็นผู้กำหนดไว้ จึงทำให้เป็นพื้นที่ที่สาวบาร์เบียร์จะสามารถใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ได้หลากหลายรูปแบบ โดยอยู่ภายใต้ข้อจำกัดทางอำนาจและการควบคุมของตัวเจ้าของบาร์เบียร์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์คุณส้ม สาวบาร์เบียร์ของร้าน Paradise ที่ได้พูดไว้ในบทสัมภาษณ์ถึงการใช้งานพื้นที่ในส่วนต่างๆ ภายในร้านไว้ว่า “หนูชอบนั่งที่บาร์นะ ไม่ชอบไปเรียกแขกหน้าร้าน นานๆ ที่จะ

⁵² บทสัมภาษณ์ คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2555

⁵³ บทสัมภาษณ์ คุณอ้อย สาวบาร์เบียร์ร้าน Power Bar เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2555

ออกไปเรียกลูกค้า ส่วนใหญ่หนูมีแขกประจำ”⁵⁴ และ “พูนี่หนูถือแท่งได้นะ เล่นไปงั้นอะ ส่วนใหญ่ก็แค่ถามว่าอยากเล่นพูนี่มั้ย ถ้าไม่หนูก็ไม่เคยไปคะยันคะยอนะ”⁵⁵ ซึ่งจากเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้นทำให้พบว่าตัวคุณส้มนั้นมีกระบวนการของการใช้ภาพตัวแทนที่ตัวเธอเป็นหญิงสาวที่มีความมั่นใจและสามารถที่จะเลือกลูกค้าได้ตามความต้องการของเธอ ทำให้ตัวเธอกำลังที่จะแสดงออกของใช้อำนาจที่ตัวเธอเองมีอยู่และสร้างการควบคุมที่อยู่เหนือกว่าความหมายในพื้นที่ที่มีอยู่และเหนือกว่าตำแหน่งแห่งที่ที่ถูกมอบให้ ทำให้เธอสามารถที่จะสร้างรูปแบบของการสร้างพื้นที่ส่วนตัวและเกิดการครอบครองที่ว่างที่เรียกว่าเป็นกลวิธีของการสร้างให้เกิดที่ว่างผ่านการใช้ภาพตัวแทนที่ถูกกำหนดขึ้น

นอกเหนือจากการใช้ภาพตัวแทนผ่านการใช้งานพื้นที่แล้วยังพบลักษณะของการใช้ภาพตัวแทนเพื่อตอบสนองการเร่งรีบปฏิสัมพันธ์ของการให้บริการที่ตัวสาวบาร์เบียร์ที่กระทำบนพื้นที่ที่ไม่จำเป็นต้องมีความเฉพาะเจาะจงทางพื้นที่ตามวิถีทางที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์กำหนดเอาไว้โดยอ้างอิงจากเนื้อหาของการสัมภาษณ์คุณกล้วย สาวบาร์เบียร์ของร้าน Easy Corner Bar ที่กล่าวไว้ถึงวิธีการของเธอว่า “หนูอะหรอ อะไรคือเร่งรีบอะพี่ ฝรั่งมันอยากมันก็แสดงออก ถึงเนื้อถึงตัว หนูว่าไม่ต้องโชว์อะไรเยอะแยะนะ เห็นวับๆ แวมๆ อะ ชำมันดี แต่ถ้ายังไม่ลูก หนูก็จะพยายามดึงความสนใจของมันให้อยู่ที่เราคนเดียว จะได้ไม่เสียเวลามาก”⁵⁶ ที่ทำให้พบว่ากระบวนการของการใช้พื้นที่ในส่วนต่างๆ ที่ตัวเธอเองนั้นมีประสบการณ์กับการที่จะใช้ภาพตัวแทนของการแสดงออกของผู้หญิงที่มีการแสดงออกในเชิงรุก โดยใช้ความเช่และความสามารถในการสร้างความสนใจในตัวเธอด้วยการพูดคุยและการมีปฏิสัมพันธ์กับตัวเธอโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการใช้งานพื้นที่ตามการกำหนดจากเจ้าของบาร์เบียร์ แต่ภาพของการใช้งานพื้นที่เพื่อสร้างการเร่งรีบความสัมพันธ์ของตัวเธอนั้นกลับเป็นวิธีการที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่พัฒนาไปสู่การสร้างกลวิธีที่เกิดขึ้นความรู้และความเข้าใจของเธอที่จะสามารถเข้าไปใช้งานพื้นที่อย่างมีนัยยะและมีความสัมพันธ์กับร่างกายของตัวเธออีกด้วย

จากข้อมูลที่ได้ในส่วนของการใช้ภาพตัวแทนในการทำงานของสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่บาร์เบียร์ย่านถนนลอยเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สาวบาร์เบียร์ส่วนใหญ่จะทราบถึงวิธีการใช้งานพื้นที่ต่างๆ ของบาร์เบียร์ดังที่ปรากฏจากรูปแบบของการแบ่งพื้นที่ที่เกิดขึ้น จึงทำให้การประกอบสร้างการใช้ภาพตัวแทนของสาวบาร์เบียร์ที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ทางร่างกายของตัวสาวบาร์เบียร์ที่ไม่ได้ถูกควบคุมโดยชัดเจนนั้น สามารถจะนำเสนอและแสดงออกมาได้อย่างเต็มที่ ตามข้อมูลที่ได้

⁵⁴ บทสัมภาษณ์ คุณส้ม สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

⁵⁵ บทสัมภาษณ์ คุณส้ม สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

⁵⁶ บทสัมภาษณ์ คุณกล้วย สาวบาร์เบียร์ร้าน Easy Corner Bar เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2555

จากการสัมภาษณ์สาวบาร์เบียร์หลายๆ คนจึงทำให้พบว่า สาวบาร์เบียร์โดยส่วนใหญ่สามารถที่จะใช้ความเป็นตัวตนภายในจิตใจของเธอในด้านความชอบต่างๆ ที่ทำให้เกิดการใช้ภาพตัวแทนที่ดีเป็นธรรมชาติและมีความเหมาะสม ซึ่งนำไปสู่ลักษณะของปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าตามวัตถุประสงค์และตามเป้าหมายภายในจิตใจของพวกเธอ ซึ่งการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ที่เกิดขึ้นก็เพื่อเป็นการแสดงออกทางอัตลักษณ์ของตัวพวกเธอที่มีความเคลื่อนไหวไปตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลา และการใช้งานพื้นที่ที่สำคัญ

2. การใช้ชีวิตและตัวตนในการทำงานทั้งภายนอกและภายในบาร์เบียร์

จากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากตัวสาวบาร์เบียร์ทำให้พบว่า สาวบาร์เบียร์ที่ทำงานอยู่ในถนนลอยเคราะห์ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคนที่เดินทางมาจากภาคอีสานมากกว่าที่จะเป็นคนทางภาคเหนือหรือคนเชียงใหม่ที่เป็นเจ้าของพื้นที่ ซึ่งทำให้พวกเธอสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติมากขึ้นเนื่องจากว่าพวกเธอไม่ต้องใส่ใจกับการถูกจับจ้องต่างๆ เพราะพวกเธอไม่ใช่คนที่มึนเพี้ยนนี้ จึงไม่มีคนรู้จักมากนัก แต่ไม่ว่าจะสาวบาร์เบียร์จะเป็นคนมาจากที่ใดก็ตาม การทำงานกลางคืนในบาร์เบียร์ก็มักจะถูกสายตาของการดูหมิ่นและติตราพวกเธอว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี และตกอยู่ในสถานะของการเป็นคนขายขอบของกระแสวิกขมหลัก ซึ่งในความเป็นจริงแล้วพวกเธอนั้นก็ยังเป็นคนที่มีความรู้สึกและมีหัวใจที่รู้สึกคับแค้นในจากการถูกดูหมิ่นอยู่เสมอ ซึ่งทำให้ในบางครั้งพวกเธอจำเป็นต้องคอยปกปิดหน้าที่การงานที่ทำอยู่ไม่ให้คนอื่น ๆ ได้รับรู้เพื่อลดทอนแรงเสียดทานที่จะเข้ามากระทำกับตัวของพวกเธอโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการต้องออกไปอยู่นอกพื้นที่บาร์เบียร์ที่ทำงานอยู่ ซึ่งคุณมั่งคุด สาวบาร์เบียร์ของร้าน Paradise ได้เล่าให้ฟังถึงสถานการณ์ที่เธอเคยประสบไว้ว่า “เคยนะที่ไปเที่ยวเรากับแขก เหลือบไปเห็นเพื่อนลูกสาวกำลังเดินเข้ามา เราเองก็ต้องรีบหนี โทกหงษ์ไปว่าปวดท้อง ท้องเสีย ต้องรีบกลับก่อน พี่เองสงสารลูก ถ้าเพื่อนๆ เล่ารู้ เล่าจะอายที่แม่มาทำงานแบบนี้”⁵⁷

ในการออกไปทำงานกับลูกค้าด้านนอกร้านที่พวกเขาได้ซื้อชั่วโมงของเธอออกไปแล้วนั้น อีกหนึ่งพื้นที่ที่สาวบาร์เบียร์มักจะถูกจับจ้องและเป็นที่สังเกตจากสายตาของบุคคลอื่นๆ คือ ตามโรงแรมต่างๆ ที่ลูกค้าของเธอเช่าห้องพักไว้ จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สาวบาร์เบียร์หลายๆ คนได้ให้ข้อมูลไว้ตรงกันว่า หากว่าพวกเธอพบว่าโรงแรมที่มีกฎหมายไม่นำสาวบริการเข้ามาพักค้างคืนภายในโรงแรมแล้วนั้น พวกเธอเองจะเลือกที่จะพูดคุยกับลูกค้าให้ปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัดเนื่องจากว่าพวกเธอไม่ต้องการมีปัญหาเกี่ยวกับกฎระเบียบที่ยุงยากของบางสถานที่ แต่ถ้าไม่ได้มีข้อจำกัดในส่วนนี้แล้ว พวกเธอก็จะสามารถทำงานของพวกเธอได้โดยอาจจะต้องใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ในการแสดงออก เช่น ภาพของการแสดงออกว่าเป็นเมียฝรั่งที่เข้ามาพักผ่อนภายในโรงแรม

⁵⁷ บทสัมภาษณ์ คุณมั่งคุด สาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2554

มากกว่าภาพของการเป็นคู่นอนที่ฝรั่งพาเข้ามา⁵⁸ ซึ่งก็ช่วยลดทอนการกดทับจากแรงกระทำของสังคมภายนอกที่มากกระทำต่อตัวพวกเธอได้ในระดับหนึ่ง โดยคุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ของร้าน Sakura Bar ได้กล่าวถึงสิ่งที่เธอเคยได้รับการบริการของโรงแรมต่างๆ ในขณะที่เธอออกไปให้บริการลูกค้าภายนอกบาร์เบียร์ไว้ว่า “ไอ้เบลบอยตามโรงแรมเล็กๆ อะตัวดี ชอบดูแล แต่ถ้าโรงแรมใหญ่ๆ นะ แก่ถือว่าเราเป็นแขกของลูกค้า การบริการก็ดี ไม่ได้มีสายตาดูถูก ขนาดรถมอเตอร์ไซค์ยังเข็นมาให้ บริการอย่างดี”⁵⁹

นอกเหนือจากการทำงานในรูปแบบปกติที่ตัวสาวบาร์เบียร์จะทำหน้าที่เชื้อเชิญลูกค้าในบริเวณพื้นที่ด้านหน้า บาร์เบียร์แล้วนั้น สำหรับสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่โซนที่ 3 บางร้านยังต้องมีการออกไปทำงานอยู่ภายนอกพื้นที่บาร์เบียร์ ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะอย่างเต็มตัว ซึ่งหมายความว่าพวกเธออาจต้องเจอแรงกระทำต่างๆ จากภายนอกเนื่องจากว่าในการออกไปใช้งานพื้นที่บริเวณดังกล่าว พวกเธอจำเป็นต้องใช้ความเป็นตัวคนต่อที่ไม่ได้มีพื้นที่บาร์เบียร์คอยให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ซึ่งในหน้าที่ของพวกเธอที่ต้องคอยเชื้อเชิญลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการนั้น เท่ากับว่าพวกเธอต้องทำหน้าที่ต่อรองกับทั้งตัวนักท่องเที่ยวที่เดินผ่านไปผ่านมาและกับสายตาที่ถูกจับจ้องจากสังคมภายนอก

ในการใช้พื้นที่สาธารณะ เช่น บนทางเดินเท้า บริเวณริมถนนและบนถนน หรือบริเวณด้านหน้าอาคารนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้สาวบาร์เบียร์ได้ใช้ตัวตนของพวกเธอผสมผสานกับการใช้ภาพตัวแทนที่ไม่ต้องยึดติดกับรายละเอียดต่างๆ ของบาร์เบียร์ที่พวกเธอทำงานอยู่ กล่าวคือ พวกเธอใช้พื้นที่บาร์เบียร์โดยการที่ได้ถ่ายทอดความหมายและความทรงจำของตัวบาร์เบียร์ให้อยู่ภายใต้ประสบการณ์และกระบวนการทางความคิดของเธอไปแล้ว และถูกนำมาใช้เพื่อเป็นเกราะป้องกันที่เกิดจากการช่วงชิงความหมายไปแล้วเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในความคิดของพวกเธอแล้วตั้งแต่ต้น ทำให้ความหมายทางพื้นที่ของบาร์เบียร์ที่พวกเธอทำงานอยู่ได้วิ่งตามตัวพวกเธอไปในพื้นที่ต่างๆ และเกิดการเคลื่อนไหวของตำแหน่งแห่งที่ของพวกเธอและเกิดนิยามใหม่ของการใช้พื้นที่สาธารณะของพวกเธอให้เกิดขึ้นมาได้

จากการสัมภาษณ์สาวบาร์เบียร์ที่ต้องมีหน้าที่ออกไปเชิญชวนลูกค้าริมถนนลอยเคราะห์ พบว่า การก้าวออกไปเชิญลูกค้าที่ริมถนนนั้น เป็นงานที่ค่อนข้างจะยากลำบากและต้องอาศัยประสบการณ์สูงมาก เนื่องจากว่าพวกเธอมีช่วงเวลาอันน้อยนิดที่จะต้องพิจารณานักท่องเที่ยวแต่ละคนถึงแนวโน้มที่จะให้ความสนใจซื้อตัวเพื่อเข้าไปชมการแข่งขันชกมวย ซึ่งหากว่าหนึ่งในพวกเธอคนใดคนหนึ่งสามารถชักจูงนักท่องเที่ยวคนนั้นได้ นักท่องเที่ยวคนนั้นก็จะเป็นลูกค้าของบาร์

⁵⁸ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

⁵⁹ บทสัมภาษณ์ คุณเงาะ สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2555

เบียร์ที่เธอทำงานอยู่ จึงเป็นเหตุให้เกิดการแข่งขันกันในการเรียกลูกค้าอย่างรุนแรงในช่วงวันที่มีการแข่งขันชมมวย สาวบาร์เบียร์ของแต่ละร้านต่างคนก็ต่างที่จะคอยจับจ้องถึงโอกาสในการเข้าถึงตัวลูกค้าที่มีความเป็นไปได้สูงสุด โดยที่ต้องไม่ลืมการนำเสนอตัวตนและแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ต่างๆ เพื่อสร้างแรงดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินผ่านไปผ่านมาพร้อมๆ กันไปด้วย ซึ่งคุณลำไย สาวบาร์เบียร์ของร้าน Sakura Bar ได้กล่าวถึงวิธีการที่เธอนำมาใช้ในการเชื้อเชิญลูกค้าบนพื้นที่สาธารณะไว้ว่า “ไม่รู้จะเวลาอยู่ด้านนอก เราก็แค่ยิ้มให้ พุดชวนเขาอย่างจริงใจ ให้เข้าไปคุยกับใครก็ได้หมด แต่ที่นี่ไม่เคยกล้านั่งคุยกับลูกค้าเลยนะ มันเงิน”⁶⁰ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าสำหรับตัวเธอนั้น เธอเลือกที่จะเสนอความเป็นตัวตนที่แท้จริงที่จะแสดงออกอย่างจริงใจในการเข้าหาลูกค้าในบริเวณพื้นที่สาธารณะริมถนนลอยเคราะห์ที่ตัวเธอเองก็ช่วงเวลาในการพุดคุยกับลูกค้าเพียงสั้นๆ แต่ในขณะเดียวกันนั้นหากว่าเธอจะต้องพุดคุยกับลูกค้าภายในร้านที่เป็นลักษณะของการนั่งดื่มและให้บริการ เธอกลับไม่สามารถที่จะสร้างภาพตัวตนในการแสดงออกในรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งยังไม่สามารถที่จะใช้ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อสร้างกลวิธีที่จะทำให้เธอสามารถเข้าถึงลูกค้าได้เหมือนในการทำงานในพื้นที่ด้านนอก

ภาพที่ 5.31 ภาพแสดงการออกมาเรียกลูกค้าบริเวณด้านหน้าอาคารมวยไทยเซ็นเตอร์ของสาวบาร์เบียร์หลายๆ ร้าน

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สาวบาร์เบียร์จะต้องเผชิญกับการทำงานบริเวณด้านนอกพื้นที่ร้านซึ่งจะต้องพบกับแรงเสียดทานต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้พวกเธอต้องพิจารณาการเลือกใช้ภาพตัวตนต่างๆ ในการแสดงออกหรืออาจเลือกใช้ความเป็นตัวตนที่แท้จริงของพวกเธอที่

⁶⁰ บทสัมภาษณ์ คุณลำไย สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

ตรงตามกับความคิดและจิตใจเพื่อให้ได้มาซึ่งการลดทอนแรงเสียดทานและกดทับจากวาทกรรมของโครงสร้างสังคมภายนอกและเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากบรรทัดฐานของโครงสร้างทางสังคมที่เป็นกระแสหลัก

3. ตัวตนและความคาดหวังในชีวิต

การเข้ามาเป็นสาวบาร์เบียร์เป็นตัวเลือกของอาชีพที่เป็นงานสบายและได้เงินง่าย ไม่มีข้อจำกัดเรื่องอายุ ผิวพรรณ หรือความสวย จะมีลักษณะเป็นอย่างไรก็ได้แต่ทุกคนมีโอกาสเท่ากันทั้งสิ้น โดยเฉพาะกับเรื่องของรูปลักษณ์ภายนอกนั้น หากว่าสาวบาร์เบียร์คนไหนมีผิวเข้ม และมีหน้าตาที่เป็นลักษณะพื้ดิน เช่น ลักษณะแบบคนอีสานที่มีโหนกแก้มสูง ซึ่งหากมีลักษณะดังตัวอย่างนี้แล้ว คุณเล็กตั้งข้อสังเกตว่า สาวบาร์เบียร์คนนี้จะเป็นที่ชื่นชอบและได้รับความสนใจจากลูกค้าชาวต่างชาติมากกว่าผู้หญิงผิวขาวสวย อันเป็นที่ชื่นชอบของคนไทย⁶¹

สาวบาร์เบียร์โดยส่วนใหญ่ต่างมีความคาดหวังในการทำงานค่อนข้างสูง ซึ่งพวกเธอพร้อมจะทำทุกอย่างเพื่อให้แลกมาซึ่งตัวเงิน หรือความหวังในลำดับสูงที่พวกเธอหลายๆ คนต่างมีความปรารถนาอยู่บ้างก็คือ การที่พวกเธอจะได้พบเจอคนรักหรือได้สามีในขณะที่ทำงานอยู่ โดยที่เป็นฝรั่งที่พอจะมีฐานะที่พอจะเลี้ยงดูเธอและครอบครัวของเธอได้ เพื่อที่เธอและครอบครัวจะได้มีชีวิตที่มีความสุขและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เธอสามารถหลุดพ้นจากวงโคจรของการทำอาชีพสาวบาร์เบียร์ที่มีแต่คนมักจะพูดถึงเสมอว่า เป็นอาชีพที่เมื่อเข้ามาแล้วออกยาก ดังคำกล่าวของคุณก เจ้าของร้าน Paradise ที่กล่าวไว้ว่า “ของแบบนี้ไม่ได้โชคดีทุกคน เมื่อผิดหวังกลับมาผู้หญิงเหล่านี้ก็แทบจะหนีไม่พ้นอาชีพสาวบาร์เบียร์เหมือนอย่างเคย”⁶²

สำหรับตัวสาวบาร์เบียร์เองนั้น จากความเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่แล้วพวกเธอต่างต้องการที่จะเลิกหรือออกจากวงโคจรในการทำงานตามรูปแบบนี้เกือบทั้งสิ้น หากตั้งคำถามกับพวกเธอว่ามีความสุขในการทำงานในทุกวันนี้หรือไม่ คำตอบที่ได้รับมักจะบอกว่ายังมีความสุขและสนุกงานที่ทำ เพราะอาชีพสาวบาร์เบียร์เป็นอาชีพที่ทำให้พวกเธอมีกินมีใช้และมีชีวิตที่สุขสบายมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังทำให้พวกเธอมีโอกาสได้ท่องเที่ยวและเปิดหูเปิดตาซึ่งถือเป็นประสบการณ์ในชีวิตที่ไม่สามารถหาได้จากอาชีพอื่น แต่เมื่อถามถึงอนาคตที่พวกเธอวางแผนเอาไว้ ทำให้ทราบว่าพวกเธอต่างรอโชคชะตาและความหวังที่จะทำให้พวกเธอได้มีโอกาสกลับไปใช้ชีวิตปกติหรือได้กลับบ้านเกิดเกือบทั้งหมด ซึ่งปรากฏในคำสัมภาษณ์สาวบาร์เบียร์ดังนี้

⁶¹ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คุณเล็ก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555

⁶² บทสัมภาษณ์ คุณก เจ้าของร้าน Paradise เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2554

“บางทีก็อยากกลับบ้านแล้วนะ แต่กลับไปก็ไม่ต้องทำงานอะไรพอกิน ภาระเรามันเยอะ”⁶³, คุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar

“อยากถูกหอยกับเค้าบ้าง เมื่อไหร่จะได้แฟนเหมือนคนอื่นๆ เค้าซักที ไม่ต้องรวย แต่ให้มันดีแบบผัวเจ๊กเค้าก็ได้”⁶⁴, คุณลำไย สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar

การใช้ชีวิตอยู่ในบาร์เบียร์ของสาวบาร์เบียร์จึงเปรียบเสมือนการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวที่ทุกคนต่างมีเป้าหมายที่ตรงกันคือเรื่องเงินและความหวังของชีวิตในอนาคต การดิ้นรนที่นาร่างกายและเรื่องเพศมาเป็นสินค้าจึงเป็นความกล้าของตัวสาวบาร์เบียร์ทุกๆ คนที่ก้าวข้ามผ่านกรอบทางความคิดและความเชื่อที่เกิดจากโครงสร้างทางสังคมที่ปลูกฝังและครอบงำความเชื่อของทุกๆ คนเอาไว้ ซึ่งในท้ายที่สุดพวกเธอจะสมหวังตามความมุ่งหมายหรือไม่ก็จะเป็นไปตามบทบาทในชีวิตและการแสดงออกที่พวกเธอนำเสนอออกมา และสำหรับสาวบาร์เบียร์บางคนนั้นอาจจะต้องประกอบด้วยความเชื่อทางด้านโชคชะตาที่พวกเธอเชื่อว่าเป็นตัวกำหนดเส้นทางเดินในชีวิตของพวกเธอไว้แล้วบางส่วนอีกด้วย

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลบาร์เบียร์ในด้านของการใช้งานพื้นที่ การตกแต่ง และปฏิบัติการเชิงพื้นที่

จากข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานพื้นที่ภายในบาร์เบียร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานของกลุ่มบุคคลต่างๆ ได้แก่ เจ้าของบาร์เบียร์ สาวบาร์เบียร์ และลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จึงเป็นการอธิบายลักษณะของปฏิบัติการต่างๆ ที่เกิดขึ้นและการใช้งานภาพตัวแทนต่างๆ ในขณะที่เกิดการใช้งาน โดยจะเป็นการวิเคราะห์ที่อ้างอิงแนวทฤษฎีหลักของงานวิจัยชิ้นนี้อยู่ 2 ส่วน คือ ตามแนวทฤษฎีที่ว่าด้วยผลผลิตของที่ว่าง (The Production of Space) ของ ฮองรี เลอแอฟร์ (Henri Lefebvre) เพื่ออธิบายปฏิบัติการที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพื้นที่ และตามแนวทฤษฎีที่ว่าด้วยปฏิบัติการเชิงที่ว่าง (Spatial Practice) ของ มิเชล เดอ เซอร์โต (Michel de Certeau) เพื่ออธิบายการใช้ยุทธวิธีและการใช้กลวิธีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปฏิบัติการของการใช้ภาพตัวแทนและอัตลักษณ์ในการปรับเปลี่ยนความเป็น “พื้นที่” และ “ที่ว่าง” ภายในพื้นที่บาร์เบียร์

5.3.1 การวิเคราะห์การใช้ภาพตัวแทนผ่านการใช้งานพื้นที่และการตกแต่งตามวิถีทางที่เจ้าของบาร์เบียร์เป็นผู้กำหนด

⁶³ บทสัมภาษณ์ คุณแดงโม สาวบาร์เบียร์ร้าน Ball Bar เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2555

⁶⁴ บทสัมภาษณ์ คุณลำไย สาวบาร์เบียร์ร้าน Sakura Bar เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555

ในการให้ความหมายกับพื้นที่บาร์เบียร์ของเจ้าของบาร์เบียร์นั้น กระบวนการที่เกิดขึ้นปรากฏให้เห็นชัดเจนว่า ภาพตัวแทนต่างๆ ทางความหมายและการใช้งานถูกถ่ายทอดผ่านการตกแต่งและการจัดวางพื้นที่ของบาร์เบียร์แต่ละแห่ง จากข้อมูลในส่วนของบทที่ 4 ได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยและความแตกต่างที่เกิดจากตำแหน่งและที่ตั้งที่บาร์เบียร์แต่ละแห่งนั้นตั้งอยู่ ทำให้ความสามารถในการแสดงออกและการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวร้านที่สามารถมองเห็นได้จากภายนอกมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งรวมถึงการพยายามให้ความหมายที่จะใช้ในการต่อรองกับบรรทัดฐานจากโครงสร้างทางสังคมภายนอกที่มีความแตกต่างกันตามไปด้วย เพราะฉะนั้นแล้วบาร์เบียร์ในฐานะที่เป็นพื้นที่ทางสังคมและพื้นที่ทางกายภาพ จึงมีการเปิดเผยและการแสดงออกของความเป็นตัวตนที่เจ้าของบาร์เบียร์ถ่ายทอดผ่านภาพตัวแทนต่างๆ ในการใช้งานพื้นที่ภายในและการตกแต่งภายในที่แตกต่างกันออกไปตามการวางแผนและการจัดการที่เกิดขึ้น

▪ บาร์เบียร์ในฐานะของการเป็น “ภาพตัวแทนของที่ว่าง” ตามแนวคิดของฮองรี เลอแฟร์

หากจะวิเคราะห์ความเป็นภาพตัวแทนของที่ว่างหรือความเป็นพื้นที่ที่ถูกให้ความหมายของตัวบาร์เบียร์ตามแนวทฤษฎีที่ว่าด้วยผลผลิตของที่ว่างของ ฮองรี เลอแฟร์ แล้วนั้น แรงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลนั้นได้ทำให้เกิดทั้งแรงในควบคุมและแรงในการปลดปล่อย อีกทั้งยังมีแรงกระทำที่นำไปสู่คำอธิบายของการเกิดภาพตัวแทนหรือความเป็นที่ว่างอีกด้วย ซึ่งในกรณีของตัวบุคคลที่เป็นผู้เกี่ยวข้องในอันดับแรกจึงเป็นการพิจารณาจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ที่เป็นผู้ออกแบบและวางแผนการใช้งานพื้นที่และการตกแต่งภายในบาร์เบียร์ที่เกิดขึ้นอันนำไปสู่ปฏิบัติการเชิงพื้นที่ในบาร์เบียร์แต่ละแห่ง

จากการเก็บข้อมูลของการใช้งานพื้นที่และการตกแต่งภายในผู้วิจัยพบว่า ลักษณะร่วมของการวางผังของการใช้งานพื้นที่อาจมีความแตกต่างที่เกิดจากปัจจัยทางด้านตัวอาคารที่สามารถแยกออกเป็น 2 กรณี คือ รูปแบบของการใช้งานพื้นที่ภายในแบบผสมในตัวอาคารที่มีมุมมองและด้านหน้าอาคารที่ค่อนข้างเปิดกว้างและมีความลึกไม่มาก และรูปแบบของการใช้งานพื้นที่แบบแบ่งพื้นที่อย่างชัดเจนที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งตัวอาคารที่มีลักษณะลึกหรือในตัวบาร์เบียร์ที่มีความกว้างมากเป็นพิเศษ เช่น มีสองคูหาขึ้นไป เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างของการแบ่งพื้นที่ทั้ง 2 รูปแบบนี้ล้วนเกิดจากปัจจัยของตัวอาคารนี้เป็นผลทำให้เกิดรูปแบบของการสร้างความหมายที่มีต่อตัวบาร์เบียร์แตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่นในกรณีของร้าน Sakura Bar ที่มีสองคูหาที่จะสามารถนำเสนอกิจกรรม เช่น โต๊ะพูล ที่สามารถสร้างบรรยากาศของความสนุกสนานที่สามารถมองเห็นได้จากภายนอกและมีการแบ่งพื้นที่ส่วนอื่นๆ อย่างชัดเจน ซึ่งอาจเป็นการสร้างทางเลือกให้กับลูกค้าที่จะเลือกใช้พื้นที่ภายในได้หลากหลายรูปแบบ หรือในกรณีของร้านที่มีตัวอาคารมีความลึกไม่มาก อย่างเช่น ร้าน Power Bar ก็อาจมีการผสมกิจกรรมต่างๆ ทั้งโต๊ะพูลหรือพื้นที่ที่คาน์เตอร์บาร์ให้อยู่

ร่วมกันและสร้างให้เกิดลักษณะของการใช้พื้นที่ร่วมกันเพื่อสร้างบรรยากาศของความสุขสนาน ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการใช้งานพื้นที่ภายใน ซึ่งสำหรับบาร์เบียร์ร้านอื่นๆ ที่ไม่ได้ยกตัวอย่าง ขึ้นมานั้น แต่ละร้านก็จะมี ความแตกต่างในรายละเอียดที่สามารถจัดให้อยู่ในรูปแบบทั้งสองที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นเช่นกัน

นอกเหนือจากการสร้างภาพตัวแทนของการใช้งานพื้นที่ที่เป็นการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของตัวสาวบาร์เบียร์แล้วอีกส่วนที่สำคัญคือด้านของการตกแต่งภายในที่จะเป็นส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ของตัวร้านที่เป็นการส่งผ่านภาพตัวแทนของตัวเจ้าของบาร์เบียร์เข้าไปสู่พื้นที่ทางกายภาพของบาร์เบียร์ โดยภาพตัวแทนของการตกแต่งภายในบาร์เบียร์ที่พบนั้นมีลักษณะที่น่าสนใจตามที่ได้อธิบายไปแล้วหัวข้อ 5.1.3 ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การใช้ภาพตัวแทนของการตกแต่งที่แฝงนัยยะของความเป็นเพศชายและการตกแต่งที่อยู่ระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและความเป็นไทยนั้น โสภิตา วีรกุลเทวัญ ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอความเป็นตัวตนของผู้ให้บริการในสถานบันเทิงบาร์เบียร์ จังหวัดเชียงใหม่” ไว้ว่า

การสร้างกิจกรรมต่างๆ ในร้านที่เน้นรูปแบบสอดคล้องกับกลุ่มลูกค้าที่มาจากประเทศทางฝั่งตะวันตกนั้น ด้วยกิจกรรม เช่น การเล่นพูล การปาเป้า ภาพในรายการโทรทัศน์จากต่างประเทศ หรือภาพผู้หญิงเปลือยบนฝาผนัง ล้วนเป็นการตอบสนองตามรูปแบบที่เป็นวัฒนธรรมทางตะวันตกทั้งสิ้น และเมื่อองค์ประกอบต่างๆ มารวมอยู่ในพื้นที่บาร์เบียร์จึงเป็นเสมือนการเปิดเผยให้รู้กันว่าเรื่องเพศระหว่างชายและหญิงนั้นจะกลายเป็นสื่อกลางที่ถือเป็นสาระหลักของการปฏิสัมพันธ์ที่ทำให้พื้นที่บาร์เบียร์เหล่านี้ถูกให้ความหมายใหม่ขึ้น และเมื่อมาตั้งอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ที่เป็นตัวแทนของความเป็นไทย เช่น หิ้งพระ พื้นที่บาร์เบียร์จึงเป็นพื้นที่ตรงกลางระหว่างสองวัฒนธรรมที่มีเรื่องเพศเป็นตัวขับเคลื่อนความเป็นไปของบาร์เบียร์⁶⁵

จากรายละเอียดของข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการอยู่คู่กันของความเป็นไทยและความเป็นตะวันตกที่มีการแฝงนัยยะของการตอบสนองความต้องการของเพศชาย ซึ่งใกล้เคียงกับวิธีการที่เจ้าของบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งนำมาใช้ตกแต่ง เพียงแต่ว่าลักษณะที่พบในบาร์เบียร์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลในปัจจุบันนี้ อาจไม่ได้มีลักษณะของการสื่อความหมายที่ตรงไปตรงมาเท่ากับรายละเอียดตามที่โสภิตากล่าวไว้

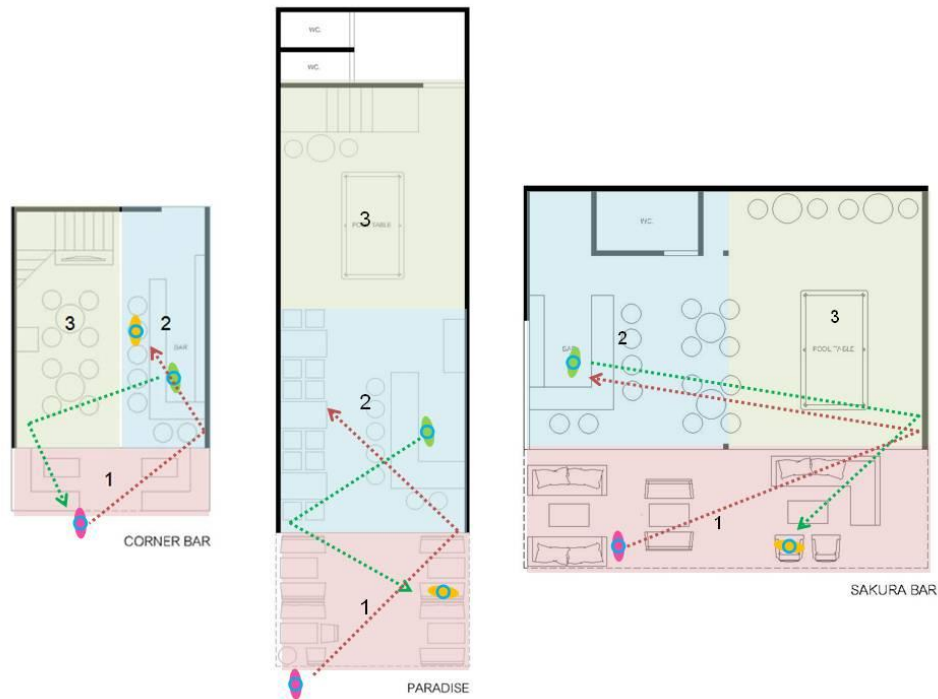
⁶⁵ โสภิตา วีรกุลเทวัญ, การนำเสนอความเป็นตัวตนของผู้ให้บริการสถานบันเทิงบาร์เบียร์ จังหวัดเชียงใหม่, หน้า

ความเป็นบาร์เบียร์ตามการใช้ภาพตัวแทนในการตกแต่งของการผสมผสานสองวัฒนธรรมไวของบาร์เบียร์ที่ปรากฏในการเก็บข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่า เจ้าของบาร์เบียร์เลือกใช้วิธีการในการตกแต่งที่ต้องการตอบสนองและเป็นการเอาอกเอาใจลูกค้าที่เป็นเพศชายเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมีการใช้ภาษาของการตกแต่งที่เป็นสากล เช่น การตกแต่งร้านด้วยธงชาติต่างๆ การตกแต่งขวดเหล้าไวบนชั้นติดผนัง หรือการตกแต่งผนังด้วยภาพกราฟิกต่างๆ เป็นต้น เป็นการทำให้ภาพของความเป็นบาร์เบียร์สามารถรับรู้ได้จากกิจกรรมและองค์ประกอบต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่

ภาพที่ 5.32 แสดงการตกแต่งร้านด้วยการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกที่เฟื่องนัยยะของการตอบสนองความเป็นเพศชาย ภาพที่หนึ่งแสดงการใช้ปลัดขิก (เครื่องรางของไทย) แวนไวที่ระฆังสำหรับเลี้ยงดื่มที่เป็นวัฒนธรรมของชาติตะวันตก ภาพที่สองและสามแสดงการตกแต่งร้านด้วยขวดเครื่องดื่มและเสื้อทีมฟุตบอลจากต่างประเทศ

ประเด็นที่สอง การใช้อำนาจผ่านการใช้กระจกเงาและการใส่ตัวตนของเจ้าของบาร์เบียร์ในการตกแต่ง เป็นการทำให้พื้นที่บาร์เบียร์มีการใช้อำนาจในพื้นที่และมีร่องรอยของอำนาจจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์เกิดขึ้นพร้อมกันทั้งสองรูปแบบในเวลาเดียวกัน จึงพบว่าการใส่ตัวตนของเจ้าของบาร์เบียร์เข้าไปในการตกแต่งร้านเป็นเสมือนกำแพงที่ขวางทางการเกิดขึ้นของการต่อรองจากบุคคลต่างๆ ในพื้นที่ แต่สำหรับการใช้กระจกเงานั้น นอกเหนืออำนาจของการควบคุมทางสายตาที่เจ้าของจะสามารถมองเห็นความเป็นไปต่างๆ ภายในร้านได้แล้ว กระจกเงายังมีลักษณะพิเศษที่ดูเหมือนจะเปิดโอกาสให้เกิดการต่อรองเกิดขึ้นได้อีกด้วย โดยการทำหน้าที่ในการเบี่ยงเบนการเผชิญหน้าทางสายตาของผู้มองและผู้ถูกแอบมอง ซึ่งทำให้เกิดพื้นที่เสมือนอีกส่วนที่สามารถสร้างทางเลือกและการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของร่างกายทั้งผู้มองและผู้ที่ถูกแอบมองผ่านภาพที่เห็นได้จากกระจกเงา

ภาพที่ 5.33 แสดงมุมมองของการมองเห็นสะท้อนกระจก โดยเจ้าของบาร์เปียร์ที่ออกแบบการควบคุม (ผ่านเส้นประสีเขียว) และมุมมองของสาวบาร์เปียร์ (ผ่านเส้นประสีชมพู)

ประเด็นที่สาม การเลือกใช้แสงสว่างที่มีผลต่อการปรากฏตัวของสาวบาร์เปียร์ เป็นเทคนิควิธีที่เจ้าของบาร์เปียร์เลือกใช้เพื่อสร้างความสำคัญให้เกิดขึ้นบนร่างกายของตัวสาวบาร์เปียร์ จากบทสัมภาษณ์ที่ได้จากตัวเจ้าของบาร์เปียร์หลายๆ ร้านนั้น ทุกคนต่างมีความเข้าใจถึงรูปแบบของสีและแสงสว่างที่เมื่อนำมาใช้แล้วจะสามารถสร้างความเป็นจุดสนใจให้กับตัวสาวบาร์เปียร์ แน่นอนว่าเรื่องของแสงสว่างภายในร้านย่อมเป็นเรื่องสำคัญในการช่วยสร้างบรรยากาศที่เกิดขึ้นภายในร้าน แต่การเลือกใช้แสงสว่างที่ช่วยสนับสนุนและสามารถสร้างจุดสนใจให้กับร่างกายของตัวสาวบาร์เปียร์ย่อมจะช่วยให้เกิดความหมายที่จะสามารถสื่อสารออกไปสู่ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการได้อีกด้วย

ภาพที่ 5.34 ภาพที่หนึ่ง แสดงการใช้แสงไฟที่เน้นการสร้างบรรยากาศภายในร้าน และภาพที่สอง แสดงการใช้แสงไฟที่เน้นให้ร่างกายสาวบาร์เบียร์เป็นที่สะดุดตาและเป็นจุดขายหลักของตัวร้าน

ในขณะเดียวกันตัวสาวบาร์เบียร์เองก็ต้องรู้ว่าความเหมาะสมของการเลือกใช้พื้นที่ภายใต้แสงสว่างทั้งในแง่ของ สี และความมืดหรือความสว่างที่จะทำให้ร่างกายของพวกเธอปรากฏชัดเจนและเป็นที่สังเกตเห็น หรืออาจต้องการให้ร่างกายของพวกเธอไม่เป็นที่สังเกตเห็นในยามที่เธอต้องการสร้างที่ว่างส่วนตัวในการให้บริการและในระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าที่เธอกำลังเร่งรีบความสัมพันธ์อยู่

จะเห็นได้ว่าในทั้ง 3 ประเด็นของการวิเคราะห์ที่ได้มาจากภาพตัวแทนของการตกแต่งที่เจ้าของบาร์เบียร์เลือกใช้นั้น มีการตอบสนองผู้ใช้งานพื้นที่ทั้ง 3 กลุ่ม คือ ในประเด็นแรกจะเป็นการตอบสนองกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ประเด็นที่สองที่ใช้ในการรักษาอำนาจที่มีอยู่ของเจ้าของบาร์เบียร์ และประเด็นที่สามที่สามารถตอบสนองการทำงานของสาวบาร์เบียร์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า เทคนิควิธีดังที่กล่าวมาข้างต้น เป็นพื้นฐานของการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ในการตกแต่งบาร์เบียร์ที่สามารถสร้างให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันของความเป็นบาร์เบียร์ในพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์ และสามารถตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้งาน โดยที่ในรายละเอียดขององค์ประกอบในการตกแต่งนั้นอาจมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับบาร์เบียร์แต่ละแห่ง

เมื่อนำวิธีการทั้งสองรูปแบบที่เจ้าของบาร์เบียร์ที่ได้ให้ความหมายของการใช้พื้นที่และการใช้ภาพตัวแทนของการตกแต่งเข้าไปในบาร์เบียร์แล้วนั้น จะพบว่าเป็นกระบวนการเดียวกันกับการเกิดความเป็นย่านบาร์เบียร์ของตัวถนนลอยเคราะห์ที่เกิดการตั้งอยู่ของบาร์เบียร์ที่ได้ให้ความหมายกับตัวถนนและเกิดความเป็น “พื้นที่” (Place) เกิดขึ้น โดยเมื่อนำมาอธิบายผ่านทฤษฎีที่ว่าด้วยผลผลิตของที่ว่างของเลอแอฟ์ จึงเป็นลักษณะของการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับพื้นที่ของบาร์เบียร์ ซึ่งสร้างให้เกิดภาพของความทรงจำที่ได้ให้ความหมายต่อความเป็นพื้นที่ของตัวบาร์เบียร์หรือการเป็นภาพตัวแทนของที่ว่าง (Representations of Space) ซึ่งเป็นการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของตัวบาร์เบียร์แต่ละแห่งให้มีลักษณะและรูปแบบที่มีความเฉพาะตัว โดยที่เป็นการสร้างให้

เกิดขึ้นของอำนาจและแรงในการควบคุมที่เจ้าของบาร์เบียร์แต่ละแห่งสร้างเอาไว้ใช้ในการควบคุมความเป็นไปต่างๆ ภายในพื้นที่บาร์เบียร์ ทั้งกับการทำงานของตัวสาวบาร์เบียร์หรือกับตัวลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ อีกทั้งอำนาจและการควบคุมที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่บาร์เบียร์นี้ยังใช้ในการปกป้องและการต่อรองกับแรงกระทำจากโครงสร้างของสังคมภายนอกที่เข้ามากระทำกับความเป็นไปต่างๆ ของการทำธุรกิจบาร์เบียร์ที่มีเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้รูปแบบการแสดงออกของตัวตนและอัตลักษณ์ของสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่ระดับต่างๆ เป็นตามการต่อรองกับรูปแบบของการใช้พื้นที่และการตกแต่งภายในที่เจ้าของบาร์เบียร์เป็นผู้กำหนดเอาไว้ จนกลายเป็นส่วนประกอบสร้างรูปแบบของบาร์เบียร์ในพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์

▪ ปฏิบัติการเชิงพื้นที่ที่เกิดขึ้นกับลักษณะของการใช้อำนาจและการควบคุม

ในส่วนของอำนาจและการควบคุมภายในพื้นที่บาร์เบียร์ก็เป็นการผ่านกระบวนการที่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางด้านการวางผังที่อยู่ภายใต้ทิศทางเดียวกันกับการสร้างความหมายของการใช้งานพื้นที่ที่สร้างความเป็นภาพตัวแทนของที่ว่างหรือการเป็นพื้นที่ที่ถูกให้ความหมายเอาไว้แล้ว แต่มีสิ่งหนึ่งที่พบจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม คือ การเกิดลักษณะร่วมกันของบาร์เบียร์ทั้ง 5 แห่งที่มีการใช้งานพื้นที่ที่สร้างทางเลือกด้วยระดับที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็นและระดับความสูงต่างๆ อันประกอบไปด้วย การใช้งานพื้นที่ความสูงระดับต่ำ กลาง และสูง รวมถึงระดับที่มีการเคลื่อนไหวของผู้ใช้งาน ที่พบว่าบาร์เบียร์แต่ละแห่งนั้นจะมีวิธีการในการสร้างอำนาจในการควบคุมทางด้านพื้นที่ กล่าวคือ อำนาจต่างๆ ในการควบคุมโดยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้งานพื้นที่ผ่านทางสายตาและการมองเห็น ซึ่งในส่วนนี้เจ้าของบาร์เบียร์จะเป็นผู้กำหนดระดับของอำนาจและการควบคุมในพื้นที่เอาไว้ ทำให้การใช้พื้นที่ของสาวบาร์เบียร์ในแต่ละส่วนของตัวร้าน มีการจัดการวางตำแหน่งแห่งที่ของเธอเอาไว้แล้วส่วนหนึ่ง ดังเช่นที่บาร์เบียร์ทุกๆ ร้านมีการจัดวางพื้นที่ของเคาน์เตอร์บาร์ที่เป็นการใช้งานพื้นที่ในระดับสูง ทำให้สามารถมองเห็นและเกิดการควบคุมความเป็นไปทุกอย่างภายในร้านได้ ซึ่งตำแหน่งของเคาน์เตอร์บาร์จึงเป็นตำแหน่งของตัวเจ้าของบาร์เบียร์ที่จะมีระดับของความเข้มงวดที่จะไม่สามารถให้สาวบาร์เบียร์เข้าไปใช้พื้นที่ภายในได้ แต่จะสามารถใช้งานเคาน์เตอร์บาร์ได้เฉพาะกับการนั่งดื่มและให้บริการลูกค้าอยู่เพียงด้านนอกเท่านั้น ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับการใช้พื้นที่ระดับกลางและระดับต่ำที่การใช้อำนาจและการควบคุมจะเกิดขึ้นภายใต้ลักษณะของการปล่อยให้ตัวผู้ใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการหรือตัวสาวบาร์เบียร์สามารถต่อรองความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายกับการแสดงออกในการให้บริการ โดยผ่านอำนาจและการควบคุมที่สามารถมองเห็นได้จากตัวเคาน์เตอร์บาร์อีกที

การกำหนดและควบคุมให้พื้นที่ภายในบาร์เบียร์ในส่วนของพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวของผู้ใช้งานก็เป็นอีกส่วนที่จะสร้างให้เกิดการใช้งานที่เอื้อต่อการแสดงออกของตัวสาวบาร์เบียร์ เช่น

กรณีของร้าน Ball Bar ที่เจ้าของร้านมีการบังคับรูปแบบของการใช้งานพื้นที่ทางเดินกลางภายในร้านให้เป็นพื้นที่แห่งการแสดงออกและนำเสนอตัวตนของสาวบาร์เบียร์ให้ปรากฏต่อสายตาของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งเป็นวิธีการที่เจ้าของบาร์เบียร์ควบคุมตำแหน่งแห่งที่ของการใช้ร่างกายของสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่นั้นๆ หรือในร้าน Power Bar ที่มีการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของความ เป็นพื้นที่กิจกรรมของโต๊ะพูลและตำแหน่งของโทรทัศน์ถูกใช้งานร่วมกับตัวเคาน์เตอร์บาร์ที่เป็นพื้นที่แห่งอำนาจของเจ้าของบาร์เบียร์ ส่งผลให้เกิดความเชื่อมโยงของพื้นที่ที่เจ้าของบาร์เบียร์สามารถที่จะใช้อำนาจในการควบคุมได้อย่างมีส่วนร่วมกับการแสดงออกของตัวสาวบาร์เบียร์

นอกเหนือจากกรณีของการจัดการและการวางแผนการใช้งานทางพื้นที่แล้วยังพบอีกว่า การกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของตัวสาวบาร์เบียร์ในลักษณะของการสร้างภาพตัวแทนที่มีความสัมพันธ์กับตัวร้านอยู่บ้าง เช่น ที่ร้าน Paradise ที่มีการตกแต่งในรูปแบบที่มีการผสมผสานความเป็นไทยเข้าไปในตัวร้านอย่างชัดเจนกับความสัมพันธ์ของภาพตัวแทนของการต้อนรับลูกค้าแบบไทย เป็นต้น

การใช้พื้นที่และปฏิบัติการเชิงพื้นที่ของการใช้อำนาจและการควบคุมของเจ้าของบาร์เบียร์ จึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในหลายๆ ระดับของการใช้งานบาร์เบียร์ เช่น ในระดับของผังพื้นที่ ในระดับความสูงต่างๆ หรือในระดับของการพิจารณาจากภาพตัดขวางของตัวร้าน เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นปฏิบัติการที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยมีความสัมพันธ์กับการพยายามควบคุมตัวสาวบาร์เบียร์ เนื่องจากการให้ความหมายและการให้ความสำคัญกับการใช้งานในหลากหลายมิตินั้นจะเกิดขึ้นเพื่อ การรักษาอำนาจและสร้างการควบคุม จึงนำไปสู่การเกิดแรงในการปลดปล่อยจากการต่อรองที่เป็น เทคนิควิธีของการที่ตัวสาวบาร์เบียร์จะแสดงออกทางตัวตนและอัตลักษณ์ออกมา ซึ่งเทคนิควิธีต่างๆ ที่เจ้าของบาร์เบียร์นำมาใช้ผ่านการวางแผนของการใช้งานพื้นที่และการตกแต่งภายในดังที่กล่าวไปแล้วนั้น ทำให้เกิดแรงในการควบคุมขึ้น ซึ่งตามแนวทฤษฎีของเดอ เซอร์โต จะเรียกแรงที่เกิดขึ้นนี้ว่า “ยุทธวิธี” ที่เป็นแรงของการควบคุมบุคคลต่างๆ และเป้าหมายภายในพื้นที่

- **ยุทธวิธีของเจ้าของบาร์เบียร์ตามแนวแนวคิดที่ว่าด้วยปฏิบัติการเชิงที่ว่างของ มิเชล เดอ เซอร์โตที่นำไปสู่การต่อรองทางพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์**

จากข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ไปตามข้อ 1 และ 2 ในเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดการในด้านของการควบคุมต่างๆ ทางพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น การควบคุมตำแหน่งแห่งที่และขั้นตอนการทำงานของตัวสาวบาร์เบียร์ หรือการควบคุมอำนาจของที่ตอบสนองความเป็นเพศชายที่ให้กับตัวลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ วิธีการใช้อำนาจของผู้ที่เป็นเจ้าของอำนาจในการควบคุมบาร์เบียร์ ซึ่งตามแนวทฤษฎีที่ว่าด้วยปฏิบัติการเชิงที่ว่างของ มิเชล เดอ เซอร์โต นั้นถือเป็นการสร้างแรงในการควบคุมให้เกิดขึ้น ซึ่งกลายเป็นการสร้างความครอบงำความหมายของตัวพื้นที่บาร์เบียร์ตาม

วัตถุประสงค์ของตัวเจ้าของบาร์เบียร์ที่สร้างรูปแบบและวิธีการใช้งานต่างๆ ในพื้นที่และการตกแต่งในแต่ละส่วนเอาไว้ จึงเปรียบเสมือนกับเป็นการสถาปนาความเป็นพื้นที่ที่เกิดขึ้นในระดับของความเป็นสถาบันหรือในระดับของความเป็นพื้นที่บาร์เบียร์ ซึ่งในขณะเดียวกันนั้นย่อมเกิดแรงในการปลดปล่อยที่สาวบาร์เบียร์ใช้ในการต่อรองกับพื้นที่ที่ถูกให้ความหมายเอาไว้แล้ว เพื่อนำไปสู่รูปแบบของการใช้อัตลักษณ์ที่ไม่หยุดนิ่งและเลื่อนไหลได้ของพวกเธอต่อไป

5.3.2 การวิเคราะห์ปฏิบัติการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่และการใช้ภาพตัวแทนของสาวบาร์เบียร์

การวิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการต่างๆ และการใช้ภาพตัวแทนของสาวบาร์เบียร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ร่างกายและการนําร่างกายเข้าไปใช้งานในพื้นที่ที่อยู่ภายใต้ความหมายและ “ยุทธวิธี” ที่เจ้าของบาร์เบียร์สร้างเอาไว้ เพื่อสร้างให้เกิดลักษณะของการใช้งานพื้นที่และการครอบครองที่ว่างอันเป็น “กลวิธี” ของตัวสาวบาร์เบียร์ในการช่วงชิงความหมายใหม่ในพื้นที่บาร์เบียร์ที่ตอบสนองวิถีทางของการทำงานของพวกเธอ

- การใช้ร่างกายกับภาพตัวแทนต่างๆ ของสาวบาร์เบียร์เพื่อการปรับเปลี่ยนและการช่วงชิงความหมาย

ในฐานะที่ร่างกายเป็นเครื่องมือหลักของการใช้ภาพตัวแทนและการแสดงออกทางอัตลักษณ์ของตัวสาวบาร์เบียร์ในการทำงาน ร่างกายจึงปรากฏอยู่ตามตำแหน่งแห่งที่ถูกมอบให้ตามความหมายที่เป็นยุทธวิธีที่เจ้าของบาร์เบียร์วางเอาไว้ แต่ในขณะเดียวกันนั้น การที่สาวบาร์เบียร์ผู้เคยผ่านช่วงเวลาในการทำงานและการใช้งานพื้นที่มาแล้ว ประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมา ย่อมจะเป็นส่วนประกอบสร้างการนำเสนอตัวตนและการใช้อัตลักษณ์ของพวกเธอที่จะเข้าไปปรับเปลี่ยนกระบวนการของการให้ความหมายและนำไปสู่การช่วงชิงความหมายใหม่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ขั้นตอนของการใช้ร่างกายกับการใช้ภาพตัวแทนของสาวบาร์เบียร์ โสภิตา วีรบุญเทวัญ ได้ให้คำจำกัดความของรูปแบบที่เกิดขึ้นผ่านความเป็นตัวตนและประสบการณ์ในการทำงานของสาวบาร์เบียร์ในการแสดงออกของพวกเธอในสถานการณ์ต่างๆ ที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คือ การเชิญชวนลูกค้า เพื่อที่จะสร้างความสนใจให้ลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการภายในร้าน และอาจเลือกนั่งดื่มกับตัวเธออีกด้วย

ขั้นตอนที่ 2 คือ การเลือกลูกค้า เป็นช่วงเวลาของ “ความอิสระ ที่แสดงออกถึงคุณค่าของ อาชีพสาวบาร์เบียร์ที่สามารถเลือกและตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง”⁶⁶ อันจะต้องเริ่มกำหนดการ แสดงออกและการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ

ขั้นตอนที่ 3 คือ การนั่งดื่มกับลูกค้า เป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวเป็น อย่างมาก เพราะพวกเขาจะต้องดึงทุกกลวิธีมาใช้เพื่อเอาใจลูกค้า และสร้างที่ว่างส่วนตัวที่ ตอบสนองการให้บริการที่ต้องเร่งรีบมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 คือ การตกลงค่าตอบแทนกับลูกค้า เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะนำไปสู่การ ตัดสินใจว่าการแสดงออกที่เกิดขึ้นต่างๆ จะนำไปสู่ความสัมพันธ์ในระดับใด

โดยใน 4 ขั้นตอนที่โสภิตากล่าวไว้ข้างต้นนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงการนิยามความหมาย ในตัวลูกค้าผ่านลำดับขั้นของการทำงานที่ตัวสาวบาร์เบียร์จะต้องใช้ร่างกายและภาพตัวแทนต่างๆ เพื่อรองรับลำดับของขั้นตอนการทำงานที่เกิดขึ้นถึง 4 ขั้นตอน คือ เริ่มต้น พิจารณา ให้บริการ และ การต่อรองและตัดสินใจ โดยในระหว่างขั้นตอนทั้งหมดข้างต้นนั้น การสร้างตัวตนร่วมกับพื้นที่อัน เป็นการสร้างการปรับเปลี่ยนและเกิดการให้ความหมายใหม่กับตัวพื้นที่บาร์เบียร์จากการเป็นพื้นที่ สาธารณะในการทำงานให้เป็นพื้นที่ส่วนตัวที่ซ่อนทับอยู่บนพื้นที่สาธารณะที่พวกเขาสามารถ แสดงออกภาพตัวแทนต่างๆ เช่น การเป็นหญิงสมัยใหม่ที่สามารถนั่งดื่มและพูดคุยกับชาวต่างชาติ ได้ หรือภาพตัวแทนใหม่ของการเป็นคู่ตรงข้ามกับความเป็นผู้หญิงที่ดีต้องอยู่ในพื้นที่บ้าน เป็นต้น⁶⁷

จากการอ้างอิงถึงความหมายตามงานเขียนที่โสภิตาอธิบายไว้ ได้แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน ทั้งหมดของการทำงานและปฏิสัมพันธ์ที่จะต้องเกิดขึ้นกับลูกค้าในการทำงาน ซึ่งพบว่าแค่ในการ พิจารณาเบื้องต้นยังพบว่ามีจุดเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนและมีการให้ความหมายใหม่กับตัวพื้นที่ บาร์เบียร์ที่นำไปสู่การโยกย้ายตำแหน่งแห่งที่ของตัวสาวบาร์เบียร์ตามนัยยะของการก้าวออกมาสู่ โลกภายนอกของการทำงานบนพื้นที่สาธารณะ

เมื่อย้อนกลับมาพิจารณาที่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สาวบาร์เบียร์ทั้งหมดทำให้พบว่า ในการ ต่อรองกับพื้นที่ในการทำงานของสาวบาร์เบียร์ กระบวนการของการปรับเปลี่ยนและการสร้าง ความหมายใหม่กับตัวพื้นที่บาร์เบียร์จะเป็นการดำเนินการผ่านสถานการณ์ที่เป็นความสัมพันธ์กับ ตัวบุคคลในพื้นที่ คือ การใช้ภาพตัวแทนต่อรองกับพื้นที่ในขณะที่อยู่กับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ การ ใช้ภาพตัวแทนต่อรองกับพื้นที่ภายใต้สายตาและอำนาจของเจ้าของบาร์เบียร์ และการใช้ความเป็น

⁶⁶ โสภิตา วีรกุลเทวัญ, การนำเสนอความเป็นตัวตนของหญิงบริการสถานบันเทิงบาร์เบียร์ จังหวัดเชียงใหม่, หน้า 38

⁶⁷ โสภิตา วีรกุลเทวัญ, การนำเสนอความเป็นตัวตนของหญิงบริการสถานบันเทิงบาร์เบียร์ จังหวัดเชียงใหม่, หน้า

ตัวตนและภาพตัวแทนเพื่อตอบสนองการใช้งานของตัวเอง ดังนั้นภาพตัวแทนต่างๆ ที่ปรากฏจึงมีความแตกต่างกันตามสถานการณ์และวัตถุประสงค์ของตัวเองในช่วงเวลานั้นๆ และการใช้ภาพตัวแทนผ่านร่างกายนี้เองคือการนำเสนออัตลักษณ์ที่สามารถจะลื่นไหลไปตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่การสร้าง “กลวิธี” ของการสร้างพื้นที่และการครอบครองที่ว่างที่มีลักษณะเฉพาะตัวของสาวบาร์เบียร์แต่ละคน ตัวอย่างเช่น การที่คูลัม สสาวบาร์เบียร์ร้าน Paradise สามารถที่จะสร้างอำนาจในการต่อรองจากภาพตัวแทนของเธอที่แสดงออกในรูปแบบของการเป็นผู้หญิงที่มีความมั่นใจ และสามารถที่จะต่อรองกับการที่จะปฏิเสธการใช้งานพื้นที่ที่ทำให้ตำแหน่งแห่งที่ที่ร่างกายของตัวเองปรากฏสู่สายตาของบุคคลอื่นๆ นั้นมีความหมายเปลี่ยนไป

▪ **กลวิธีในการต่อรองพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์ตามแนวคิดที่ว่าด้วยปฏิบัติการเชิงที่ว่างของมิเชล เดอ เซอร์โต**

การต่อรองพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์ที่ใช้ “กลวิธี” ตามแนวทฤษฎีที่ว่าด้วยปฏิบัติการเชิงที่ว่างของ มิเชล เดอ เซอร์โต จะเป็นการอธิบายถึงการพยายามในการปรับเปลี่ยน “ยุทธวิธี” ที่เจ้าของบาร์เบียร์นำมาใช้เพื่อสร้างแรงในการควบคุมและเป็นการสร้างความหมายที่ชัดเจนของความเป็น “พื้นที่” ของบาร์เบียร์ ด้วยกลวิธีในการใช้อำนาจของผู้มีอำนาจน้อยกว่าโดยการสร้างแรงในการปลดปล่อยเพื่อให้เกิด “ที่ว่าง” ส่วนตัวของพวกเธอในการทำงาน

ในการสร้างยุทธวิธีของตัวเจ้าของบาร์เบียร์โดยส่วนใหญ่พบว่า นอกเหนือจากความพยายามในการใช้อำนาจและสร้างแรงในการควบคุมตัวสาวบาร์เบียร์ทั้งในการทำงาน การสร้างภาพตัวแทนของการตกแต่งต่างๆ เข้าในตัวบาร์เบียร์ หรือการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของร่างกายพวกเธอแล้วนั้น ยังพบอีกว่ามีการกำหนดขอบเขตของการมองเห็นและมีการควบคุมจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ที่ทำให้รูปแบบของพื้นที่ไม่มีความเหมาะสมลงตัวต่อการใช้งานตามวัตถุประสงค์ของตัวเองสาวบาร์เบียร์เกิดขึ้น ซึ่งในกรณีของการต่อรองพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์นี้ การที่พวกเธอจะต้องสร้างกลวิธีในการปรับเปลี่ยนความหมายของพื้นที่ขึ้นมานั้นพบว่า เกิดขึ้นจากแรงกระทำที่สร้างการกดทับและความต้องการที่จะหาทางออกเพื่อการปลดปล่อยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่งมีด้วยกันอยู่ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การกดทับทางพื้นที่และการแสดงออกที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของความเป็นบาร์เบียร์ที่ตอบสนองความต้องการของความเป็นเพศชาย ซึ่งทำให้อำนาจและการควบคุมภายในพื้นที่นั้นตกอยู่กับตัวลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการที่เจ้าของบาร์เบียร์อนุโลมและวางแผนให้เกิดขึ้นส่วนหนึ่งและอีกส่วนที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์ที่เป็นผู้ควบคุมอำนาจต่างๆ ในพื้นที่ไว้อย่างเบ็ดเสร็จ ทำให้ตัวสาวบาร์เบียร์ที่พอจะมีโอกาสในการใช้อำนาจอยู่บ้างในส่วนของการทำงานที่จะสามารถเป็นผู้มีสิทธิ์ตัดสินใจเลือกวิถีทางในการทำงานได้ด้วยตัวเอง โดยการใช้ร่างกายผ่านพื้นที่ต่างๆ เช่น การใช้

ความสูงของเคาน์เตอร์บาร์เบียร์ที่พอดีกับระยะหน้าอก เพื่อดึงดูดสายตาของลูกค้า อันเป็นกลวิธีที่สามารถดึงเอาอำนาจบางส่วนจากตัวลูกค้าได้ด้วยการต่อรองพื้นที่ด้วยการใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือ

ภาพที่ 5.35 ภาพแสดงการใช้ร่างกายอย่างมีนัยยะที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการใช้งานพื้นที่
ที่มาของภาพ : <http://www.vwander.com>.

ส่วนที่ 2 ความต้องการในการที่จะสร้างที่ว่างส่วนตัวเพื่อลดทอนแรงเสียดทานต่างๆ ในการทำงานทั้งจากภายนอกและภายในพื้นที่ และเพื่อสร้างความหมายใหม่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อการได้มาซึ่งอำนาจในการใช้พื้นที่ที่ปราศจากการควบคุมและยังเป็นพื้นที่ที่ตอบสนองความเป็นตัวตนและการแสดงออกของภาพตัวแทนต่างๆ ที่เรานำมาใช้ในระหว่างที่ทำงานอยู่ในพื้นที่บาร์เบียร์ ดังที่สาวบาร์เบียร์บางคนเลือกที่จะปฏิบัติตัวตรงข้ามกับวัตถุประสงค์ที่เกิดจากการให้ความหมายของตัวเจ้าของบาร์ เช่น การสอดครัดหรือพาดขาของตัวสาวบาร์เบียร์ไว้ที่ตัวลูกค้าอันเป็นกลวิธีของการสร้างที่ว่างส่วนตัวได้ในการใช้งานพื้นที่และเฟอร์นิเจอร์ทุกๆ ส่วน หรือการที่สาวบาร์เบียร์บางคนใช้ความเป็นตัวตนและความชอบในการใช้งานพื้นที่และสร้างที่ว่างส่วนตัวจากการใช้งานพื้นที่บริเวณนั้นบ่อยครั้งจนกลายเป็นการสร้างควมหมายในพื้นที่ก็เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการใช้กลวิธีของสาวบาร์เบียร์ที่ปรากฏอยู่

ภาพที่ 5.36 ภาพแสดงการใช้ร่างกายอย่างมีความหมายที่มีความสัมพันธ์กับการให้บริการ

ในขณะที่เกิดการต่อรองอันเป็นผลมาจากการใช้ร่างกายและปฏิบัติการที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น กลวิธีต่างๆ ที่สาวบาร์เบียร์นำมาใช้นั้นจึงประกอบไปด้วยปัจจัยอันเป็นรายละเอียดที่สำคัญ คือ การใช้ประสบการณ์ในการทำงาน การสร้างภาพตัวแทนต่างๆ ความชอบและความพอใจของการใช้งานแต่ละพื้นที่ รวมถึงความเป็นตัวตนที่เกิดจากภายในจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปให้เห็นไว้จากข้อมูลที่อธิบายไปแล้วข้างต้น แต่การเคลื่อนไหวของแรงที่เป็น “ยุทธวิธี” และ “กลวิธี” นั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขของเวลาและสถานการณ์ที่สาวบาร์เบียร์จะต้องพบเจอในการทำงานที่มีความเหมือนกันในแง่ของโครงสร้างแต่แตกต่างด้วยรายละเอียดของความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายกับพื้นที่ และการแสดงออกที่ทำให้การใช้กลวิธีต่างๆ ของพวกเธอในแต่ละสถานการณ์จึงต้องมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อไป

▪ **อัตลักษณ์กับการประกอบสร้างพื้นที่และการครอบครองที่ว่างส่วนตัวของสาวบาร์เบียร์**

การแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์กับการประกอบสร้างพื้นที่และการครอบครองที่ว่างของสาวบาร์เบียร์ที่ใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือนี้สามารถสรุปได้ว่า ด้วยความที่พื้นที่บาร์เบียร์มีอำนาจและการครอบครองจากความเป็นเจ้าของบาร์เบียร์เป็นพื้นฐาน จึงทำให้การทำงานของสาวบาร์เบียร์ที่ป็นผู้ใช้งานพื้นที่เกิดความรู้สึกอึดอัดจากการถูกกดทับในพื้นที่ที่เป็นอำนาจและการควบคุมจากเจ้าของบาร์เบียร์ อีกทั้งยังมีแรงกระทำจากภายนอกที่เกิดจากวาทกรรมต่างๆ ที่เป็ความเชื่อจากโครงสร้างสังคมที่เป็นกระแสหลัก ทำให้สาวบาร์เบียร์เลือกที่จะต่อรองพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ในการประกอบสร้างพื้นที่และการครอบครองที่ว่างส่วนตัวที่เกิดขึ้น ตามความเหมาะสมของช่วงเวลาและสถานการณ์ต่างๆ

ปัจจัยของการที่สาวบาร์เบียร์จะประกอบสร้างอัตลักษณ์กับการใช้พื้นที่และการครอบครองที่ว่างส่วนตัวในการทำงานจึงต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ความหลากหลายของการประกอบสร้างอัตลักษณ์นั้น ร่างกายของสาวบาร์เบียร์ที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือของการส่งผ่านความคิดภายในจิตใจหรือความเป็นตัวตน และที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือของการแสดงออกในแง่ของการใช้ภาพตัวแทนต่างๆ นั้น เป็นการแสดงออกให้เห็นว่าร่างกายนั้นเป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบของวาทกรรม และจะถูกใช้ในการต่อรองกับอำนาจและการควบคุมที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่บาร์เบียร์ และเมื่อพิจารณาจากวิธีการในขั้นตอนต่างๆ ของการทำงาน ตั้งแต่การเชิญชวนลูกค้าเข้าร้าน การพิจารณาตัวลูกค้า การนั่งดื่มกับลูกค้า การเร่งเร้าความสัมพันธ์กับลูกค้า และสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับการตกลงและต่อรองคำตอบแทนต่างๆ ย่อมมีการปรากฏร่องรอยของการใช้ร่างกายตามตำแหน่งแห่งที่ที่บนพื้นที่ต่างๆ ที่ร่างกายของพวกเธอใช้และครอบครองอยู่

ดังนั้นแล้วความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดขึ้นของพื้นที่ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกต่างๆ รวมถึงปฏิบัติการเชิงพื้นที่จึงอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการปรับตัวระหว่างปฏิสัมพันธ์

ของปฏิบัติการเชิงพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์กับลักษณะกายภาพทางสถาปัตยกรรม ที่มีลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

1. การเลือกพื้นที่แห่งความได้เปรียบในการมองเห็น อย่างที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นถึงความสำคัญของการมองเห็น นำมาสู่การอธิบายลักษณะกายภาพทางสถาปัตยกรรมของบาร์เบียร์ พบว่าปัจจัยหลักที่พบในการใช้งานพื้นที่ทางสถาปัตยกรรมที่เป็นปฏิบัติการเชิงพื้นที่นั้นตัวสาวบาร์เบียร์จะให้ความสนใจในรายละเอียด ดังนี้

ประเด็นแรก คือ ขอบเขตพื้นที่ที่สร้างให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยตามแนวการจัดการที่เจ้าของบาร์เบียร์พยายามกำหนดเอาไว้ โดยสังเกตได้จากตำแหน่งแห่งที่ที่พวกเขาเลือกใช้งานกับองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กัน เช่น พวกเขาจะเลือกยืนอยู่ภายใต้แนวกันสาดหรือหลังคาของตัวร้านในบริเวณด้านหน้าร้านหรือบางส่วนของทางเดินเท้า โดยจะออกไปนอกแนวเขตดังกล่าวต่อเมื่อต้องการออกไปเชิญชวนลูกค้าในลักษณะประชิดและเข้าถึงตัวหรืออาจเป็นการนั่งหรือกึ่งยืนกึ่งนั่งตามความเหมาะสมของเฟอร์นิเจอร์ในบริเวณด้านหน้าร้าน โดยในขณะเดียวกันนั้นก็สามารถกล่าวทักทายและเชิญชวนนักท่องเที่ยวที่เดินผ่านไปผ่านมาในบริเวณด้านหน้าร้าน เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันนั้นหากว่าพวกเขาจะต้องออกมาใช้พื้นที่สาธารณะอย่างเช่นในกรณีของสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่โซนที่ 3 จะพบว่า พวกเขาจะใช้ความเป็นตัวตนที่สร้างความกลมกลืนกับสภาพกายภาพพื้นที่ริมถนน โดยไม่ได้สร้างความเด่นหรือทำให้ตนเองเป็นที่สังเกตมากนัก ซึ่งในทั้งสองตัวอย่างของการใช้พื้นที่ด้านหน้าร้านข้างต้นนั้น เป็นภาพรวมของการใช้งานพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์ตามกายภาพที่ปรากฏอยู่ที่แม้ว่าจะมีองค์ประกอบที่มีความแตกต่างกันระหว่างบาร์เบียร์แต่ละร้าน

ประเด็นที่สอง การเลือกตำแหน่งปรากฏตัวที่เหมาะสมกับแสงสว่าง ในส่วนนี้สามารถอธิบายได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ในบริเวณพื้นที่ด้านหน้าร้าน พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วสาวบาร์เบียร์ที่ออกมาใช้พื้นที่บริเวณด้านหน้าร้านทั้งเพื่อรอที่จะเชิญชวนลูกค้า นั่งเล่น หรือนั่งให้บริการลูกค้า นั้น พวกเขาจะเลือกตำแหน่งของการใช้งานที่พวกเขาสามารถจะถูกมองเห็นและเป็นที่สังเกตเห็นได้โดยง่าย ซึ่งมีทั้งที่อาศัยแสงสว่างจากโคมไฟถนนเข้าช่วยหรือการอาศัยแสงสว่างจากภายในตัวร้าน เช่น แสงสว่างสีชมพูที่ช่วยให้พวกเขาดูสวยงามและดูเด่นขึ้น และส่วนที่ 2 บริเวณพื้นที่ภายในร้านที่พบว่า สีผนังและความสว่างจะช่วยสนับสนุนขั้นตอนและวัตถุประสงค์ในการทำงานของพวกเขา ดังเช่นที่พบว่าสาวบาร์เบียร์หลายๆ คนจะเลือกนั่งในตำแหน่งที่แสงสว่างจากดวงไฟหันมาในทิศทางด้านหน้าของพวกเขา ซึ่งจะทำให้ตัวเธอกับลูกค้าสามารถสื่อสารกันโดยที่สามารถมองเห็นสีหน้าและท่าทางต่างๆ ได้อย่างชัดเจน หรือในอีกตัวอย่างเช่น การเลือกนั่งใกล้

แสงไฟที่มีการเคลื่อนไหวได้นั้นช่วยให้บรรยากาศของการบริการนั้นดูมีชีวิตชีวาและให้ความรู้สึกที่สนุกสนานมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

ประเด็นที่สาม การเลือกอยู่ในตำแหน่งบริเวณพื้นที่ทางเดินหลักที่มีแนวเป็นเส้นตรง พบว่าสาวบาร์เบียร์ส่วนใหญ่จะเลือกใช้พื้นที่บริเวณแนวทางเดินทั้งภายในร้านและภายนอกร้านในส่วนของช่วงทางเดินที่มีแนวเป็นเส้นตรงอันเนื่องมาจากว่า โดยส่วนใหญ่แล้วสำหรับการเข้าไปเชิญชวนลูกค้าแบบถึงตัวนั้น พวกเธอจะเปิดโอกาสให้ลูกค้าเดินเข้ามาจนถึงระยะที่เหมาะสมก่อน แล้วอาจมีเทคนิควิธีต่างๆ ในการเข้าหาลูกค้า เช่น การใช้ตัวขวางทางเดินเพื่อให้ลูกค้าจำเป็นต้องหยุดคุยด้วย เป็นต้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวยังมีผลที่ลูกค้าจะไม่ได้เดินเบี่ยงหลบพวกเธอตั้งแต่แรกเห็น และในช่วงระยะเวลาที่คอยให้ลูกค้าเดินเข้ามาถึงตำแหน่งอันเหมาะสมนั้น พวกเธอยังสามารถที่จะเลือกใช้ภาพตัวแทนต่างๆ ในการเข้าหาลูกค้าได้อีกด้วย แต่ในขณะเดียวกันการใช้พื้นที่ทางเดินภายในร้านนั้น การใช้ทางเดินที่เป็นเส้นตรงเป็นหลักนั้นกลับมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้เกิดการมองเห็นตัวเธอและร่างกายของเธออย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างความน่าสนใจและเกิดแรงดึงดูดที่จะทำให้เธอมีลูกค้าเข้าไปใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

2. ความเหมาะสมระหว่างพื้นที่กับสัดส่วนและระยะต่างๆ ของร่างกาย จากที่ได้กล่าวไปแล้วในเรื่องของระดับต่างๆ ของการใช้งานพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์นั้น ในฐานะที่ร่างกายเป็นเครื่องมือที่สร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดปฏิบัติการเชิงพื้นที่ต่างๆ การที่สาวบาร์เบียร์ใช้ร่างกายที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะกายภาพทางสถาปัตยกรรมต่างๆ ในการทำงาน จึงยังคงเป็นวิธีการเพื่อตอบสนองมุมมองและการมองเห็น โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนตามขั้นตอนของการทำงานดังนี้

ส่วนที่ 1 ในการเข้าหาลูกค้า ที่ปรากฏลักษณะของพฤติกรรมและท่าทางที่สาวบาร์เบียร์ใช้อันเป็นการใช้ “กลวิธี” ของการดึงดูดลูกค้าทางสายตาและยังเป็นปฏิบัติการเชิงพื้นที่ที่เกิดการล่อลวงให้อ่านาถูกเปลี่ยนถ่ายจากตัวลูกค้ามาอยู่ที่ตัวสาวบาร์เบียร์ โดยเทคนิควิธีที่เกิดขึ้นนั้นถูกใช้ผ่านท่าทางของร่างกายที่ใช้เป็น 2 ลักษณะ คือ การนั่งและการยืน สำหรับการนั่งนั้นจะพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นลักษณะของการเริ่มต้นด้วยการทักทายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งตัวสาวบาร์เบียร์จะนั่งอยู่บริเวณชุดโต๊ะและเก้าอี้บริเวณด้านหน้าร้าน ซึ่งปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้นำมาสู่การต้องก้มลงมาคุยด้วยของนักท่องเที่ยงที่ลูกค้าทักทาย และนำไปการมองเห็นที่เป็นมุมมอง ทำให้สาวบาร์เบียร์สามารถโชว์เรือนร่างเพื่อสร้างแรงดึงดูดใจให้กับคู่สนทนาของเธอในขณะนั้น และลักษณะดังกล่าวยังปรากฏให้เห็นในบาร์เบียร์ที่ใช้ชุดโต๊ะและเก้าอี้ทรงสูงบริเวณด้านหน้าร้านที่ตัวสาวบาร์เบียร์ที่มีท่าทางกึ่งยืนกึ่งนั่งนั้นจะมีการโน้มตัวเข้าไปพูดคุยกับลูกค้าที่ซึ่งมีวัตถุประสงค์ไม่ต่างกับการใช้งานเฟอร์นิเจอร์ที่มีระดับต่ำ แต่สำหรับการยืนที่มีระดับของการใช้

งานพื้นที่ในระดับเดียวกันระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์กับตัวลูกค้านั้น จะสังเกตได้ว่าในร้านที่มีการยกระดับพื้นที่สูงกว่าแนวทางเดินเท้าจะสร้างความได้เปรียบให้กับตัวสาวบาร์เบียร์อย่างชัดเจน คือพวกเธอสามารถที่จะกล่าวทักทายลูกค้าในระดับพื้นที่ที่ถูกยกระดับขึ้นมา โดยอยู่ในระยะที่จะสามารถเป็นที่สังเกตเห็นได้โดยง่าย และเมื่อถึงขั้นตอนของการที่จะต้องเข้าไปถึงตัวลูกค้านั้นพวกเธอจึงจะก้าวออกไปให้ใกล้ชิดลูกค้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ร่างกายของพวกเธอ นั้นจะถูกเห็นและสังเกตได้ในหลากหลายมุมมอง

ส่วนที่ 2 ในการนั่งดื่มและการให้บริการลูกค้า ช่วงเวลาของการให้บริการลูกค้าของสาวบาร์เบียร์นั้นถือเป็นช่วงที่สำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์ในการให้บริการ และอาจเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจของลูกค้าที่จะชักชวนตัวเธอออกไปข้างนอกด้วยหรือไม่ ดังนั้นแล้วพฤติกรรมและท่าทางพื้นฐานกับการนั่งดื่มคือ การนั่งอยู่ข้างกันในลักษณะของการเป็นคู่รักที่ต้องการจะมีความใกล้ชิดกันทางร่างกาย ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พื้นที่เคาน์เตอร์บาร์ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เนื่องจากตำแหน่งระหว่างเก้าอี้ที่นั่งนั้นมีลักษณะที่เป็นการนั่งเคียงข้างกัน จึงเปิดโอกาสให้ระหว่างตัวสาวบาร์เบียร์และตัวลูกค้าสามารถใช้ภาษากายในการสื่อความหมายต่างๆ ในลักษณะที่มีความใกล้ชิดกันเป็นอย่างมาก ซึ่งตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานในลักษณะเดียวกันนี้ยังสามารถเกิดขึ้นกับเฟอร์นิเจอร์รูปแบบอื่น เช่น ชุดเก้าอี้โซฟา เก้าอี้ไม้ขนาดนั่ง 2 คนขึ้นไป หรือเก้าอี้หวายและม้านั่งหินต่างๆ อีกด้วย

ส่วนที่ 3 ในการเร่งเร้าความสัมพันธ์ เป็นการสร้างความเคลื่อนไหวให้เกิดขึ้นระหว่างพื้นที่ทางกายภาพและปฏิบัติการเชิงพื้นที่ ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับการใช้งานพื้นที่ของร่างกายเป็นสำคัญ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วหากเป็นพื้นที่ที่ถูกจัดการเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเร่งเร้าความสัมพันธ์ผ่านรูปแบบของกิจกรรม เช่น โต๊ะพูล นั้น ปฏิบัติการเชิงพื้นที่ที่เกิดขึ้นมักจะมีลักษณะเป็นรูปแบบที่อาจถูกใช้เข้าไปเข้ามาในเกือบจะทุกๆ คน แต่หากว่าการเร่งเร้า นั้นถูกกระทำผ่านลักษณะกายภาพทางสถาปัตยกรรมอื่นๆ นั้น จึงมักเป็นการสร้าง “กลวิธี” ที่สาวบาร์เบียร์แต่ละคนมีขั้นตอนต่างกัน เช่น ในบางครั้งพบว่าสาวบาร์เบียร์บางคนที่มีอำนาจในการต่อรองพื้นที่ค่อนข้างสูงกลับใช้งานเคาน์เตอร์บาร์ในแบบอื่นๆ เช่น การนั่งดักลูกค้าโดยหันหลังพิงเคาน์เตอร์บาร์ หรือการนั่งบนเคาน์เตอร์บาร์ เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เราจะพบว่ามิใช่บ่อยครั้งนักที่จะเห็นสาวบาร์เบียร์ใช้งานเคาน์เตอร์บาร์นอกเหนือจากรูปแบบปกติที่ถูกจัดแจงตามอำนาจของการควบคุมจากที่เจ้าของบาร์เบียร์ได้กำหนดเอาไว้ หรืออาจมีลักษณะของการเร่งเร้าความสัมพันธ์ในการให้บริการที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบทางกายภาพอื่นๆ ของตัวร้าน เช่น การชักจูงลูกค้าให้เข้าไปใช้งานพื้นที่ที่มีความแคบและเป็นสัดส่วน หรือช่วงที่มีเพดานต่ำลงอันเนื่องมาจากเป็นชั้นลอยของตัวอาคาร

เพื่อที่จะสร้างพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวสูงและสามารถที่จะดึงดูดความสนใจของลูกค้าไว้ที่ตัวพวกเธอเป็นสำคัญ เป็นต้น

3. พื้นที่ของความเป็นตัวตนตามการใช้งานพื้นที่ต่างๆ สาวบาร์เบียร์โดยส่วนใหญ่แล้วจะนิยมใช้งานพื้นที่ในส่วนต่างๆ ของบาร์เบียร์โดยขึ้นอยู่กับความชอบและความคุ้นเคยเป็นสำคัญ เช่น บางคนก็นิยมจะนั่งอยู่บริเวณเคาน์เตอร์บาร์หรือในบางคนก็นิยมจะนั่งอยู่บริเวณด้านหน้าร้านที่เป็นพื้นที่เปิดโล่งและสามารถมองเห็นความเคลื่อนไหวต่างๆ ภายนอกได้ ซึ่งจากข้อมูลพบว่า ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่นั้นเป็นปัจจัยในการเลือกนั่งของเธอ โดยที่ความคุ้นเคยและความชอบในพื้นที่แต่ละบริเวณย่อมถูกใช้งานในขณะที่พวกเธอให้บริการลูกค้าอยู่ด้วย อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงว่าพวกเธอนั้นอาจมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่แต่ละส่วนแตกต่างกันไปในแต่ละคน ซึ่งอีกประเด็นสำคัญที่พบ คือ การใช้งานพื้นที่ซ้ำๆ ของสาวบาร์เบียร์แต่ละคนนั้นได้สร้างความหมายและเกิดความเป็นเจ้าของในตัวพื้นที่ได้อีกด้วย ดังเช่นจากข้อมูลที่ว่าสาวบาร์เบียร์ของร้าน Ball Bar จะชอบนั่งจัดสมาธิบริเวณเก้าอี้ไม้ด้านหน้าในขณะที่นั่งรอลูกค้าด้วยเหตุผล คือ เป็นบริเวณที่นั่งสบายและอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยที่ตัวเธอเองนั้นก็พยายามที่จะชักจูงให้ลูกค้าของเธอให้นั่งดื่มบริเวณที่เธอชอบด้วย เพราะฉะนั้นองค์ประกอบกายภาพทางสถาปัตยกรรมของตัวร้านจึงสัมพันธ์กับความเป็นตัวตนที่ส่งผลต่อการเกิดปฏิบัติการเชิงพื้นที่ในหลายๆ รูปแบบได้อีกด้วย

จากลักษณะกายภาพทางสถาปัตยกรรมที่สาวบาร์เบียร์จะเลือกใช้นั้นแสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดระหว่างการใช้อัตลักษณ์และตัวตนของพวกเธอกับปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่โดยตรง และเกิดการผสมรวมกันจนเกิดพื้นที่แห่งอัตลักษณ์ของสาวบาร์เบียร์ตามรูปแบบของบาร์เบียร์แห่งพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์ เพราะฉะนั้นแล้วจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ร่างกายของพวกเธอที่เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับระดับของตัวพื้นที่และกายภาพต่างๆ ของบาร์เบียร์จึงเป็นส่วนประกอบสร้างให้เกิดอัตลักษณ์อันเป็นรูปแบบของความเป็นพื้นที่บาร์เบียร์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตได้ว่าความเป็นบาร์เบียร์ของย่านถนนลอยเคราะห์นั้นเป็นจุดร่วมของความสัมพันธ์ระหว่างการมองเห็นที่เป็นความต้องการที่จะเปิดเผยและสร้างให้เกิดการแสดงออกของตัวสาวบาร์เบียร์ที่ตัวเจ้าของบาร์เบียร์เป็นผู้กำหนดไว้ และกับการที่บาร์เบียร์จะสามารถเป็นพื้นที่ที่ช่วยป้องกันแรงกระทำต่างๆ จากภายนอกอันเกิดจากกลวิธีที่สาวบาร์เบียร์ต่อรองกับพื้นที่จนเกิดความเหมาะสมกับการทำงานให้บริการและการแสดงออกของพวกเธอ

บทสรุปการใช้งานพื้นที่ การตกแต่ง และปฏิบัติการเชิงพื้นที่กับการใช้และการต่อรองอัตลักษณ์ของสาวบาร์เบียร์

จากการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปการใช้อัตลักษณ์ในการต่อรองของสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์ได้ว่า การสร้างพื้นที่และการครอบครองที่ว่างส่วนตัวของสาวบาร์เบียร์ในพื้นที่บาร์เบียร์นั้น ต้องอาศัยการประกอบสร้างจากความเป็นตัวตนที่เป็นเรื่องราวภายในจิตใจ ผสมรวมกับการใช้งานภาพตัวแทนต่างๆ ในการแสดงออกจึงจะทำให้ได้มาซึ่งอัตลักษณ์เกิดขึ้น ซึ่งความหลากหลายของอัตลักษณ์ของสาวบาร์เบียร์นั้นจะเป็นตัวสร้างความเคลื่อนไหวและสามารถที่จะต่อรองกับยุทธวิธีต่างๆ ของเจ้าของบาร์เบียร์ที่จะเปลี่ยนแปลงไปเพื่อคงอำนาจในการควบคุมให้เกิดขึ้นในพื้นที่บาร์เบียร์เอาไว้ ดังนั้นเมื่อที่ว่างใหม่ที่ถูกสร้างขึ้นยังคงอยู่ภายใต้ความครอบงำจากตัวเจ้าของบาร์เบียร์ กลวิธีต่างๆ ที่จะสร้างแรงในการปลดปล่อยจึงมักจะถูกนำมาใช้ในการประกอบสร้างพื้นที่อันเป็นการครอบครองที่ว่างส่วนตัวของพวกเขาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อันส่งผลให้รูปแบบของพื้นที่ทางสังคมและพื้นที่ทางกายภาพของบาร์เบียร์ในพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์ที่ปรากฏให้เห็นจากอดีตจนถึงปัจจุบันนี้มีร่องรอยของการต่อรองอัตลักษณ์ในพื้นที่ของสาวบาร์เบียร์ที่สะท้อนการแสดงออกของร่างกายและปฏิบัติการต่างๆ ในพื้นที่ที่เกิดขึ้นของตัวสาวบาร์เบียร์อย่างมีส่วนร่วมและสร้างให้เกิดความเป็นย่านบาร์เบียร์ของถนนลอยเคราะห์ที่มีความแตกต่างและเฉพาะเจาะจงที่ว่า ความเป็นพื้นที่ถนนลอยเคราะห์ที่มีการตั้งอยู่ของตัวบาร์เบียร์ที่ซ้อนทับลงไปบนพื้นที่เมืองเก่าของจังหวัดเชียงใหม่ที่อันเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว ทำให้เกิดลักษณะของการต่อรองทางพื้นที่ที่ทำให้เกิดการช่วงชิงความหมายและเกิดการครอบครองที่ว่างของตัวสาวบาร์เบียร์ที่ซ้อนทับลงไปบนพื้นที่สาธารณะที่ให้อิสระต่อการแสดงออกของตัวสาวบาร์เบียร์ได้ ภายใต้กลไกของอำนาจและการควบคุมที่เกิดขึ้นทั้งจากภายนอกและภายใน ทำให้ตัวบาร์เบียร์และตัวสาวบาร์เบียร์เกิดการแสดงออกทางตัวตนและอัตลักษณ์ที่ประกอบสร้างพื้นที่ย่านถนนลอยเคราะห์อันเป็นเสน่ห์ของความมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่ซ้ำกับบาร์เบียร์ในที่ใด